

Hungarian

Basic Course

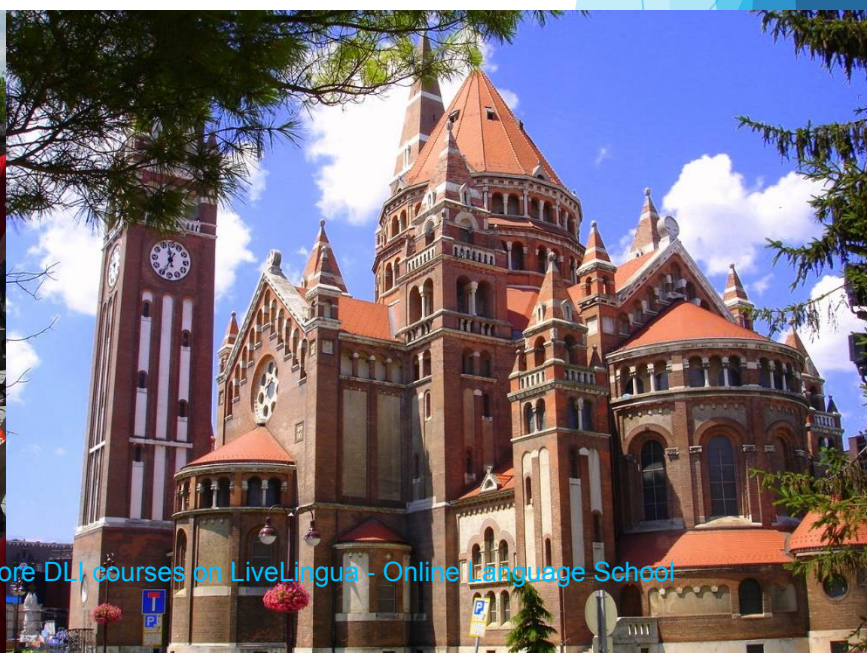
Volume IX

Lessons 118-134

February 1983

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

PREFACE

This is Volume 9 of the Hungarian Basic Course. The first six volumes included the introduction of (and exercises for) structural elements considered necessary for the attainment of the required skill levels. The last three volumes of the course (7, 8, and 9) do not address structural elements but provide materials for exercising the subskills of the Hungarian language.

Materials for this phase of the course were developed to provide self-paced, individualized instruction for students of the Defense Language Institute, who are scheduled to fulfill operational needs of their particular services and of Defense Security agencies. The course provides instruction for students who have completed the first two phases of the Hungarian Basic Course or who require remedial training prior to attending the Hungarian Intermediate Course (to be published).

Each unit of this phase has been recorded on audio tape. There is one tape for each unit. The tapes are identified by the lesson number and the unit designation.

Suggested translations of the Hungarian texts and questions for Part III (Complementary Text) and questions-answers to Part I are included in the Workbook to Volume 9 , a separate publication.

Briefly, study materials for Volume 9 consist of the following:

1. Volume 9 (17 study units, lessons 113-134)
2. 17 audio tapes (cassettes)
3. Workbook to Volume 9:
   a. Translation of the Hungarian texts
   b. Questions for Part III (in English)
   c. Questions and answers to Part I (in Hungarian)

OBJECTIVES

The objectives of units or exercises contained in this volume are not predetermined in order to allow the student the flexibility to:

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

1. select the sequence of units (see course map),

2. select each part of a unit for the type exercise most suitable to his/her needs. (See Course Control Document No. 2 of the Student Guide or the Instructional Manual.)

Accordingly, objectives need to be established separately and individually by the student.

STUDY UNITS

Study units are identified by one or two letters indicating the topic, and by a two-digit number indicating, first, the phase in which the unit occurs, and second, the number of the unit within its particular phase and topic. For example, Unit P33 dealing with politics, occurs in Phase 3, Volume 9, and is the third lesson in that series. (For a listing of the subject matter in this course and an explanation of Study Unit letter codes, see Inclosure 1 of the Instructional Manual or of the Student Guide.)

Unless the instructor determines otherwise, the sequence in which the student studies the various topics within a particular phase is up to the student. (See the course map on the next page for a description of how to select a sequence of study.) Within limits, the amount of time the student spends on any one unit is again up to the student. Experience has shown that students spend an average of a day and a half on each unit. The entire course (40 study units and four tests) should be completed within 9 to 15 weeks.

Something to remember about the subject matter: The student is not expected to become an expert on Hungarian economy, geography, or history. The student will not be tested on these topics. The student will be required to use the vocabulary in the lesson units, however.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

CONTENTS

Lesson	Unit		
118	P31	Az 1956-os forradalom.....	1
119	P32	Magyarország az 1956-os forradalom után (Belpolitikai helyzet).....	11
120	P33	Magyarország az 1956-os forradalom után (Külpolitikai helyzet).....	21
121	E31	A gazdasági reform szüksége.....	33
122	E32	A reformterv alapjai.....	43
123	E33	Az új gazdasági mechanizmus.....	53
124	PO31	Alkotmányos élet a kommunizmusban.....	63
125	PO32	A közoktatás Magyarországon.....	75
126	PO33	Társadalmi jólét Magyarországon.....	85
127	PO34	Párt- és KISZ-élet a hadseregben.....	95
128	PO35	Választási felhívás.....	105
129	AF31	A magyar légierő szervezése.....	115
130	AF32	A magyar légierő személyzete.....	125
131	M31	Gépkocsizó lövész, harckocsizó és légideszánt csapatok.....	135
132	M32	A tüzérség.....	145
133	M33	Harcbiztosító csapatok.....	155
134	M34	A hadtáp.....	165

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 118

P31

I. PRIMARY TEXT

Az 1956-os forradalom

1956 júniusában Lengyelországban lázadás tört ki, melynek következtében enyhült a politikai nyomás Magyarországon is.

A lengyelországi események hatására a magyar írók szövetsége nyilvános gyűlést tervezett október 23-ára. Ugyanerre a napra az egyetemi diákok is terveztek egy felvonulást. A felvonulók egy része a Petőfi-szobornál gyülekezett, ahol hazafias beszédeket hallgatott, majd az Országházhoz ment és ott követelte, hogy Nagy Imre legyen a miniszterelnök. Itt megfenyegették a tömeget, mire egyesek a Sztálin-szoborhoz mentek és azt lerombolták, mások pedig a rádió épületet akarták elfoglalni, hogy az egész országnak hírül adják az eseményeket.

A rádiónál azonban az azt védő ÁVÓ-sok tüzet nyitottak. A polgári lakosság fegyvereket szerzett a csepeli munkásoktól és megkezdődött a fegyveres harc.

Miközben a harc folyt, változások történtek a kommunista párt vezetőségében és Nagy Imre vette át a kormányt. Nagy megszüntette az egypártrendszert, szabadon bocsátotta a politikai foglyokat, kihirdette az ország semlegességét és tárgyalásokat kezdett a szovjet vezetőkkel csapataik Magyarországról való kivonulásáról. Az országban mindenütt átvették a vezetést a munkástanácsok a kommunista párttól. Úgy látszott, hogy győzött a forradalom.

November 4-én hajnalban a Szovjetunióból és Romániából érkezett szovjet hadosztályok támadást indítottak a főváros ellen. A szovjet katonai parancsnoksággal tárgyaló magyar küldöttséget elfogták és Nagy kormánya szétesett. A támadó csapatokkal egyidejűleg megérkezett Kádár János, aki eredetileg Nagy kabinetjének volt tagja, de titokzatos módon eltűnt. Kádár új kormányt alakított és hivatalosan kérte a Szovjetunió segítségét. (171 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	egypártrendszer	one-party system
2.	eredetileg	originally, in the beginning
3.	esemény	event, occurrence
4.	fegyveres harc	armed fighting/combat
5.	felvonulás felvonuló	demonstration demonstrator
6.	gyűlés nyilvános gyűlés	meeting, assembly public meeting/assembly
7.	hazafias	patriotic
8.	hírül ad, -ni	report, announce, to--
9.	kabinet	cabinet
10.	kihirdet, -ni	announce, declare, proclaim, to--
11.	kivonul, -ni	withdraw, to--
12.	követel, -ni	demand, insist upon, to--
13.	küldöttség	delegation
14.	lerombol, -ni	tear down, demolish, to--
15.	megfenyeget, -ni	threaten, to--
16.	megszüntet, -ni	abolish, eliminate, stop, to--
17.	munkástanács	workers' council
18.	nyilvános	public, open
19.	Petőfi Sándor Petőfi-Kör	Hungarian poet[1] Association of Writers[2]
20.	semlegesség	neutrality
21.	szétesik, szétesni	fall apart, collapse, to--
22.	szövetség	alliance, union
23.	tárgyal, -ni tárgyalás	discuss, deliberate, negotiate, to-- discussion, deliberation, negotiation
24.	titokzatos	mysterious
25.	változás	change, alteration

[1]19th century Hungarian poet noted for his fierce patriotism.

[2]An association of Hungarian writers which was formed prior to the 1956 Revolution.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A tizenhat pont

A lengyelországi lázongások eredményeként történt változásoknak a hatására 1956 október 21-én a szegedi egyetem diákjai az általános elégedetlenséget követelések formájában fejezték ki. Összeköttetésbe léptek a budapesti diákokkal, akik másnap 16 pontban foglalták össze követeléseiket. A legfontosabbak a következők voltak:

A szovjet csapatok azonnali kivonása az országból.

Új kormány Nagy Imre vezetésével.

Általános szabad választások.

Teljes szólásszabadság. (52 words)

Segment 2

Kitör a forradalom

A diákok felvonulást terveztek ugyanarra a napra, melyre a magyar írók nyilvános gyűlést hívtak össze.

Az írók gyűlésének a látogatása a Petőfi-kör megalakulása óta nagyon népszerű lett, így nagy tömeg tett eleget a felhívásnak. Az események október 23-án tehát a fiatalok és az értelmiségiek együttműködésével indultak meg. Mikor a tömeg a parlamentnél csak fenyegetést kapott, esedékessé vált a 16 pont kihirdetése. Ehhez viszont szükség volt a rádióra.

Mikor a tömeg a rádióhoz vonult, annak védelmére az ávósok tüzet nyitottak. (67 words)

Segment 3

Győz a forradalom

A tüntetőkhöz csatlakoztak a munkások a csepeli gyárak munkásőrségének a raktáraiból szerzett fegyverekkel. Amikor október 25-én a parlament védelmében szovjet csapatok tüzet nyitottak, nyílt harc tört ki a megszálló csapatok ellen, mely átterjedt a fontosabb vidéki városokra s onnan az egész országra.

A kommunista párt vezetősége lemondott és helyüket új személyek foglalták el. De a nép sokkal többet akart, mint csak új pártvezetőséget.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Végre október 27-én új kormány alakult. Nagy lett a miniszterelnök, akinek az első cselekedete a fegyverszünet létrehozása volt. Győzött a nép. (69 words)

Segment 4

Nagy Imre reformjai

Elsõnek kiszabadították a politikai foglyokat, köztük Mindszenty hercegprímást, aki a rezsim legszókimondóbb ellenfele lévén, már évek óta börtönben volt.

Visszaállították a többpártrendszert, és Nagy bejelentette szándékát a közeljövõben megtartandó általános szabad választásokra.

Közben tárgyalni kezdtek a Szovjetunió diplomáciai vezetõivel csapataiknak az országból való teljes kivonásáról.

A nép további követelésekkel állt elõ. Minden Rákosi uralma alatt vezetõ pozícióban levõ kommunistát bíróság elé akartak állítani és az országnak a Varsói Szerzõdésbõl való kilépését követelték.

Végül a kormány kijelentette az ország semlegességét és erről táviratban értesítették az ENSZ fõtitkárságát. (74 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A Szívós Nándor körüli szobrászok kiállítása

Nemesszeghy Oszkár vezetésével országos kiállítást rendeztek Hódmezõvásárhelyen. A kiállítást fogadással nyitották meg, melyen Marton Péterné segédkezett. A vendégek közül Dohános Gáspár a tengerentúlról érkezett. Ugyancsak onnan jött Juskovics Lóránt, valamint Berényi Bertalan és felesége, Bodnár Piroska. A bájos művész-házaspár magukkal hozta Fekete Matildot és annak gyerekeit, Vilmost, Gergõt és Máriát. Nemzetközileg kevésbbé ismert, de itthon híres művészeink közül Beszédes Cecilia, Domján Ernõ, Gyimesi Aladár és Kásás Zsolt állított ki. A fiatalokat pedig Chánky Csaba képviselte. (30 names)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 96 542	11. 67 677	21. 24 356	31. 41 677	41. 81 470
2. 41 221	12. 14 541	22. 79 384	32. 72 543	42. 14 709
3. 97 097	13. 41 454	23. 16 579	33. 45 414	43. 78 036
4. 85 432	14. 67 899	24. 43 965	34. 98 765	44. 51 209
5. 43 967	15. 91 314	25. 82 176	35. 41 319	45. 10 358
6. 88 787	16. 26 542	26. 90 521	36. 24 680	46. 80 437
7. 67 644	17. 75 493	27. 95 013	37. 79 653	47. 14 766
8. 52 136	18. 93 547	28. 67 412	38. 43 291	48. 27 534
9. 75 985	19. 49 532	29. 58 957	39. 37 654	49. 54 132
10. 63 450	20. 67 457	30. 50 436	40. 58 147	50. 93 645

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Item 1.	A Balaton területe	595 km^2
	legnagyobb szélessége	15 km
	legkisebb szélessége	1,5 km
	legnagyobb mélysége	10,8 m és
	átlagos mélysége	3 m

Item 2.

December 21-én a nappal 8 és fél óra hosszú, és a napsugarak 19°-os szögben érik a talajt.

Március 21-én és szeptember 22-én a nappal 12 óra hosszú és a napsugarak szöge 42°30'. Nyárközepén, június 22-én 16 órás a nappal és a nap sugarai 66°-os szögben érkeznek. Az évi napsütéses órák száma 1900. Az évi középhőmérséklet átlaga 10,8°C. Télen minusz 10° alá süllyed, de nyáron a 40°-ot is eléri.

Item 3.

A szarvasmarha és sertés száma milliókban.

Magyarország	1,9	7,4
Csehszlovákia	4,5	6,1
Románia	5,8	8,8
Jugoszlávia	5,1	6,2
Ausztria	2,5	3,1

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A legtöbb szocialista országban egypártrendszer van.
2. Kádár eredetileg Nagy forradalmi kormányának volt tagja.
3. Az egész világ figyelte a magyarországi eseményeket.
4. Miután fegyvereket szerzett a tömeg, megkezdődött a fegyveres harc.
5. A felvonulást a budapesti egyetemi ifjúság tervezte.
6. A rendőrség engedélyt adott a gyűlésre.
7. Több hazafias beszédet hallgatott meg a tömeg.
8. A tizenhat pontot hírül adták az egész országnak.
9. Nagy Imre kabinetjében csak néhány kommunista volt.
10. Az új törvény csak akkor lesz érvényes, ha kihirdetik.
11. Sokan remélik, hogy a szovjet csapatok nemsokára kivonulnak.
12. A tömeg Rákosi lemondását követelte.
13. A szovjet csapatok támadása után elfogták a küldöttséget.
14. A legtöbb kibombázott épületet lerombolták.
15. A tömeg az Országházhoz ment, ahol megfenyegették.
16. A kommunisták megszüntették a magántulajdont.
17. Munkástanácsok átvették a hatalmat a párttól.
18. Az 1956-os forradalom előtt nyilvánosan kritizálták a rendszert.
19. Az egyetemi diákok a Petőfi-szobornál gyülekeztek.
20. Az ENSZ nem ismerte el az ország semlegességét.
21. A szovjet csapatok támadása után szétesett a kormány.
22. Az írók szövetségének a tagjai találkoztak az ifjúság vezetőivel.
23. A szovjet vezetőkkel való tárgyalás időt nyert a csapatok részére.
24. Kádár titokzatos módon eltűnt a támadás előtti napokban.
25. Nagy változások történtek a pártban a harc kitörése után.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Szuezi válság

A Szuezi-csatorna a Földközi-tengert a Vörös-tengerrel és az Indiai-óceánnal összekötő mesterséges víziút. A világkereskedelem e fontos útvonala 173 kilométer hosszú. A csatornát 1869-ben adták át a forgalomnak és 1888-ban szabályozták nemzetközi státusát. Ennek lényege, hogy minden nemzet előtt nyitva áll, blokád alá venni tilos, hadi cselekmények nem folytathatók rajta. A Szuezi-csatorna Társaság tulajdonát az angol kormány szerezte meg.

Az 1950-es évek közepére egyre nyilvánvalóbbá vált az imperialista ellenes erők felülkerekedése az arab világban. Élükre a Nasszer vezette Egyiptom állt. Mikor az ország gazdasági fellendítése érdekében kölcsönért fordult az Egyesült Államokhoz és a Világbankhoz, a kölcsönt megtagadták. Válaszul Egyiptom 1956 július 26-án államosította a teljes egészében egyiptomi területen fekvő csatornát.

1956. október 29-én angol-francia hadműveleti tervek alapján izraeli csapatok támadása jelentette a fegyveres harc kezdetét. Két nappal később angol-francia repülőgépek bombáztak egyiptomi objektumokat, majd november 5-én angol-francia csapatok szálltak partra a csatorna északi kapujánál és egyiptomi városokat támadtak. Az egyre szélesedő konfliktust a békeszerető erők világméretű összefogása és a Szovjetunió erélyes fellépése állította meg. (149 words)

Supplement B

ENSZ-tagságunk húsz éve

Húsz évvel ezelőtt ezen a napon a Szovjetunió külpolitikai erőfeszítéseinek eredményeként Magyarországot felvették az Egyesült Nemzetek tagjai közé.

A világszervezet közgyűlésén ezt mondta 1955. december 20-án Szarka Károly, ENSZ-küldöttségünk vezetője: "Támogatni fogunk minden olyan javaslatot és törekvést, amely az emberi haladást elősegíti, fegyverkezés csökkentésére, az emberiségnek a háború borzalmaitól való megszabadítására irányul."

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Magyarország húszéves tagsága alatt tevékeny munkát végzett. Az ellenforradalom után a szocialista államok támogatásával helyt állt az úgynevezett "magyar kérdés" vitájában.[1] A hat évig tartó beavatkozási kisérlet hazánk belpolitikájába végül is eredménytelen maradt.

Magyarország súlya, tekintélye megnövekedett. Delegációink, küldötteink számos fontos javaslatot terjesztettek elő. Ennek bizonyítéka a világszervezet legfontosabb bizottságának elnöki tiszte, majd a Biztonsági Tanácsban töltött 1968-1969. évi tagság. A BT ez idő alatt 150 alkalommal ülésezett és csaknem ugyanennyi magyar állásfoglalás hangzott el. A Magyar Népköztársaság jelenleg az ENSZ 20 szervének, illetve bizottságának tagja.

Kurt Waldheim Ensz főtitkár budapesti látogatása alkalmával mondta: "Magyarország igen pozitívan járul hozzá az ENSZ munkájához. A magyar küldöttség a világszervezetben tevékenyen dolgozik, konkrét javaslatokkal él és arra törekszik, hogy a válságos helyzetekben is segítsen a különbségek kiegyenlítésében..."
(159 words)

[1]The "Hungarian-issue" was the U.N. debate on the legitimacy of János Kádár's government which went on for some time after the revolution. The argument against Kádár claimed that the legal government of Hungary was still that of Nagy, which Kádár and the Russians had actually overthrown.

Supplement C

A szabadságharcosok és a szovjet katonák viszonya

Az 1956-os szabadságharcosok által szétosztott orosz nyelvű röpcédulák szövegét közöljük magyar fordításban. A röpcédulának nagy hatása lehetett az oroszokra, mert megbízható jelentések szerint több ezer szovjet katona megtagadta az engedelmességet a parancsnokainak és nem harcolt a szabadságharcosok ellen. Vannak jelentések arról is, hogy szovjet katonák a szabadságharcosok oldalára álltak és együtt harcoltak a Vörös Hadsereg ellen. A katonai fegyelem ilyen nagyarányú meglazulása volt az egyik főoka annak, hogy a szovjet vezetőségnek új, meg nem fertőzött ázsiai csapatokat kellett bevetnie a szabadságharc leverésére.
(75 words)

Barátaink!

Szovjethadsereg Katonái és Tisztjei Magyarországon!

Az önök kormánya becsapja Önöket! Odaállítja Önöket egy hóhérmunka végrehajtására. Ébredjenek!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Most maguk láthatják, hogy nálunk az egész nép felkelt a rabság és rabtartók ellen, akik nemcsak minket, hanem Önöket is kizsákmányolják.

Mi a nemzet függetlenségéért, az igazi szocializmusért harcolunk. Mi nem vagyunk ellenforradalmárok és fasiszták! Ne lőjjenek ránk, hanem dobják el fegyvereiket! Jöjjenek át hozzánk, hogy együtt harcolhassunk a közös ellenséggel szemben! (62 words)

(Excerpted from Nemzetőr, 1957 márc 15)

Supplement D

Katona és Tiszt Barátaink!

Önöket Magyarországra küldték azért, hogy a magyar szabadságharcot leverjék.

Önöknek azt mondták, hogy fasiszta és amerikai ágensek ellenforradalmi puccsot szerveztek. Azt is hallották a parancsnokaiktól, hogy önöknek segíteni kell a magyar dolgozóknak a szociális vívmányokat megmenteni. Sőt azt is próbálták maguknak bebeszélni, hogy a nép Önöket mint felszabadítókat várja.

Mindez szemtelen hazugság! Önök nap mint nap saját maguk meggyőződhetnek erről. (59 words)

(Excerpted from "Nemzetőr," 1957 márc 15)

Orosz Tisztek és Katonák!

Segítsétek a Forradalmat!

Esküt tettetek, hogy a népet szolgáljátok és nem elnyomóit.

Ma Magyarország, holnap a Szabad Világ! (19 words)

Orosz Katona és Tiszt!

Ne lőjj ránk, testvérek vagyunk! Közös ellenségünk a kommunizmus!

Ne lőjj ránk! Lőjj mellénk! (17 words)

Supplement E

Reds in Power, 1949-56

The Communist who took over Hungary was "Little Stalin," Mátyás Rákosi. He was perhaps the most slavish servant of Moscow in the satellite orbit. Rákosi handed the Hungarian economy over to Moscow. So fiercely was industrialization

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

pushed that the once rich agricultural country had to import grain.

When Stalin died in 1953, "Little Stalin" Rákosi fell from power. His job went to a sleeker Communist, Imre Nagy, who promised more consumer goods. Nagy lasted only about as long as Malenkov. In the Khrushchev era, Rákosi regained his power. After Khrushchev decided to try de-Stalinization, Rákosi fell again. The Hungarians were irreconcilably embittered by a decade of evil.

Western visitors to Hungary in the summer of 1956 were amazed to find open criticism of the Communist past and present everywhere. Writers and intellectuals set it off. A multitude of people in factories and farms joined in. Rákosi's victims, released from imprisonment under the de-Stalinization, added their complaints. Up to a point, the protests were welcomed by the stage managers of de-Stalinization. But the Communists had tortured the Hungarians beyond the point of reconciliation. The explosion finally came on October 23, 1956.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

P32

I. PRIMARY TEXT

Magyarország az 1956-os forradalom után

(Belpolitikai helyzet)

A szovjet hadsereg leverte a forradalmat és védelme alatt magalakult a Kádár kormány. Az országban ugyan még folytak a harcok, de 1956 november végére Kádárék urai lettek az egész országnak. A munkások azonban még nem adták fel a küzdelmet. Általános sztrájkot hirdettek, de az élelmiszerhiány miatt megszünt a nyílt ellenállás. Egyes vidékeken még 1957 novemberéig működtek munkástanácsok.

A régi terror még erősebben felújult. Sok ezer embert deportáltak a Szovjetunióba, még többet bebörtönöztek. Sokat halálra ítéltek.

Mindszenty hercegprímás az amerikai követségre menekült és ott élt 1972-ig, amikor a pápa közbenjárásával lemondott és nyugalomba vonult Bécsbe. Nagy Imrét, Maléter Pált és munkatársaikat pedig kivégezték.

A kommunista párt a forradalom alatt teljesen szétesett. Kádár szerint kevesebb mint 100 000 maradt hű a kommunizmushoz. Ezek is több csoportra oszlottak a párton belül:

- a sztalinisták (Rákosiék)
- nemzeti kommunisták (Nagyék)
- középutasok (Kádárék)
- opportunisták és
- olyanok, akik nem voltak kommunisták, de párttagok lettek, hogy belülről harcoljanak ellene. Ilyen persze nagyon kevés volt.

Kádár a Hruscsov-vonalat követte, tehát engedményekkel akarta lecsendesíteni a népet és fokozatosan visszaállítani a kommunista párt hatalmát. Hruscsov nyugati utazásai alatt tartott beszédeiben ezt a módszert gulyáskommunizmusnak hívta.

(169 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	bebörtönöz, -ni	jail, imprison, to--
2.	deportál, -ni	deport, to--
3.	ellenállás	resistance
4.	engedmény engedményt ad	concession grant a concession
5.	felad, -ni	give up, to--
6.	felújul, -ni	revive/be revived, be brought back, to--
7.	gulyáskommunizmus	"goulash Communism"
8.	hiány élelmiszerhiány	lack, shortage shortage of food
9.	Hruscsov-vonal	"the Khrushchev line"
10.	hű	loyal, faithful
11.	ítél, -ni halálra ítélni	convict, sentence, to-- sentence to die
12.	kivégez, -ni	execute, to--
13.	közbenjárás	intercession, mediation
14.	középutas	middle-of-the-roader, centrist
15.	küzdelem	struggle
16.	lecsendesít, lecsendesíteni	appease, pacify, to--
17.	Mindszenty hercegprímás	Cardinal Primate Mindszenty[1]

[1]As head of Hungary's Catholic Church, József Cardinal Mindszenty was imprisoned in 1949 for resisting the Communist takeover of Catholic schools. He remained in prison until 1956, when he was freed by the Revolution. Within hours of his liberation, however, he was forced to seek refuge in the American Embassy. He remained there until 1972.

It should be noted that Mindszenty's title "hercegprímás" is difficult to translate in any meaningful way. In the West, the problem has been solved by referring to him as "Cardinal Primate." "Cardinal," of course, refers to his position in the hierarchy of the Catholic Church, while "Primate" indicates his position as head of the Catholic Church in Hungary.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

18.	működik, működni	function, operate, to--
19.	nyílt	open
20.	nyugalom nyugalomba vonulni	retirement retire, go into retirement
21.	opportunista	opportunist[2]
22.	pápa	pope
23.	sztalinista	Stalinist, adherent of Stalin[3]
24.	sztrájk	strike
25.	visszaállít, visszaállítani	restore, to--

[2]An "opportunist" is a man who joins the Communist Party, not from conviction, but as a means to his own social and financial advancement. By definition, an opportunist is disloyal to the Party.

[3]In the Communist Party, the Stalinists are those who adhere to the harsh, repressive policies of Joseph Stalin, who ruled over the Soviet Union until his death in 1953. In 1955, the "Stalin line" was replaced by the "Khrushchev line" which, although it did not change the Communist system in any essential way, did allow for the making of certain economic and political concession to the people.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A terror

November 4-én a szovjet hadsereg általános támadása sikerült. Habár az ellenállás tovább folyt egészen november végéig, az ország végül mégis a szovjet hadsereg kezébe került.

Mihelyt az oroszok urai lettek a helyzetnek, borzalmas üldözést hajtottak végre az országban. Még folytak a harcok, mikor a szovjet katonák és ávósok házról-házra jártak és minden gyanús egyént letartóztattak. Ezek közül sokat örökre eltüntettek, ezreket pedig bíróság elé állítottak. Az elítéltek közül egyeseket a Szovjetunióba deportáltak, másokat bebörtönöztek, de százakat ki is végeztettek. Kiskorú szabadságharcosokat is bezártak. Az egész világ küldött tiltakozó táviratokat Magyarországra és a Szovjetunióba, hogy szűntessék meg az embertelen bánásmódot. (80 words)

Segment 2

A munkások ellenállása

A terror ellenére sem tudta a Kádár kormány megszilárdítani a hatalmát. Ezért eltűrték egy ideig a forradalmi tanácsok működését, s a kommunista kormányszervek csak lépésről-lépésre tudták újra átvenni a hatalmat.

A legnagyobb ellenállást a munkástanácsok és a mögöttük álló munkások fejtették ki. Ezek a tanácsok maguk választották vezetőiket. A kormány nem érezte magát elég erősnek, mert a Nagy-Budapesti Munkástanács az összes gyárakat és üzemeket ellenőrzés alatt tartotta.

A kormány próbálta megfélemlíteni a munkásokat. (59 words)

Segment 3

Az értelmiségiek ellenállása

Az értelmiségi dolgozók tanácsa is továbbműködött novemberben és decemberben. November 24-én Magyarország legjelentősebb 110 értelmiségi vezetője nyilatkozatban azonosította magát a "forradalom hőseinek a céljaival." Az Írók Szövetsége pedig december 28-án hozott egy határozatot, melyben a Szovjetunió beavatkozását a magyar ügybe történelmi tévedésnek minősítette. Ez volt az utolsó szabad gyűlés Magyarországon a forradalom leverése után. 1957 januárjában hét ismert írót

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

vetett börtönbe a rezsim. Kodály Zoltán, az írók forradalmi tanácsának az elnöke sikertelenül tiltakozott a letartóztatások ellen. (64 words)

Segment 4

Megszűnik az ellenállás

A kormány megpróbálta a munkásokat megfélemlíteni, és néhány vezetőt elfogatott és megkínoztatott. A munkások azonban nem kapituláltak, és december 9-én és 10-én általános sztrájkot rendeztek Budapesten. A munkásság ellenállása azonban gyengült. Januárra már nem tudtak tovább kitartani, mert a családoknak egyszerűen nem volt többé mit enniük. A nagy nehézségek ellenére is a munkástanácsok tovább működtek, ha kisebb hatáskörrel is. Csak 1957 novemberében, sikerült Kádárnak feloszlatni a munkástanácsokat végérvényesen. (61 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A következő adományok érkeztek az elmúlt héten tagsági díjakra:

Avig Sándor 18, Baldány László 24,
Alexovics Károly 38, Bársony János 7,
Kardos Tibor 45, Kornblau Rózália 62,
Matics Istvánné 13, Molnár Stefánia 21,
Fazekas Istvánné 18, Ferencz Béla 33,
Stuber Gyula 35, Vaczek Barna 23,
Vágó Ernő 17, Vargha Gyula 34,
Papp Katalin 43. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 53 162	11. 78 432	21. 12 136	31. 61 537	41. 64 485
2. 45 263	12. 43 975	22. 34 721	32. 81 064	42. 43 278
3. 26 844	13. 29 695	23. 64 526	33. 89 762	43. 97 435
4. 57 846	14. 92 427	24. 38 345	34. 40 766	44. 24 972
5. 26 887	15. 40 087	25. 70 646	35. 56 093	45. 48 087
6. 90 575	16. 39 056	26. 32 619	36. 56 003	46. 90 506
7. 75 644	17. 39 506	27. 86 157	37. 82 687	47. 38 505
8. 50 738	18. 37 907	28. 90 012	38. 64 574	48. 58 976
9. 28 831	19. 90 077	29. 91 002	39. 73 085	49. 42 578
10. 48 645	20. 38 124	30. 76 513	40. 64 483	50. 37 651

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Magyarország a Kárpátok medencéjének nyugati felén az északi szélesség 45°44'20" és 48°55', a keleti hosszúság 16°6'50" és 22°53'40" között, a Duna középső folyása vidékén helyezkedik el.

Határainak hossza a szomszéd öt országgal:

Csehszlovákiával	679 km
a Szovjetunióval	141 km
Romániával	432 km
Jugoszláviával	631 km
Ausztriával	356 km
Összesen	2239 km

A lakosság így oszlott meg 1974 elején:

a fővárosban lakott	19,6 o/o,
az öt megyei városban	7,4 o/o és
a 77 városban	21,2 o/o;
a megmaradó	51,8 o/o pedig

287 nagyközség és
2819 község területén lakott.

Összesen 43 városa volt az országnak 25,000-nél több lakossal 1973 első napján. (30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Szegény Kovácsot bebörtönözték, pedig se nem lopott, se nem ölt.
2. Sok ártatlan embert deportáltak a Szovjetunióba.
3. Súlyos élelmiszerhiány volt Középeurópában a háború után.
4. A kommunisták elhatározták, hogy engedményeket adnak.
5. Bár az ország elveszett, mégsem adták fel a küzdelmet.
6. A forradalom leverése után felújult a régi terror.
7. Kádár fokozatosan akarta megerősíteni a párt hatalmát.
8. Hruscsov gulyáskommunizmusnak hívta Kádár politikáját.
9. A Hruscsov-vonal nem olyan merev, mint Sztáliné.
10. Kevés magyar maradt hű a kommunista párthoz.
11. Forradalmi tevékenységükért sokat halálra ítéltek.
12. A honvédelmi minisztert és munkatársait kivégezték.
13. Az elnök közbenjárására szabadon bocsátották a katonát.
14. A középutasok gyakran többségben vannak.
15. Marx szerint a társadalmi osztályok egymás elleni küzdelme forradalmat okozhat.
16. Az anya etetéssel szokta gyerekét lecsendesíteni.
17. Mindszenty hercegprímás az amerikai követségre menekült.
18. A forradolom leverése után még hosszú ideig működtek a munkástanácsok.
19. A nyílt kritika nemsokára nyílt ellenállássá vált.
20. Sok katona nyugalomba vonul 20 évi szolgálat után.
21. Az opportunista saját előnyeit tekinti fontosnak.
22. A pápa karácsonykor fontos beszédet mondott.
23. Rákosi olyan nagy sztalinista volt, hogy kis-Sztálinnak hívták.
24. Szocialista országokban nem engedélyeznek sztrájkot.
25. Kádár visszaállította a kommunista párt hatalmát.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A belpolitikai helyzet

A szabadságharc leverése után évekig csak terrorral tudott a Kádár kormány uralmon maradni. A 60-as évek elején azonban lassan javulni kezdett a helyzet. Terror helyett a nép kommunista irányú nevelésére helyezik a súlyt. Az emberek ma szabadabban beszélhetnek. Nem kell attól félniük, hogy egy kormányellenes kijelentés miatt börtönbe kerülnek. Különösen akkor nem, ha valaki jól fekszik a rendszernél (jó kommunista, jó káder). Így a legtöbb rendszerellenes kritikát a kommunistáktól lehet hallani. Az ÁVH-t megszüntették. Titkosrendőrség - Belbiztonsági Szolgálat néven - most is van, de ezek ma diszkrétebben kezelik az ügyeket. A rendőrséget nem használják mint terroreszközt. Kádár jelszava az, hogy "aki nincs ellenünk, az velünk van." Megpróbálja "eladni" a kommunizmust a magyaroknak. Ezért bizonyos engedményeket is tett. A legtöbb magyar ma már utazhat külföldre. Sőt a Nyugaton élő magyarok közül is sokat beengednek az országba látogatóba. A színházak és a mozik megint játszanak nyugati darabokat, és nyugati újságot és könyvet is lehet megint kapni.

Ezek az engedmények elviselhetővé teszik az emberek életét. A kommunizmus lényege azonban nem változott. Egy párt van uralmon, a Kommunista Párt. Választás nincs. Csak a kommunisták által összeállított képviselő listára lehet szavazni. A szovjetorosz hadsereg továbbra is megszállva tartja az országot. Ma ugyan ritkábban lehet orosz katonát látni, de mindenki tudja, hogy ott vannak és ez lehetetlenné tesz minden politikai változást. (185 words)

Supplement B

Notes

Fiatalkorúak elítélése

A szabadságharcosok között sok fiatalkorú fiú és lány volt. Ezek közül is sokat elfogtak és bebörtönöztek. Néhányat halálra is ítéltek. A halálos ítéletet azonban nem hajtották végre. Vártak addig, amig a gyerekek "nagykorúak" lettek (18 évesek), s akkor végezték ki őket. E miatt az eljárás miatt természetesen az egész civilizált világ tiltakozott. A Kádár-kormány azonban mégis sok ítéletet végrehajtott. (56 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Az általános sztrájk mindent megbénított

A feloszlatott budapesti központi munkástanács által elrendelt 48 órás általános sztrájk sikeres volt. A Népszabadság jelentette, hogy "a munkásmozgalom soha még nem látott ilyen sztrájkot." A lap panaszolta, hogy amikor a főváros üzletei ki akartak nyitni "terrorista csoportok ijesztették el a vevőket és csukatták be megint a boltokat." Mikor villamosok és autóbuszok probáltak közlekedni "terroristák támadták meg a vezetőket." Budán kézigránatot dobtak egy autóbuszra, mire leálltak az összes villamosok és autóbuszok. "A Ganz-gyár közelében rálőttek egy 75-ös autóbuszra. A gépészek nem tudtak bejutni munkahelyükre, mert az üzemet banditák fogták körül, akik nem engedték be őket."

A Népakarat, a szakszervezetek lapja, írta, hogy október óta a Pécs környéki Széchenyi-bányában semmit sem dolgoznak. "A lázadók mérhetetlen kárt okoztak" - írja a lap. (107 words)

A sztrájk által okozott károk összege

A Népszabadság december 13-i száma az általános sztrájk és a felkelés okozta károkat 1360 millió dollárra becsüli s megállapítja, hogy a köztársaság minden tartalékát már felemésztették. A katasztrofális szénhelyzet még a sztrájk megszünte esetére is gátolja a termelés normalizálódását. (36 words)

Írók letartóztatása

A rezsim elleni országos megmozdulást a Magyar Írószövetség tagjainak "írólázadása" előzte meg. Neves szovjet-orosz írók biztatása is szerepet játszott abban, hogy egész sor élvonalban levő kommunista író a terrorrezsim ellen fordult. Most tehát felfüggesztette az Írószövetség működését és január közepén hét ismert írót vetett börtönbe a rezsim. Kodály Zoltán, az írók forradalmi tanácsának elnöke, sikertelenül tiltakozott a letartóztatások ellen. (56 words)

Supplement C

Az 1956-os forradalom szocialista szemmel (1)

Az ellenforradalom szétzúzása súlyos és bonyolult történelmi feladat volt. Ennek megoldására vállalkozott a szocialista forradalomhoz hű harcosok egy csoportja: Kádár János vezetésével dr. Münnich Ferenc, Apró Antal, Kállai Gyula, Marosán György, Rónai Sándor és mások. Megalakították a forradalmi munkás-paraszt kormányt, majd a törvényes magyar kormány a Szovjetunió segítségét kérte az ellenforradalmi lázadás leverésére. A szovjet hadsereg eleget tett a varsói paktumból folyó kötelezettségének és a magyar haladó erőkkel együtt sikeresen befejezte az ellenforradalom katonai felszámolását.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

A ellenforradalmi támadás súlyos megrázkódtatást okozott az országban. A fegyveres harc maga is nagy pusztítást hozott magával. Még súlyosabb volt a termelés kieséséből származó kár. A kezdeti gazdasági nehézségeken az ország csak a Szovjetunió és a többi baráti szocialista ország gazdasági segítsége révén tudott úrrá lenni.

A Magyar Szocialista Munkáspárt lett az a vezető erő, amely meg tudta mutatni a kiutat a nehéz helyzetből. A párt és a kormány szívós munkájának legelső és legfontosabb eredménye a szilárd munkáshatalom létrehozása volt. Az ellenforradalom során létrejött vagy az ellenforradalmárok kezébe került bizottságokat és társaságokat felosztatták. A párt és a kormány azért tudta megszilárdítani a proletárdiktaturát, mert szorosan támaszkodott a népre, elsősorban magára a munkásosztályra. A kormány és a tömegek közötti szoros kapcsolatnak a megnyilvánulása a munkásőrség létrehozása, a munkásosztály és a parasztság közvetlen felfegyverzése a dolgozó nép hatalmának védelmére. Ez a munkásőrség természetesen kiegészítője a hadseregnek és a rendőrségnek. Velük együttműködve őrködik, hogy elejét vegye bármiféle újabb ellenforradalmi kísérletnek. (193 words)

Supplement D

Az 1956-os forradalom szocialista szemmel (2)

A szilárd népi hatalom megteremtése és a tömegek fokozódó bizalma tette lehetővé azt, hogy a párt és a kormány irányításával mozgósítsák az ország erőit a normális termelés megindítására és továbbfejlesztésére. Ezt a feladatot oly gyorsan sikerült megvalósítani, hogy 1958 januárjában már meg lehetett indítani a hároméves tervet.

Az egyre inkább megszilárduló nemzeti egységnek volt köszönhető, hogy a nyugati imperialista körök beavatkozási kísérletei meghiúsultak. Az Egyesült Nemzetek Szervezete úgynevezett ötös bizottságának jelentése alapján a Magyar Népköztársaság ellen külföldön indított rágalmazó hadjáratot sikerült visszaverni. A Magyar Népköztársaság megvédte függetlenségét és belső társadalmi rendjét.

A nemzeti egység alapja a munkás-paraszt szövetség. A Hazafias Népfront egyesíti Magyarország dolgozó lakosságát a nagy cél, a szocializmus felépítése érdekében. S hogy ez a nagy cél valóban az egész magyar nép szívügye, azt félreérthetetlenül bizonyította be a magyar nép 1958. november 16-i állásfoglalásával, amikor az országgyűlési választásokon a szavazók 99.6 százaléka a Hazafias Népfront jelöltjeire adta le szavazatát. A magyar nép egységesen, lelkesen veszi ki részét a szocialista táboron belül a békéért, a haladásért világszerte vívott küzdelemből. (141 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

P33

I. PRIMARY TEXT

Magyarország az 1956-os forradalom után

(Külpolitikai helyzet)

A magyar szabadságharcosok elnyerték az egész szabad világ elismerését. Annál inkább elítélte a világ azt a módot, mellyel a hatalmas Szovjetunió csapatai leverték a kis nép szabadságharcát.

Nyugati országok szinte egymással vetekedtek, hogy menedéket adjanak annak a 200 000 menekültnek, aki a szabadságharc alatt és után elhagyta Magyarországot.

Nagy Imre miniszterelnök ugyan hiába kérte az ENSZ védelmét, de az ENSZ a fontosabbnak tartott ügyeinek az elintézése után hosszú ideig tárgyalta Magyarország ügyét. Kivizsgálása alapján 1957 szemptemberében jelentést adott ki, amiben elítélte a szovjet agressziót.

1962-ben Kádár kérésére és bizonyos belpolitikai engedmények ellenében az ENSZ az egész ügyet levette napirendjéről és azóta Magyarország helyzete a világban nagyban normalizálódott.

1962-óta sok politikai foglyot kiszabadítottak, egyre több embernek engedélyeznek külföldi utazást és az ország jövedelme a turistaforgalomból is egyre növekszik. Az új gazdasági mechanizmus révén a gazdasági élet fellendült és evvel együtt az életszínvonal is emelkedett. Diplomáciai vonalon a budapesti USA követséget és a washingtoni magyar követséget 1967-ben nagykövetségi rangra emelték.

A kommunista rendszer azonban minden lényeges elemében fennáll. Továbbra is vannak szovjet csapatok Magyarországon.

A nép többsége, akár tetszik neki a kommunizmus, akár nem, belátja, hogy a fegyveres harc reménytelen és kénytelen belenyugodni a helyzetbe. Múltja és kultúrája a nyugathoz köti, de az ország geopolitikai helyzete szovjet csatlósállammá teszi.

(180 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	belát, -ni	realize, understand, admit, to--
2.	belenyugszik, belenyugodni	reconcile/resign oneself, to--
3.	csatlósállam	satellite country
4.	elem	element
5.	elhagy, -ni	leave, abandon, to--
6.	elintézés	settling, dealing with, taking care of
7.	elismerés	approval, recognition
8.	elítél, -ni elítélni az agressziót	condemn, to-- condemn the aggression
9.	elnyer, -ni	win, earn, to--
10.	ENSZ (Egyesült Nemzetek Szövetsége)	U.N. (United Nations)
11.	ellenében	in return/exchange for
12.	fellendül, -ni	prosper, thrive, to--
13.	fennáll, -ni	remain, persist, continue to exist, to--
14.	jövedelem	income
15.	kénytelen	be forced to, have no choice but to
16.	kivizsgálás	investigation, examination
17.	menedék menedéket ad	refuge, asylum give/provide/offer refuge or asylum
18.	nagyban	generally, largely, on the whole
19.	nagykövetség nagykövetségi rang	embassy embassy status
20.	napirend levenni a napirendről	agenda, schedule table, drop from the agenda
21.	normalizálódik, normalizálódni	become stable, return to normal, to--
22.	révén az új gazdasági mechanizmus révén	through, by means of, as a result of as a result of the new economic mechanism
23.	tárgyal, -ni	debate, discuss, negotiate, to--
24.	turistaforgalom	tourism
25.	vetekedik, vetekedni	compete, to--

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A világ nagy érdeklődéssel fogadta a magyar szabadságharc kitörésének a hírét. A nagy érdeklődés azonban nem jelentette a hírek hivatalos tudomásul vételét vagy kormányok hivatalos állásfoglalását. A legtöbb állam vezetői várakozó álláspontra helyezkedtek.

Ez az álláspont érthető, hiszen jól megfontolandó a világ második legnagyobb hatalmának gonosztettel való vádolása egy kis, aránylag jelentéktelen ország jelentéseinek alapján. Mire a Szovjetunió könyörtelen közbelépése valóságnak bizonyult, már késő volt. Szimpátián és egészségügyi anyagok küldésén kívül más segítségre már nem volt alkalom. (69 words)

Segment 2

A nyugati országokban különböztek a nézetek a magyarországi eseményekkel kapcsolatos teendőkről. Egyesek attól tartottak, hogy bármilyen beavatkozás a Szovjetunióval való nukleáris háborúhoz vezetett volna. Mások viszont azt hitték, hogy a nyugati kommunista pártok tagságának a szovjet intervenció következtében történt hirtelen csökkenése a kommunizmus általános bukásának a kezdetét jelentette, és hogy Magyarország katonai támogatása a csatlós államok népeit lázadásra késztette volna és a kommunizmus uralmát megdöntötte volna. (62 words)

Segment 3

A nyugat látszólagos tétlenségének egy másik oka a szuezi krízis volt. A szovjet magyarországi agressziójával egyidőben angol haditengerészeti egységek, francia ejtőernyősök és izraeli szárazföldi csapatok megtámadták Egyiptomot. A Szuezi-csatorna elfoglalása a világ figyelmét elterelte Magyarországról.

A nyugati és a politikailag semleges államok sajtója tehát a Szuezi-csatorna körüli eseményeket a világérdeklődés szempontjából kezelte. Ennek megfelelően a szabadságharc a szuezi krízishez viszonyítva eleinte 10 o/o-nak, november 4-én pedig csak 3 o/o-nak megfelelő helyet kapott újságjaik hasábjain. (67 words)

Segment 4

1956 november 1-én Nagy Imre Magyarországot semleges államnak jelentette ki, és az ország számára az ENSZ védelmét kérte. Az ENSZ nem volt abban a helyzetben, hogy azonnal megállapítsa Nagy jogosultságát ilyen kérés felterjesztésére, mert ott volt

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

az ENSZ-ben Rákosi kormányának a képviselője, aki szovjet támogatással tagadta Nagy kormányának a legitimitását. Igy az ENSZ habozott.

A harc leverése után azonban egy ENSZ bizottság a szovjet intervenció tényeit és adatait kivizsgálva, azokat 1957 szeptember 14-én jelentette. A közgyűlés elfogadta a jelentést és a Szovjetuniót agresszornak bélyegezte. (69 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Az Úrasztali virágokat a múlt hónap folyamán

Berecki Mária, Demeter Lajosné,
Vaczek Barnáné, Fülöpp Péterné és
Kelly Anna adományozta. Köszönjük.

Az istentiszteleteket követő kávézásokhoz a következők adományoztak kávésüteményt:

Egedy Anna, Hesz Gyuláná, dr. Erdély Endréné, Rácz Ilona és Szakál Sándorné.

Személyi hírek:

Istentiszteleti alkalmunkkor szeretettel üdvözöltük Némethy Sándor gyalui református lelkészt Erdélyből, Korondi Jánost, ki Aczél Lászlónéhoz érkezett látogatóba, Tóth Antalt és családját. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 70 002	11. 65 914	21. 67 653	31. 18 130	41. 18 438
2. 40 657	12. 81 271	22. 26 354	32. 76 549	42. 35 724
3. 10 089	13. 70 634	23. 49 526	33. 17 218	43. 57 848
4. 36 087	14. 70 635	24. 83 171	34. 41 596	44. 54 263
5. 45 627	15. 76 364	25. 62 974	35. 34 133	45. 63 430
6. 15 676	16. 12 438	26. 62 126	36. 21 865	46. 83 337
7. 61 272	17. 42 835	27. 22 222	37. 27 216	47. 91 604
8. 80 345	18. 99 743	28. 27 645	38. 76 561	48. 28 406
9. 56 821	19. 19 582	29. 66 317	39. 27 564	49. 27 342
10. 33 143	20. 57 381	30. 33 171	40. 60 378	50. 36 208

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

1973-ban Magyarország behozatala és kivitele néhány országgal a következő volt (o/o-ban):

Szovjetunió	34,1	33,1
Német Demokratikus Köztársaság	8.7	11,2
Német Szövetségi Köztársaság	8,6	6,2
Csehszlovákia	8,2	8,8
Jugoszlávia	6,7	7,4
Lengyelország	4,9	6,2
Olaszország	3,3	6,4
Ausztria	3,6	3,1
Svájc	3,5	4,2
Görögország	3,0	2,8
Románia	3,0	3,0
Törökország	2,9	2,7
Finnország	1,3	1,4
Albánia	0,6	0,7

Remélik, hogy 1978-ra a kivitel növekedni fog.

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Az emberek belátják, hogy nem harcolhatnak sikeresen a Vörös Hadsereg ellen.
2. A reménytelen harc helyett belenyugodtak a helyzetbe.
3. A szovjet csatlósállamok csak névben önállóak.
4. A kommunizmus megtartotta lényeges elemeit.
5. A menekültek ritkán hagyják el örömmel hazájukat.
6. Fontos ügyek elintézése néha sok időt követel.
7. Az elismerés jeléül kitüntetést kapott a katona.
8. A világ elítélte a Szovjetunió agresszióját.
9. Az őrmester a játékban elnyerte barátja minden pénzét.
10. Az Egyesült Nemzetek Szövetsége New York-ban székel.
11. Engedményei ellenében az ENSZ elfogadta Kádár kérését.
12. Az új rendszer hatására fellendült a gazdasági élet.
13. Lényeges változás nélkül fennál a kommunizmus Magyarországon.
14. Az új rendszerben a munkás jövedelme nagyobb lett.
15. Az ember kénytelen elfogadni, amin nem tud változtatni.
16. Az ügy kivizsgálása évekig tartott.
17. Az Egyesült Államok sok menekültnek ad menedéket.
18. A szarvasmarha állományt a háború alatt nagyban elpusztították.
19. Követségeiket nagykövetségi rangra emelték.
20. A magyar ügyet levették a napirendről.
21. A mindennapi élet normalizálódott Budapesten.
22. Az új mechanizmus révén emelkedett az életszínvonal.
23. Holnap a küldöttség tagjai katonai ügyeket fognak tárgyalni.
24. A turistaforgalom újabban Magyarország egyik legfontosabb jövedelemforrásává vált.
25. Még a szövetségben levő államok is vetekednek egymással gazdaságilag.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A Kádár-rezsim külpolitikája

A Kádár-rendszer külpolitikája egész idő alatt a Szovjetunió vonalát követi. A magyar delegátus az ENSZ közgyűlésein mindig a Szovjetunió delegátusával együtt szavaz. A szocialista és a kapitalista tábor közötti viszonyt a "békés együttélés" politikája jellemzi az utóbbi években. Ahogy normalizálódott a helyzet a Szovjetunió és az Egyesült Államok között, fokozatosan javult a viszony Magyarország és az Egyesült Államok között is, és komoly tárgyalások folytak Mindszenty hercegprimás sorsáról is a két ország között.

1968 tavaszán azonban úgy látszott, hogy Kádár megpróbált önálló politikát folytatni. A románok Jugoszlávia politikáját követve meglazították a kapcsolatukat a Szovjetunióval. Ez év elején a cseh kommunisták szintén nagyobb szabadságot követeltek a maguk számára. Egyideig úgy látszott, hogy Kádár támogatja a cseheket. Később azonban visszaállt a moszkvai vonalra és Csehszlovákia megszállásában már magyar csapatok is résztvettek az orosz, kelet-német, lengyel és bolgár egységekkel együtt. Ez az esemény nyilvánvalóvá tette mindenki számára, hogy Kádár, még ha akarna is, nem tudna önálló külpolitikát folytatni. A szovjetorosz csapatok helyezték hivatalba és ők tartották hatalmon. Az ország szovjet megszállás alatt van és tagja a Varsói Szövetségnek. Minden kisérlet az ország szabadságának a kivívására ugyanúgy végződne, mint az 1956-os szabadságharc. Ezt mindenki tudja az országban. (170 words)

Supplement B

Notes

1. A szuezi kérdés

1956 október végén az egyiptomi kormány, nemzeti érzelmük kifejezéseképpen, elfoglalta a Szuezi-csatorna menti, eddig nemzetközi ellenőrzés alatt álló sávot. Ez a nyugati államok létfontosságú olajszállítmányainak a kiesését jelentette. Angol-francia-izraeli csapatok tehát megtámadták Egyiptomot és megszállták a csatorna fontos pontjait. Az amerikai kormányt nem értesítették erről a vállalkozásról, így Eisenhower elnök az ENSZ alapokmánya értelmében a támadás ellen foglalt állást. Tehát saját szövetségesei ellen együttműködött a Szovjetunióval, hogy a szuezi agressziót megszüntesse. A szuezi kérdés az egész világ érdeklődését annyira lekötötte, hogy a Szovjetunió a világ figyelmén kívül hajtotta végre saját támadását Magyarország ellen. (84 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. Az ENSZ jelentése a szovjet agresszióról

Az ENSZ 1957. szept. 14. jelentése a következőket tartalmazza: A Szovjetunió

a. Az ENSZ alapokmányával ellentétben megfosztotta Magyarországot szabadságától és politikai függetlenségétől.

b. Katonai erővel egy illegális kormányt erőszakolt rá Magyarországra.

c. Tömeges deportáció keretében magyar állampolgárokat hurcolt el.

d. Megsértette az emberi jogokat és szabadságjogokat, melyeket az 1947-es békeszerződések biztosítottak a magyar népnek. (47 words)

3. A menekültek sorsa

A szabadságharcosok egy része és sok más polgári személy a forradalom leverése után kimenekült az országból. Körülbelül 200 000 ember hagyta el az országot. Ezek az emberek először Ausztriába menekültek és onnan kivándoroltak a világ minden részébe. Az Egyesült Államok népe is a menekülők segítségére sietett. Az Egyesült Államok kb. 45 000 menekültet engedett be az országba. Kanada, Ausztrália, Anglia, Németország és Franciaország mind többezer magyart fogadott be. Ezek az emberek elmondták, hogyan éltek a kommunista paradicsomban. Ezzel is segítettek a nyugatiaknak, hogy jobban megismerjék a kommunizmust. (72 words)

Supplement C

Az ellenforradalmi lázadás kudarca

A vezetés tekintélyének csökkenése, a párton belüli harcok és az ellenséges elemek nyomása 1956 októberében ellenforradalmi felkelésre vezettek.

Az ellenforradalom kitörését négy ok idézte elő: a Rákosi-csoport hibái, a revizionizmus szerepe, a belső, és a külső ellenforradalmi erők tevékenysége. Ezek, valamint a szocializmushoz hű erők szervezetlensége a munkáshatalom és a szocializmus eredményeinek az elvesztését okozta. A szocializmus eredményeinek az elvesztése viszont bebizonyította, hogy Magyarországon a munkásság veresége a néphatalom vereségét jelenti és hogy az ellenforradalom nem vezethetett volna burzsoá körökben szocializmusnak nevezett demokráciához sem. A következetes forradalmi erők veresége a nacionalista és az egyházi érdekek győzelmét jelentette volna.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Az ellenforradalmi akciók csúcspontján jött létre Kádár János vezetésével az új forradalmi központ, a Magyar Szocialista Munkáspárt új ideiglenes Központi Bizottsága; megalakult a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány. Az új forradalmi központ megindította a küzdelmet a rend helyreállításáért. Ennek sikerét meggyorsította a Szovjetunió segítsége, amelyet a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány kérésére nyújtott a magyar népnek. A szovjet csapatok katonai segítsége meggyorsította az ellenforradalom harcoló erőinek szétverését, másrészt megakadályozta azt, hogy a nyugati imperialista csapatok betörjenek az országba és általános harctérré változtassák hazánkat. (154 words)

Supplement D

Remarks of U.S. Congressman Bentley on the Hungarian Revolution

(Excerpted from the Congressional Record, 85th Congress, First Session, March 18, 1957.)

Let us look at the record of last fall with regard to the United Nations. As I said, the revolution in Budapest began on the 23rd of October. On the 27th of October, four days later, an urgent meeting of the Security Council was requested by France, Great Britain, and the United States. The following day, the 28th, it was decided to place the Hungarian item on the agenda of the Security Council, and then the council adjourned sine die, leaving it up to the president to call another meeting.

Nothing further was done until the 1st of November, when the Prime Minister of the free government of Hungary, Imre Nagy, sent Secretary General Hammarskjöld a cable asking for help from the United Nations to defend Hungarian neutrality.

On the 2nd of November, France, Great Britain, and the United States again asked for a Security Council meeting. On the 2nd of November, the Council proposed no resolution and adjourned to the next day. On the 3rd of November, the very eve of the Russian return, the Security Council continued in session. There was a draft resolution. The United Nations, according to this information, tabled that draft resolution, 24 hours before the Soviet attack, upon assurance of the Soviet delegate that Soviet troops would be withdrawn from Hungary.

Upon the proposal of the Yugoslav delegate, no vote was taken on the draft resolution. The Australians made a proposal to meet again the following day. That proposal was not adopted by a vote of 6 to 2, and it was decided to hold another meeting on the 5th of November. Then, of course, the black Sunday when the Russians attacked, an emergency meeting of the Security Council was called and the Security Council, of course, then proceeded with resolutions with which I am sure the members are familiar.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

The point I am making is that we have a lapse of some 10 to 12 days in the early days of the revolution when neither the General Assembly nor the Security Council nor any other part of the United Nations nor any individual within the United Nations so far as I can discover tried to do anything to support the efforts of the Hungarian people to free themselves.

While the Hungarian people could still reach us through their messengers, their refugees, and their radios, they sent desperate appeals for help to the United States and the United Nations--appeals which still remain unanswered.

How has the free world measured up to the tremendous challenge and the tremendous opportunity they gave us? We have expressed sympathy. We have given money for relief, and we have brought thousands of Hungarian refugees to this country.

But what have we done for the people who remained to fight for their freedom in Hungary?

What effective political action have we undertaken to encourage freedom in Hungary and throughout the Soviet empire?

What have we done to establish the United Nations as an effective instrument for insuring world peace?

While the Hungarian people could still fight, they bought space and time in the press and radios of the world with their lives. They forced the U.N. to talk about Hungary and to pass resolutions, however inadequate. But when the Hungarians could no longer make those headlines, when the frontiers were finally closed to refugees, and the blanket of silence was clamped down again by the weight of 20 Soviet divisions, a similar silence about Hungary prevailed in the United Nations. The United States delegation has shared in that silence.

Meanwhile, the U.N. dealt sternly with Israel, threatening drastic sanctions because Israel delayed with evacuation of a few square miles of desert in the Gaza Strip and the Gulf of Aqaba.

Contrast this offense with Soviet armed intervention in Hungary, which has overthrown the legal government, kidnapped the Prime Minister, set up a puppet regime, and maintained this regime in power by mass arrests, mass deportations, and mass executions--carried out under the guns of Soviet tanks, and in defiance of no less that 10 resolutions of the U.N. General Assembly. Whatever we may think of Israel's action, to compare its brief invasion of the Sinai desert with Soviet Russia's enslavement and torture of a whole people, is like equating measles with leprosy--or, in legal terms, equating assault under provocation with unprovoked mass murder.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Now Israel, France, and Britain have all complied with the resolutions of the General Assembly. The danger of war has receded and whatever claim the Suez crisis ever had for priority is ended. But Soviet armies remain in Hungary and U.N. resolutions passed four months ago are still contemptuously ignored. The U.N. must act on Hungary now or be dishonored.

What power the United Nations has is an oral power which must appeal to the conscience and sense of justice of the member nations for its implementation. As the President said on February 20, "Peace and justice are two sides of the same coin." The U.N. may survive a failure to enforce justice against the defiance of great states, but it cannot survive failure to press for equal justice for all its members. Above all, it cannot survive if it imposes one law for the strong and one for the weak.

The integrity and influence of the United Nations can only be preserved either by imposing sanctions on all aggressors who defy U.N. resolutions, or imposing sanctions first on the nation guilty of the greatest violation of the U.N. Charter and Assembly resolutions--the Soviet Union.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 121

E31

I. PRIMARY TEXT

A gazdasági reform szüksége

NOTE: The Primary Texts for Units E31, E32, and E33 are based on Antal Apró's book "The Hungarian Economy and Economic Cooperation among the Nations of COMECON" ("A KGST országok gazdasági együttműködése és a magyar népgazdaság"), Budapest, 1968. As of April 1981, Apró was Chairman of the National Assembly ("országgyűlés"), and held a high position in the Communist Party leadership.

A kommunista hatalomátvétel után Magyarország gazdasági helyzete egyre jobban hanyatlott.

Mikor 1965-ben az ország pénzügyi vesztesége elérte a 7 milliárd forintot, a kommunista vezetőség elhatározta a gazdasági tervek megvizsgálását. Nem megbüntetni akarták azokat, akik a hibákat elkövették, hanem a hibák okait akarták megszüntetni, őszintén és becsületesen.

Így 1966-ban egy gazdasági szakemberekből álló csoport megkezdte egy reformterv előkészítését. Részletes tanulmányozás folyamán ez a csoport felfedte az elégtelenség okait és megállapította az eddigi tervezésben rejlő hibákat.

A hibákat összegezve három főcsoportba osztotta őket:

Először, a vállalatok a gazdasági tervben előírt célokat igen mereven figyelték, azaz a termelés mennyiségére helyezték a súlyt, nem engedtek eltérést, se kezdeményezést vagy felelősségérzést.

Másodszor, bár az országos tervezés elvileg lehetővé tette a társadalom fejlődését, a valóságban nem vette tekintetbe az adottságokat.

Harmadszor, bár az országos tervezés részletesen megállapította a társadalom fejlődéséhez szükséges célokat, ugyanakkor nem állapította meg és nem biztosította a célok eléréséhez szükséges anyagokat.

A fenti következtetések alapján a hanyatlást okozó hibák orvoslására szükséges teendőket részletes intézkedésekbe foglalták. A reformterv 1967 őszén készült el és 1968 január 1-én lépett életbe az új gazdasági mechanizmus néven. (169 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	adottság	fundamental condition, basic fact
2.	azonosít, azonosítani	identify, to--
3.	becsületes	honest
4.	elégtelenség	inadequacy, inefficiency
5.	életbe lép, -ni	go into effect, become effective, to--
6.	eltérés	deviation, discrepancy
7.	elvileg	theoretically, in theory
8.	felelősségérzés	feeling/sense of responsibility
9.	felfed, -ni	uncover, reveal, to--
10.	foglal, -ni írásba foglal	formulate, set, to-- draw up in writing
11.	folyamán, vminek a	during, in the course of something
12.	hiba hibát követ el	error, mistake make an error/a mistake
13.	intézkedés részletes intézkedés	measure, provision specific provision(s)
14.	kezdeményezés	initiative
15.	következtetés	conclusion, judgement
16.	megvizsgálás	examination
17.	merev	strict, rigid
18.	orvoslás	remedy
19.	összegez, -ni	summarize, to--
20.	reform reformterv	reform plan for reform
21.	rejlik, rejleni a tervezésben rejlő	hide, be concealed, be inherent (in), to-- inherent in the plan
22.	tanulmányozás	studying, examination, investigation
23.	teendő	(necessary) action/step, whatever needs to be done
24.	tekintetbe vesz, venni	consider, take into consideration
25.	valóság	reality

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A szocialista rendszer (dióhéjban)

A szocialista rendszerben az állam ír elő és ellenőriz mindent. A szocialista gazdálkodás alapja a terv.

Könnyű a szavakat megérteni, de személyes tapasztalat hiányában szinte lehetetlen érzékelni, hogy az mit jelent, ha nem lehet változtatni semmin, azon se, ami rossz.

Sok mindent nélkülöznek az emberek a szocialista országokban; ami áru van a piacon, az sokszor rossz minőségű. Nehéz megérteni, miért tűrik ezt az emberek, miért nem panaszkodnak a rossz minőség ellen. Hihetetlen, hogy a vevők kívánságát nem veszik tekintetbe.

A következő néhány megjegyzés orvosolja a tapasztalathiányt.
(75 words)

Segment 2

Központi tervezés

Képzeljünk el egy ruhagyárat, épületeivel, gépeivel, előmunkásaival, munkásaival és persze a gyár igazgatójával. A gyárigazgató megkapja az ipari minisztériumból az ötéves tervnek erre az évre és a ruhagyártásnak az ő gyárára vonatkozó részleteit.

A ruhanemű anyaga, színe, stílusa, nagyságszáma és mennyisége mind elő van írva. A gyárigazgató a tervnek megfelelően megrendeli a gyártáshoz szükséges anyagokat és kiadja az osztályvezetőknek a rájuk vonatkozó terveket. Az osztályvezető kiadja az előmunkásnak a kéknyomatokat és intézkedik az anyagok átvételére. Az előmunkás a kéknyomatok alapján utasítja a munkásokat, akik feldolgozzák az anyagot. Az előmunkás, az osztályvezető és az igazgató most már csak arra kell ügyeljen, hogy ne legyen eltérés a tervtől és hogy az előírt mennyiséget elérjék.
(86 words)

Segment 3

A termelés és a piac kapcsolatának hiánya

A kész ruhaneműt a gyár a piacra dobja, azaz valahova egy állami áruházba szállítja. Az áruház nem rendeli az árut a vevők kívánságának a kielégítésére, hanem a gyár szállítja a tervnek megfelelően. Lehet, hogy a vevő más stílust akar, más

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

anyagban és más színben szeretné a ruhát; valószínű, hogy a ruha tavalyi divatú vagy még régimódibb, sőt talán még a nagyságszáma sem felel meg a vevők többségének. Sok ruha tehát nem kel el, sok ember pedig olyant vesz, ami se nem szép, se nem kényelmes, se nem olcsó, de szükséges. (81 words)

Segment 4

Az ár-rendszer

A ruha tervszerinti eladási árából kell megélnie az áruháznak és a gyárnak is. Az áruház fizeti az alkalmazottait és fizet a gyárnak az áruért, a gyár pedig ebből fizet a nyersanyagért, fenntartja a gyár berendezését és fizeti a dolgozóit. De ha a ruhát nem tudják eladni, vagy ha az importált nyersanyagok ára felmegy, honnan veszik a pénzt?

Ilyenkor az államnak kell segíteni. Az állam fizet azért, hogy a ruha árát aránylag alacsonyan tarthassa. Ez pedig gazdasági szempontból veszélyes, mert ha elfogy az állam pénze, vagy több adót követel, vagy csökkenti a fizetéseket, vagy tönkremegy. Mindhárom esetben a nép szenved. (81 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Békés, Szolnok és Hajdú-Bihar megye termeli a legtöbb búzát, a termésátlag viszont Győr-Sopron megyében a legmagasabb. A legtöbb burgonya Szabolcs-Szatmár, Somogy és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében terem.

Kukorica főleg Békés, Bács-Kiskun és Hajdú-Biharban nő.

A Tisza mentén, a Körösök vidékén és a Hortobágyon termelnek rizst.

A legértékesebb borvidékek a következők: Tokaj-Hegyalja, Badacsony, Eger, Mór, Szekszárd, Balatonfüred-Csopak és Villány-Siklós környéke. (30 names)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 56 432	11. 18 267	21. 21 746	31. 10 965	41. 91 465
2. 64 568	12. 28 493	22. 41 736	32. 98 271	42. 52 734
3. 75 394	13. 65 170	23. 53 301	33. 45 890	43. 45 308
4. 14 526	14. 28 371	24. 32 615	34. 96 178	44. 32 614
5. 35 849	15. 97 045	25. 99 234	35. 98 743	45. 79 243
6. 68 751	16. 96 047	26. 40 512	36. 76 058	46. 30 512
7. 34 290	17. 43 968	27. 32 187	37. 23 687	47. 23 186
8. 40 615	18. 63 958	28. 10 493	38. 74 956	48. 10 592
9. 87 392	19. 75 823	29. 67 012	39. 76 521	49. 57 021
10. 40 593	20. 74 825	30. 28 390	40. 54 836	50. 18 498

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Izráel népének megszámlálásakor a következőket találták:

Ruben törzséből	46,500 fő,
Simeon fiai közül	59,300 fő,
Gád fiai közül	45,150 fő,
Juda törzséből	47,600 fő,
Izsakhár neméből	54,400 fő,
Zebulon törzséből	57,400 fő,
Efraim fiai közül	40,500 fő,
Manassé fiai közül	32,200 fő,
Benjamin törzséből	35,400 fő,
Dán fiai közül	62,700 fő huszéven felüli

embert.

A Szovjetunió legnagyobb tavainak területe (1000 km^2-ben) és mélysége (m-ben) a következő:

Kaszpi tó	371,8	980
Aral tó	65,5	68
Bajkál tó	30,5	1620
Ladoga tó	17,7	225

A Balaton a Ladoga tó területének kissé több mint 3 o/o-át teszi ki. (30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A szocialista gazdasági terv mellőzi az adottságokat.
2. Még nem azonosították a baleset áldozatait.
3. A becsületes ember, ha talál valamit, visszaadja a gazdájának.
4. Az ellátás elégtelensége miatt nem kaptunk enni.
5. 1968 január 1-én lépett életbe az új gazdasági terv.
6. Nem engedtek eltérést a sztalinista vezetők.
7. A kommunizmus elvileg sokban hasonlít a szocializmushoz.
8. Az ötéves terv nem fejleszti a munkás felelősségérzését.
9. Az orvosi vizsgálat felfedte a betegség okát.
10. Az őrnagy intézkedésbe foglalta a tábornok tervét.
11. A nyár folyamán a Balatonra megyünk nyaralni.
12. Mindenki követ el hibát, de aki okos, még ebből is tanul.
13. Az új mechanizmus terve sok részletes intézkedésből áll.
14. Szabad emberek egyik jellegzetessége a kezdeményezés.
15. Egy egyszerű következtetés: ha füst van, valami ég.
16. Régi tervek megvizsgálása után készült el az új.
17. Minél merevebb valami, annál könnyebben eltörik.
18. A gazdasági bajok orvoslására új tervet vezettek be.
19. Nehéz egy többszáz oldalas könyvet egy-két sorban összegezni.
20. Már régóta szükség volt a törvények reformjára.
21. A tervben rejlő előnyök a kapitalizmusra hasonlítottak.
22. Hosszas tanulmányozás után megoldották a problémát.
23. Jó tervezés tekintetbe veszi a részleteket.
24. A százados megbeszélte a másnapi teendőket.
25. A magyar tenger valóságban csak tó.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Az élelmiszerhiány oka

Magyarország évszázadokon keresztül főleg mezőgazdaságáról volt nevezetes. A mezőgazdasági termékek, elsősorban élelmiszerek kiviteléből mindig jelentős jövedelme volt. 1963-ban azonban a nyugati országokból kellett búzát és kukoricát vásárolnia, mert nem tudta saját terméséből ellátni a lakosságot. De valószínű, hogy már 1963 előtt vett nagymennyiségű gabonát a Szovjetuniótól. Ezt nem lehet pontosan tudni. A nyugati országokból történő behozatalt nem lehetett a lakosság előtt eltitkolni, a rendszer tehát kényszerült az élelmiszerhiány megmagyarázására.

Az újságok jelentették, hogy az előző évben, tehát 1962-ben sok eső esett ősszel, a legtöbb novemberben. Ez volt az oka, hogy az eredetileg elégséges termést nem tudták begyűjteni, s így nagy kiesés volt az élelmezéshez szükséges gabonákban.

A magyarázat eléggé logikus és a mezőgazdaságban nem jártas ember gondolkozás nélkül elfogadhatja. De ha az olvasó tudja, hogy a búzát már júniusban aratják és júliusban lisztté őrölhetik, valamint, hogy a kukoricát legkésőbb októberben be kell gyűjteni, akkor baj van a magyarázattal. Felmerül a kérdés, hogy miért volt búza vagy kukorica kint a földeken még novemberben is!

Kiderült, hogy egyes vidékeken 1962-ben még decemberben is kint volt a földeken a kukorica. Sőt a kukoricán kívül a dohány és a cukorrépa is a földeken maradt. De valóban az eső miatt?

(162 words)

Supplement B

Excerpts from Antal Apró: A KGST országok gazdasági együttműködése és a magyar népgazdaság, Budapest, 1968.

1. Magyarország a Szovjetunió vezetésével bekövetkezett enyhülés alapján erősen törekedett a nem szocialista országokkal való gazdasági kapcsolatok bővítésére. A békés egymás mellett élés poltikája nem pillanatnyi taktikai érdeken nyugszik, ez a szocialista elvekből következik. A szocialista társadalmi rendszer pedig képes arra, hogy a gazdasági versenyben is bebizonyítsa felsőbbrendűségét a kapitalizmussal szemben.

Gazdasági téren az új politika a nemzetközi munkamegosztás kiszélesedésében és elmélyülésében jut kifejezésre.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. A szocialista országok, a kölcsönös bizalom légkörében, egyre nagyobb mértékben elégítik ki importigényeiket a nyugati tőkés országokból. 1953 és 1966 között a keleteurópai szocialista országok importja a fejlett tőkésországokból körülbelül 16-szorosára növekedett. Ez az adat magában bizonyítja a nemzetközi munkamegosztás előnyben részesítését. Azonkívül hozzájárul ahhoz, hogy a szocialista országokkal való kereskedelmet nyugati részről ne ideiglenes vállalkozásnak, hanem távlati gazdasági kapcsolatok fontos tényezőjének tekintsék.

3. A nemzetközi árucsere strukturája megközelítően változatlan maradt az utóbbi években. A fejlett tőkésországok piacaira elsősorban mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeket szállított Magyarország. A gép- és finommechanikai cikkek részaránya az exportnak csak 3 o/o-a volt 1968-ban. Ez az összetétel az ország ipari fejlettségének a színvonalát tükrözte. Szükséges volt tehát a fejlett országokkal való külkereskedelmi struktura javításával kapcsolatos kérdésekkel való foglalkozás. Habár az exportban fontos helyet foglaltak el a mezőgazdasági termékek, lényegesen fokozni kellett az ipari termékek arányát. Ennek előfeltétele viszont a hazai termelés tőkés viszonylatban való megjavítása. (183 words)

Supplement C

The following jokes originated in Hungary prior to 1968 and were broadcast during the time by Radio Free Europe. The jokes provide insight into the people's concerns--their complaints about the scarcity of food, the atmosphere of mistrust, and the general failure of Communism to meet even their most basic needs. Dissatisfaction such as this was at least partly responsible for the introduction of the New Economic Mechanism.

1. A szovjet kisfiú megkérdi az apját: -Apám, miben élünk most?
-Kommunizmusban, kisfiam.
-És miben éltünk azelőtt?
-Szocializmusban, kisfiam.
-Mi a különbség a kommunizmus és a szocializmus között?
-Hát nézd, a szocializmusban, például, órákig kellett sorbanállnunk húsért...
-Apu, mi az a hús?

2. -Rövidesen bevonják a forintot és gumipénzt adnak ki.-
-Hogy-hogy?-
-Hogy a dolgozók kihúzzák elsejétől-elsejéig...-

3. Egy orosz és egy amerikai mérnök beszélget. Az orosz elmondja, hogy milyen jól él, háza van, autója és 1000 rubelt keres havonta.
-Nem panaszkodhatok, -szögezi le. S te hogy élsz? - kérdi az amerikaitól.
-Nekem is van autóm, házam és havi 1000 dollárom, -válaszolja az amerikai, -és panaszkodhatok is.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. -Lehet-e fejlett ipari országokban bevezetni a kommunizmust?-
-Lehet, de kár.-

5. Pesten, az amerikai követség előtt két magyar fiú nézi a bejárat előtt álló autót. Az autó egy 1964-es Chevrolet. Megszólal az egyik fiú:
-Nahát! Ezeket az orszokat nem lehet legyőzni az ipari versenyben. Nézze milyen gyönyörű az az autó!-
A másik ránéz a fiúra és azt mondja:
-Bolond maga! Nem tudja, hogy ez egy amerikai kocsi?-
-Annyit és is tudok, csak azt nem tudom, hogy magá kicsoda?-
(161 words)

Supplement D

Gazdasági együttműködés

A szocialista országoknak és közöttük Magyarországnak elsőrendű politikai és gazdasági érdeke fűződik ahhoz, hogy szélesedjenek a gazdasági kapcsolatok a fejlődő országokkal. Természetesen ez nem könnyű feladat, hiszen mindkét oldalról jelentkeznek nehézségek, akadályozó tényezők is (például több fejlődő országban a szűk belső piac, termelésük monokulturás jellege, népgazdaságuk elmaradott volta, a fizetési nehézségek stb.). Ennek ellenére keresnünk kell a kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetőségeit, hiszen ez számunkra is előnyös, mert a vásárolt nyersanyagok és élelmiszerek döntő részét a fejlett tőkésországok piacain kedvezőtlenebb körülmények között tudjuk beszerezni, vagyis a behozatalt kevésbé tudjuk magyar áruk exportjával fedezni.

A fejlődő országokkal kapcsolatos politikánkban kifejezésre jut az a törekvés, hogy érdekeink csorbítása nélkül támogassuk és segítsük elő a fejlődő országok gazdasági felemelkedését, védjük érdekeiket a különböző nemzetközi fórumokon. Ez jutott kifejezésre az első világkereskedelmi konferencia tanácskozásain és az 1968 februárjában Új-Delhiben megrendezett második világkereskedelmi konferencián is, melynek legfontosabb célja, hogy megoldást keressen a többségükben gyarmati sorból felszabadult fejlődő országok égető gazdasági problémáira az igazságosabb nemzetközi munkamegosztás elvi, politikai feltételeinek létrehozásával.

A fejlődő országokat a fejlett országoktól a gyarmati rendszer, illetve a neokolonializmus következményeként elválasztó szakadék csak nemzetközi összefogással és támogatással hidalható át. A szocialista országok mindent megtesznek annak érdekében, hogy a fejlődő országok igazságos és jogos törekvéseiket megvalósíthassák. (176 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 122

E32

I. PRIMARY TEXT

A reformterv alapjai

A reformterv olyan gazdasági feltételeken alapult, melyek a régi szocialista tervgazdálkodás teljes megváltoztatását tették szükségessé.

Az elsőrendű alapfeltétel egy új árrendszer megteremtése volt, melyben az árucikkek és a szolgáltatások költségei arányban vannak a beléjük fektetett munka értékével, ugyanakkor azonban az áraknak sokkal rugalmasabban kell alkalmazkodniuk a belföldi és a nemzetközi piac helyzetéhez, mint a múltban.

Ezen kívül szükséges volt, hogy a terv eltéréseket és ésszerű helyi döntést engedélyezzen, hogy a helyi körülményeknek megfeleljen.

Ellentétben az előbbi tervekkel, melyekben bizonyos jelzők pontosan előírták, hogy egyes vállalatoknak mit kell csinálniuk, és más szocialista államokban bevezetett reformoktól eltérően, az új gazdasági mechanizmus nem ír elő számszerint célokat és feladatokat.

Az eddigi nemzeti tervek főleg a központosítás szempontjából összegezték a célokat, az új gazdasági mechanizmus viszont:

- biztosította a célok és mértékek megállapítását, illetve arányos elosztását,

- a törvényen belül teljes szabadságot adott a teljesen képesített és a helyi lehetőségeket és körülményeket jól ismerő vezetőknek, azonkívül

- azonosította azokat a gazdasági jelzőket, melyek megállapítják a piac követelményeit és ennek megfelelően irányítják a termelést, főleg pedig

- olyan rendszert alkotott, mely a dolgozónak a prémiumrendszerben való serkentése mellett a vezetők figyelmét a társadalom igazi szükségletei kielégítésére irányította.

Az új terv igazabb képet mutat a közgazdaságban előforduló, részleges folyamatokról és az állandóan változó társadalmi és főleg egyéni szükségletekről. (177 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	alkalmazdodik, alkalmazkodni	accommodate, adjust, to--
2.	arányos	balanced, proportionate, proportional
3.	árrendszer	price/pricing system
4.	árucikk árucikkek	a piece/item of merchandise merchandise, goods
5.	ellentét ellentétben	contrast in contrast to, unlike
6.	elosztás	distribution
7.	előforduló	found, encountered, met with
8.	eltérően	contrary to, as distinct from
9.	ésszerű	common sense, reasonable
10.	feltétel alapfeltétel	condition, assumption, requirement basic requirement
11.	folyamat	process, development
12.	jelző gazdasági jelző	indicator, sign economic indicator
13.	képesített	skilled, trained, qualified
14.	kielégítés	satisfaction, fulfillment
15.	követelmény	demand/requirement
16.	központosítás	centralization
17.	lehetőség helyi lehetőségek	capability, potential, possibility local potential(s)
18.	megváltoztatás	transformation/revision
19.	mérték	standard (noun)
20.	prémium-rendszer	bonus system
21.	részleges	particular, partial
22.	rugalmas	flexible
23.	serkentés	incentive, encouragement
24.	számszerint számszerint megállapított cél	quantitative, numerical quantitatively-established goal
25.	szolgáltatás	(public) service (gas, electricity, transportation, etc.)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A vezetők veszíthetnek a profit-rendszerben

Az új gazdasági mechanizmus bevezetésével minden dolgozó részesedik vállalatának a jövedelmében. Veszteség esetén csökkentik a vezetők fizetését, tehát a veszteségvállalás csak a vezetőkre vonatkozik.

Igazgatók és osztályvezetők az alapfizetésük 80 o/o-át kitevő jutalomban részesülhetnek. Ha a vállalat veszteséget mutat a költségvetési év végén, ezek a vezetők csak alapfizetésük 75 o/o-át kapják meg. A középvezetés tagjai profit esetén kevesebb jutalomban részesülnek, mint a felső vezetés tagjai, de veszteség ezetén is a felső vezetés fizetéscsökkentésénél alacsonyabb arányban veszítenek. (63 words)

Segment 2

A munkás csak nyerhet a profit rendszerben

Előfordulhat olyan eset, hogy egy vállalatnak egyik része jövedelmet, míg a másik veszteséget mutat. Ilyen esetben a haszonért felelős vezetők prémiumot, a veszteségért felelősek pedig csökkentést kapnak.

A munkások helyzete a legbiztonságosabb a profit rendszerben. Ők minden esetben megkapják teljes fizetésüket akár haszonnal, akár veszteséggel zárul le az év. Pozitív jövedelem esetén pedig részesedést kapnak, mely a jövedelemhez viszonylik, de a munkás fizetésének 15 o/o-ánnál nem lehet megasabb. (64 words)

Segment 3

Munkaerőgazdálkodás

A gazdasági reform végrehajtása a gazdasági rendszer bisonyos fokú decentralizását kívánta meg. Ez a folyamat a gazdasági tervezés és vezetés legfelsőbb fokain a munkaerő felszabadulásához vezetett. Így különböző minisztériumokban és egyes vállalatoknál munkaerő fölösleg állt elő. Hogy munkanélküliség ne keletkezzen, az így felszabadult munkások foglalkoztatását úgy oldották meg, hogy küldöldre küldték őket dolgozni. Természetesen csak szocialista országok jöhettek tekintetbe, és ezek közt is csak olyanok, amelyekben munkaerőhiány volt. A munkásfölösleg tehát Kelet-Németországban került bevetésre. Ez a helyzet azonban közben megváltozott és jelenleg nincs munkaerőfölösleg Magyarországon. (79 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Segment 4

A gazdaság fellendítése pénzbe kerül

A reform előtt a közgazdaságban szükséges tőke 80 o/o-át az állampénztár előlegezte. Az új gazdasági mechanizmus bevezetésével legfeljebb 50 o/o-ot fedez az állam, a tőke nagyobb részét bankkölcsönök, vállalati és egyéb befektetések alkotják. A bankok rendszerint csak rövidlejáratú kölcsönt adnak, de különleges viszonyok között, nagyobb befektetések esetén hosszúlejáratú kölcsönt is biztosíthatnak. (58 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A történelmi társaság 1977 január 10-én tartotta meg évi nagygyűlését.

A gyűlést Baranchi Tamáska Endre nyitotta meg. Ft. dr. Békefi Zoltán püspök mondott imát, majd Kiss József főelőadó vette át a szót s a Simontsits Alfréd látogatásáról készült hangszalagot, illetve annak bemutatását vezette be. A szalagot és a fényképeket Szabadkai Nándor és Hidegkuti József közreműködésével Szentiványi Miklós készítette. Ezután az előadó elolvasta Nagybarnaki János elnök levelét, majd bejelentette Császár Jenő és Nádas Béla felvételét. Ezután Zsarolányi Szabó Klára, Ötödi Márton Lóránt és Kisatádi Klinga Jeromos avatására került a sor. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 20 815	11. 77 357	21. 23 661	31. 58 533	41. 63 626
2. 54 169	12. 67 367	22. 67 862	32. 47 388	42. 26 786
3. 41 924	13. 96 201	23. 88 750	33. 93 624	43. 57 934
4. 18 770	14. 59 211	24. 75 439	34. 51 912	44. 87 805
5. 23 332	15. 11 291	25. 94 301	35. 21 940	45. 39 044
6. 30 587	16. 40 946	26. 93 404	36. 94 604	46. 91 102
7. 32 332	17. 13 185	27. 20 119	37. 31 851	47. 32 333
8. 40 973	18. 26 675	28. 11 209	38. 62 657	48. 90 473
9. 69 442	19. 32 523	29. 69 207	39. 23 235	49. 58 695
10. 85 696	20. 66 786	30. 20 697	40. 67 686	50. 43 761

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

A. Néhány város távolsága Budapesttől (km-ben):

Amszterdam	1145	Moszkva	1545
Bécs	270	Nápoly	825
Berlin	685	Oslo	1460
Isztanbul	1040	Párizs	1260
Leningrád	1540	Rejkjavik	3150
London	1430	Szófia	605
Madrid	1970		

B. Észak-Európa országainak területe (ezer km^2-ben) és lakóinak száma (millióban) a következő:

Norvégia	324,2	3,9
Svédország	449,8	8,0
Finnország	337,0	4,7
Dánia	43,1	4,9
Izland	103,0	0,2

C. Dél-Európa országainak a népsűrűsége:

Jugoszlávia	80
Albánia	72
Bulgária	65
Portugália	104
Olaszország	177
Görögország	67

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A jó politika alkalmazkodik a nép szükségleteihez.
2. Az a jó, ha a fizetés arányos a munka értékével.
3. Az árrendszer megállapítja a termékek árát.
4. Minél szükségesebb egy árucikk, annál könnyebb eladni.
5. Rákosival ellentétben, Nagy segíteni akart a népen.
6. A földmővelési miniszter végezte a föld elosztását.
7. A Bakonyban elõforduló bauxitból alumíniumot készítenek.
8. Más tervektõl eltérõen az új gazdasági mechanizmus nem követel normát.
9. Az új terv megengedi az ésszerű helyi döntést.
10. A szocialista tervgazdálkodás alapfeltétele, hogy minden az állam tulajdona.
11. A termelés folyamatának meggyorsítása olcsóbbá teszi az árut.
12. Csak szakemberek értik a gazdasági jelzők jelentőségét.
13. Csak teljesen képesített tanárok taníthatnak magyar iskolákban.
14. A régi terv nem írja elő a nép szükségleteinek a kielégitését.
15. Az áru nem felel meg a piac követelményeinek.
16. Az erős központosítás rendszerint a szocialista gazdálkodás egyik jellegzetessége.
17. A helyi lehetőségek ismerete lényeges a jó vezető számára.
18. Szükséges volt a tervgazdálkodás megváltoztatása.
19. Jó minőség a termelés egyik mértéke.
20. A prémium-rendszerben a jó munkás többet keres.
21. Az évenként megjelenő új autókon csak részleges változások vannak.
22. Munkások serkentésére magasabb fizetéseket vezetnek be.
23. A rugalmas vezetés tekintetbe veszi a körülményeket.
24. A számszerint megállapított célt normának is hívják.
25. A villany szolgáltatása a vízhiány miatt egyre drágább lesz.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Faluvégi Lajos: "Folytatjuk a bevált gazdaságpolitikát"

- Az 1974. évi gazdálkodás tapasztalatai alapján három fontos követelmény áll iparvállalataink előtt.

- Először: a gyártmányszerkezetet gyorsabban kell korszerűsíteni; a világgazdaságban végbemenő tartós változásokhoz a hazai gazdálkodás minden területén okosan igazodni kell.

- Másodszor: az anyag- és energiatakarékosságban az intézkedési terveket mindenütt következetesen végre kell hajtani. Az ésszerű takarékosságra való serkentés, továbbá az importanyagok külpiaci áremelkedése miatt 1976-ban emelni fogják a villamos energia, az üzemanyagok, egyes építőanyagok, vegyipari cikkek termelői árait, s rendezik az áruszállítási tarifákat.

- A harmadik követelmény: a jövőben azokat a technológiai változásokat kell előnyben részesíteni, amelyek egyszerre anyag- és munkaerő-megtakarítást is eredményeznek és javítják a vállalat pénzügyi eredményeit is. (94 words)

Supplement B

Korszerű Gazdaságszerkezet (I)

A gazdasági kérdések nálunk is -- akárcsak az egész világon fokozottan a figyelem középpontjába kerültek. Az energiahordozók és a nyersanyagok világpiaci árrobbanása, párosulva az immár állandó jellegű tőkés inflációval, komoly gondokat okoz minden országnak. A magyar gazdaság fejlettségére jellemző, hogy 1975-ben öt hét alatt termelünk annyit, mint 1938-ban egy egész év alatt. Vagyis az ipar termelése az 1938-asnak tízszerese, a nemzeti jövedelem ötszöröse, a mezőgazdaság termelése pedig hatvan százalékkal magasabb.

Az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése óta követett gazdasági elveink a gyakorlatban helyesnek bizonyultak. Az elveket azonban az élet minden területén következetesebben kell érvényesíteni. A fő feladat most a gazdasági szerkezet korszerűsítésének meggyorsítása, hiszen a munkaerőtartalékok gyakorlatilag kimerültek. A gazdaságba 1960 és 1975 között 450 000 új munkaerő áramlott be, s 1975 és 1990 között a legjobb esetben sem számíthatunk 150 ezernél több új dolgozóra. Tehát a termelékenység növelésével kell fokoznunk a termelést. A termelékenység új technológiát, vagyis korszerű géprendszereket igényel és természetesen az irányítás és az üzemszervezés megjavítását. Az új technológiák hatalmas beruházásokat igényelnek, s ennek nem csekély részét importálnunk kell a KGST-országokból és a

More SLI courses on LiveLingua - Online Language School

tőkés piacokról. Mindez igen tevékeny nemzetközi gazdasági együttműködésre serkent bennünket. Ütemesen fejlesztenünk kell külgazdasági kapcsolatainkat a KGST-vel, és fokozottan igénybe kell vennünk a nemzetközi gazdasági együttműködés lehetőségeit a nyugati fejlett országok viszonylatában is. (177 words)
(Excerpted from Népszabadság, 1975 szept 16)

Supplement C

Korszerű gazdaságszerkezet (II)

Gazdaságunk nagyobb ütemű fejlődését a tudományos kutatások révén érhetjük el. Azok az üzemeink, amelyek gyorsabban alkalmazzák a tudomány legújabb eredményeit a termelésben, képesek arra, hogy a külföldi licenceket is továbbfejlesszék, s így kibővítsék a termelési kooperációikat a nyugati vállalatokkal. Ilyen példát mutat a Videoton, a Győri Vagongyár, amely most már amerikai piacra is szállít kooperációban, és a Csepel Vas- és Fémművek.

A Csepel Vas- és Fémművek saját tudományos kutató intézete például azon dolgozik szoros együttműködésben az Akadémia megfelelő intézményeivel és az egyetemekkel, hogy a tudomány legújabb eredményei a lehető leggyorsabban váljanak az élet valóságává. Négy fő feladatot tűztek maguk elé. Az első a gyártmánystruktura megváltoztatása. Jele ennek már a motorkerékpárgyártás megszüntetése, az elektroacél, a csőgyártás, a huzalgyártás, a programozott szerszámgépek és az egyedi gépek fejlesztése. A második: a dolgozók folyamatos képzése. A harmadik: az irányítás és a szervezés fejlesztése. Ezzel a korszerű vezetési módszereket teszik általánossá. A negyedik pedig az élet- és munkakörülmények további javítása.

De beszéljünk a mezőgazdaságról is. A mezőgazdaságban bevezetett iparszerű termelési formák az utóbbi években már növekvően jó eredményeket hoztak. (144 words)
(Excerpted from Népszabadság, 1975 szept 16)

Supplement D

Korszerű gazdaságszerkezet (III)

Az MSZMP XI. kongresszusa és az azt követő időszak egyértelmű helyzetet teremtett a tulajdonformák körüli vitákban. A szövetkezeti gazdaságok legjobbjai eredményesen termelnek, és a magyar mezőgazdaság egyik jellegzetessége éppen a sokszínűség, az, amelyben az állami gazdaságoknak és a szövetkezeteknek egyaránt megvan a szerepe a jelenben és a jövőben. Ez a sokrétűség a jellemző a széles termékszerkezetre is: termesztünk minden olyan mezőgazdasági árut, amelynek jók a hazai termelési feltételei és igény van rájuk a hazai és nemzetközi piacon.

Az optimális üzemnagyságot pedig úgy kell kialakítani, hogy a folyamat sehol se okozzon zavarokat, hiszen most nem a gaz-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

daságok területi nagysága a fő kérdés, hanem a termelés, a gazdálkodás hatékonyságának fokozása van napirenden.

Gazdaságunk minkét fő ágazatában jelentős anyagi és szellemi erőfeszítésekre van szükség. A kérdések egész sora más módon vetődik fel és ezekre is meg kell találnunk a helyes választ. Hatékonyság, beruházási szervezettség, új gyártmánystruktúra, takarékosság, munkaerő-gazdálkodás, fokozottabb külkereskedelmi tevékenység. Feladataink nagyok, de gazdaságunk ereje a biztosíték arra, hogy ha nem is gyorsan, de folyamatosan, az új ötéves terv egészében azokat meg is oldjuk. (147 words)
(Excerpted from Népszabadság, 1975 szept 16)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 123

E33

I. PRIMARY TEXT

Az új gazdasági mechanizmus

A reformterv elfogadását megelőző viták során megállapították, hogy az új terv egy teljesen új rendszert vezet be. Az új mechanizmus decentralizált irányítással működik, főcélja pedig, hogy a termelés és a piac között szoros kapcsolatot teremtsen, de elsősorban, hogy a nép életszínvonalának gyors emelését idézze elő.

A távolabbi cél az volt, hogy minden dolgozó megtanulja, hogy egyéni életszínvonala saját használhatóságán múlik. Így az új mechanizmus az egyéni dolgozót kezdeményezésre és felelősségvállalásra serkentette és kihasználta az újra visszaállított nyereség gondolatát mint gazdasági mozgatóerőt.

Az új rendszert annyira fontosnak tartotta a kommunista vezetőség, hogy politikai vezetőpozíciókba is gazdasági szakembereket tettek. Így közgazdász lett a miniszterelnök és a rangban következő négy miniszterelnökhelyettes.

Az új rendszer sikere elsősorban attól függött, hogy talának-e elég gazdasági szakembert, aki tud és mer új utakon járni. A másik kérdés pedig az volt, hogy képes lesz-e az új rendszerben termelt áru a világpiacon felvenni a versenyt a tőkés országok ipari termékeivel.

A legfontosabb kérdés azonban a terv bevezetésekor politikai volt: mi lesz a szocialista országok, főleg a Szovjetunió magatartása? Kap-e Magyarország elég időt és szabadságot, hogy az új mechanizmust teljesen kifejleszthesse és hatásosságát bebizonyíthassa? (161 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	bebizonyít, bebizonyítani	prove, demonstrate, to--
2.	bevezetés	introduction
3.	decentralizált	decentralized
4.	elfogadás	acceptance
5.	elõidéz, -ni	induce, cause, bring about, to--
6.	elsõsorban	primarily, above all
7.	felelõsségvállalás	assuming/taking responsibility
8.	felvenni a versenyt	compete
9.	használhatóság	usefulness
10.	hatásosság	effectiveness
11.	helyettes miniszterelnökhelyettes	deputy deputy prime minister
12.	kifejleszt, kifejleszteni	develop, to--
13.	közgazdász	economist
14.	magatartás	attitude
15.	megelõzõ	previous to, prior to, preceeding
16.	mozgatóerõ	major/primary force
17.	múlik, múlni vmin saját használhatóságán múlik	depend, be dependent on something, to-- depends on his own usefulness
18.	nyereség	profit, earnings
19.	serkent, serkenteni	encourage, inspire, to--
20.	távolabbi	more distant, less immediate
21.	új utakon jár	follow a different track
22.	vezetõpozíció	top-level/top-ranking position
23.	világpiac	world market
24.	visszaállított	reinstated, restored
25.	vita a viták során	debate, discussion, dispute during the discussions

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Gazdasági kapcsolatok

Segment 1

Sok nehézséget okoz Magyarországnak a Közös Piachoz tartozó országokba irányuló export. Ez elsősorban mezőgazdasági cikkekből és élelmiszerekből tevődik össze, mely termékekre a Közös Piac közös mezőgazdasági politikát állapított meg.

Ennek az a lényege, hogy a saját termékek fejlesztése érdekében olyan magas import adót állapítottak meg, hogy a külső országokból származó termékek igen drágák lesznek. A szocialista államokkal szemben más államoktól eltérően még súlyosabb rendeleteket írtak elő. (58 words)

Segment 2

Ezeknek a Magyarország részére nagyon káros hatású megkülönböztetéseknek a megszüntetése elsőrendű érdek. A kölcsönös előnyök elveinek az érvényesítésére aktív kereskedelempolitika folytatása a legjobb eszköz. Magyarországnak sikerült ilyen szellemű megállapodásokat kötni a tőkés országok legnagyobb részével.

Ezzel kapcsolatban szem előtt kell tartani, hogy a tőkés országok piaci igényeit teljes mértékben ki kell elégíteni. Ez nagyon nehéz faladat a magyar gazdaság részére, hiszen óriási rugalmasságra és gyors reakcióra van szükség. (60 words)

Segment 3

A magyar vállalatok az utóbbi időben nagy arányban szélesítették termelési és műszaki-tudományos kapcsolataikat a tőkés országok vállalataival. Műszaki tanulmányokat folytattak velük, dokumentációt és licenciát (patent license) vásároltak tőlük és kooperációs megállapodásokat is kötöttek. Ez elsősorban vonatkozik a francia, az olasz, az osztrák, a nyugatnémet, az angol és a svéd tőkés piacokra.

A kooperációk azt jelentik, hogy a magyar vállalatok szerződéseket kötnek egyes tőkés országokkal, melynek értelmében gyárak építéséhez szükséges tervdokumentációkat és gépeket vesznek és ezekért az ilyen módon épített gyárak termelésével fizetnek. (69 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Segment 4

Az említett kereskedelmi kapcsolatok kölcsönösen hasznosak. Fejlettebb technika alkalmazását teszik lehetővé, valamint az eredményes műszaki-tudományos együttműködést. Alapul szolgálnak a gazdasági kapcsolatok további bővítésére.

Ilyen értelemben különösen hasznosak magasrangú személyek által vezetett kormányküldöttségek látogatásai.

A kooperációs kapcsolatok jelentősen segíthetik a termelés műszaki színvonalának az emelését is. Úgyszintén szolgálják a vállalatok javítását és az exportanyagok legmegfelelőbb összetételét. A kooperációs egyezmények továbbá hasznosak külkereskedelmi és pénzügyi szempontból is. (60 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Földrajzi jegyzetek a Dunántúlról

Itt fekszik az ország két nagy tava, a Balaton és a Velencei tó. Ezektől északra van egy hegysor: a Bakony, a Vértes, Pilis és a Dunazug. Ezeken túl fekszik a Kis-Alföld. Több folyója van: a Rába és a Rábca; meg persze a Duna is átfolyik rajta. Győr e vidék legnagyobb városa, de a Dunántúlé Pécs. Más fontos városok Veszprém, Székesfehérvár, Sopron, Szombathely és Tatabánya. Lispénél nagy olajmezőt találtak. (20 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 53 162	11. 78 432	21. 12 136	31. 61 537	41. 64 485
2. 45 263	12. 43 975	22. 34 721	32. 81 064	42. 43 278
3. 26 844	13. 29 695	23. 64 526	33. 89 762	43. 97 435
4. 57 846	14. 92 427	24. 38 345	34. 40 766	44. 24 972
5. 26 887	15. 40 087	25. 70 646	35. 56 093	45. 48 087
6. 90 575	16. 39 056	26. 32 619	36. 56 003	46. 90 506
7. 75 644	17. 39 506	27. 86 157	37. 82 687	47. 38 505
8. 50 738	18. 37 907	28. 90 012	38. 64 574	48. 58 976
9. 28 831	19. 90 077	29. 91 002	39. 73 085	49. 42 578
10. 48 645	20. 38 124	30. 76 513	40. 64 483	50. 37 651

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

A Föld és Ég című folyóirat 1976 júniusi számában jelent meg az alábbi cikk. A folyóirat szerkesztősége 1088 Budapest, Bródy Sándor utca 16 alatt van. Telefonszáma 337-853 és 134-840.

A kínaiak 1970 április 24-én fellőttek egy mesterséges holdat. Tömege 173 kg lehetett. A második holdat 1971 március 3-án lőtték fel a kínai szakemberek. Ennek tömege 2[illegible] kg volt, és napelemcellái segítségével 1974-ig volt aktív. A harmadik kínai hold kezdeti pályanagysága 186, illetve 464 km volt, és 91 perc alatt kerülte meg a földet. A fellövés ideje 1975 július 26-a volt. (20 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Bebizonyították, hogy az új terv jobb a réginél.
2. Mi volt a legfontosabb kérdés a terv bevezetésekor?
3. A decentralizált vezetés helyi döntést engedélyez.
4. A politikai vezetők kihirdették a terv elfogadását.
5. A nép életszínvonalának az emelését kellett előidézni.
6. Elsősorban kezdeményezést vártak a vezetőktől.
7. A dolgozók felelősségvállalása jó minőséget biztosít.
8. Jó atléták szívesen felveszik a versenyt egymással.
9. Használhatóságunktól függ a jó állás megszerzése.
10. Magyarország gazdasági helyezete az új terv hatásosságától függ.
11. A miniszterelnökhelyettesek is gazdasági szakemberek.
12. A legjobb tervet is előbb ki kell fejleszteni, ehhez idő kell.
13. A közgazdász feladata az ország gazdasági irányítása.
14. A szomszédok magatartásától függ a kis országok sorsa.
15. A háború kitörését megelőző tárgyalások Németországban történtek.
16. A jó fizetés a gazdaság egyik legfontosabb mozgatóereje.
17. A támadás sikeres végrehajtása az egyes gyalogoson múlik.
18. Minden jó üzletember nyereségért dolgozik.
19. Magasabb fizetések jobb munkára serkentenek.
20. Az egyik távolabbi célunk: új házat venni.
21. Csak bátor emberek mernek új utakon járni.
22. A nép a vezetőpozícióban levő kommunistákat bíróság elé akarta állítani.
23. Egyre több magyar áru jelenik meg a világpiacon.
24. Rákosi lemondatta Nagyot és visszállította a terrort.
25. Politikusaink hosszas viták során megbeszélték az új törvények részleteit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A Kormány Munkaprogramja (I)

A júniusi parlamenti választások után az új kormány most az őszi ülésszakon adott programot. Érthető érdeklődés kísérte tehát Lázár György miniszterelnök expozéját és a munkaprogramról folyó vitát. A minisztertanács elnökének beszámolójában központi helyre a gazdasági tennivalók kerültek.

Nemzeti jövedelmünk növekedési üteme több év óta hat százalék körül alakul. Ez meghaladja a nyugat-európai tőkésországokét, és megfelel annak, ami a világ leggyorsabban fejlődő részében, a KGST-be tömörült országokban megvalósul. Az ipari termelés a tervezettnél nagyobb mértékben, várhatóan 38 százalékkal emelkedik. Előbbre jutottunk a termelési szerkezet és a gyártmányösszetétel korszerűsítésében, kielégítően teljesülnek a központi fejlesztési és rekonstrukciós programok előirányzatai. Folytatódott az energiatermelés és felhasználás struktúrájának átalakítása. Gyors ütemben fejlődik az alumíniumipar, a vegyipar, befejezéséhez közeledik a közuti járműprogram, az elmúlt években meghonosítottuk a számítógépgyártást. Korszerűsítettük, megújítottuk a ruházati cikkek, a bútorok és más közfogyasztási cikkek választékát. Előre léptünk az építőanyagipar fejlesztésében, az építés, különösen a lakásépítés iparosításában.

A tervezettnél nagyobb mértékben -- az előző öt évhez képest 17-18 százalékkal -- emelkedik a mezőgazdaság termelése. Számottevően bővítettük az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek anyagi-technikai alapjait, mind több és egyre jobban felkészült szakember segíti a gazdálkodás színvonalának emelését. Termésátlagaink néhány területen felzárkóztak a nemzetközi élmezőnyhöz. (159 words)

Supplement B

A Kormány Munkaprogramja (II)

Az életszínvonal alakulásáról megállapíthatjuk, hogy lépést tart a népgazdaság fejlődésével. A fogyasztás, a reálbérek és a reáljövedelmek rendszeres emelésével egyidejüleg megvalósítottuk, sőt túlteljesítettük az ötéves tervben előirányzott szociálpolitikai intézkedéseket. Az elmúlt években is megkülönböztetett figyelmet fordítottunk a munkásosztály életviszonyainak javítására, a nagyüzemi munkások reálbérének emelésére. Az iparban általánossá vált a rövidebb munkaidő. Újabb intézkedések segítik a munkások továbbtanulását, lakáshelyzetük javítását.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

A tervezettnek megfelelően alakult a termelőszövetkezeti parasztság jövedelme, javultak a falusi lakosság életfeltételei, tovább csökkent a város és a falu közötti különbség.

Öt év alatt több mint kétszeresére növeljük a szociálpolitikára fordított költségvetési kiadásokat, ennek keretében több mint kétszeresére emelkedik a családi pótlékra kifizetett összeg. Az új társadalombiztosítási és a módosított nyugdíjtörvény révén jobban gondoskodtak az idősekről.

Az eredmények felsorolása mellett nehézségeink tárgyilagos elemzésére is sor került. A növekedés korábbi könnyebben hozzáférhető forrásait nagyrészt kimerítettük, s a nemzeti jövedelmet tartósan most már csak a hatékonyság emelésével tudjuk növelni. A megváltozott világgazdasági helyzetet, a világpiaci árak emelkedését a költségvetésből folyósított állami támogatással ellensúlyoztuk.

Fő feladatunk most az, hogy gazdaságunk konkrét helyzetét, a külkereskedelmi cserearányok felmérhető módosulásait figyelembe véve, az 1976-1980 között évi átlagban 5,5 - 6 százalékos nemzeti jövedelemnövekedést érjünk el, a belföldi felhasználást viszont legfeljebb évi 4,5 százalékkal növeljük.

Fontos témáról esett tehát szó a parlamentben s a program-- mint a képviselők hangsulyozták -- egészében és részleteiben egyaránt megfelel a Hazafias Népfront választási felhívásában megfogalmazott céloknak. (189 words)

Supplement C

"Fejlődésünk, életszínvonalunk alakulása munkásosztályunk, népünk helytállásának köszönhető", mondja Biszku Béla.

Biszku Béla, az MSZMP Politikai Bizottságának a tagja, Szabolcs-Szatmár megye 2. választókerületének képviselője a XI. kongresszus és az idei választások utáni tennivalókról, valamint a kormányzati program feladatairól beszélt, majd ezeket mondta:

Azt már az előzetes adatok is megmutatják, hogy sikeresen teljesítjük negyedik ötéves tervünket. Tudjuk, hogy a külső gazdasági feltételeknek időközben bekövetkezett váratlan változásai nem csekély mértékben megnehezítették tervszerű munkánkat. A népgazdaság fejlesztésére fordítható anyagi forrásaink tekintélyes részét felemészti, illetve felemésztette a cserearányromlás. Ezek a nehézségek lassították ugyan gazdasági növekedésünk tempóját, de nem okoztak törést sem gazdasági fejlődésünkben, sem az életszínvonal alakulásában. Ez mindenekelőtt munkásosztályunk, népünk helytállásának köszönhető. Nem kevésbé fontos azonban, hogy a követelményeket a gazdasági munka minden felelős tényezője, minden munkahely kollektívája, minden

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

brigád és minden egyes dolgozó tisztán lássa. Arra van szükség, hogy minden szinten elmélyültten elemezzék a gazdálkodás helyi feltételeit, a termelés és a hatékonyság fejlesztésének a lehetőségeit. Nem utolsósorban pedig arra van szükség, hogy a politikai és a gazdasági vezető szervek őszintén beszéljék meg a dolgozókkal ezeket a kérdéseket és az eddiginél is jobban támaszkodjanak segítőkészségükre. (159 words)

Supplement D

Biszku Béla: "A tartalékok és lehetőségek még a tervezettnél is nagyobb fejlődést tesznek lehetővé számunkra"

Biszku Béla, az MSZMP Politikai Bizottságának a tagja, a XI. kongresszus utáni tennivalókról beszélt, majd ezeket mondta:

"Nem utolsósorban arra van szükség, hogy a politikai és gazdasági szervek őszintén beszéljék meg a dolgozókkal ezeket a kérdéseket és az eddiginél is jobban támaszkodjanak segítőkészségükre.

Ez annál is inkább nélkülözhetetlen erőforrás, mert ha azt akarjuk, hogy a munkaprogramban is felvázolt terveink valóra váljanak, még többet kell tennünk a gazdaságunkban rejlő tartalékok, lehetőségek feltárásáért és hasznosításáért. Meggyőződésünk, hogy ezek a tartalékok és lehetőségek még a tervezettnél is nagyobb fejlődést tesznek lehetővé számunkra!

Nemcsak gazdasági, hanem fontos társadalompolitikai kérdés is, hogy csökkentsük, szüntessük meg az elosztásban még tapasztalható aránytalanságokat. Már évek óta visszatérően hangoztatjuk, hogy nem engedhetjük meg a nem munkából származó, illetőleg a végzett munkával nem arányos jövedelmek szerzését. Úgy vélem, jogos követelmény, hogy az eddigi intézkedéseket újak is kövessék, s eltömjük az ilyen jövedelmeknek forrásait; egyben a személyes anyagi érdekeltségnek megfelelően, tovább ösztönözzünk a jobb munkára. Ha ezt megtesszük, ettől is nagyobb becsülete lesz a munkánknak, a jól megszolgált jövedelemnek." (160 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 124

PO31

I. PRIMARY TEXT

Alkotmányos élet a kommunizmusban

A kommunisták 1949-ben új alkotmányt adtak a magyar népnek, mely szerint Magyarország népköztársaság, azaz szocialista állam, és legfelelsõbb államhatalmi szerve az országgyűlés. Az államhatalom helyi szervei a megyei, járási, városi és községi tanácsok. Bár az országgyűlés és a tanácsok tagjait titkos szavazattal választják meg, a jelöltek listáját a kommunista párt állítja össze. A szavazók tehát csak a párt jelöltjei közül választhatnak.

Mivel az országgyűlés évenként csak néhány napig ülésezik, az Elnöki Tanács, mint a legfelsõbb államigazgatási szerv intézi az ország ügyeit. Ehhez hasonlóan a megfelelõ helyi végrehajtó bizottságok intézik a megyei, járási, városi és községi ügyeket, mikor a helyi tanácsok nem üléseznek.

Az Elnöki Tanács által az év folyamán hozott rendeleteket az országgyűlés utólag, rendszerint vita nélkül jóváhagyja és törvényként kihirdeti.

Az igazságszolgáltatás Magyarországon részben az országgyűlés, részben pedig az Elnöki Tanács és az igazságügyi minisztérium felügyelete alatt működik.

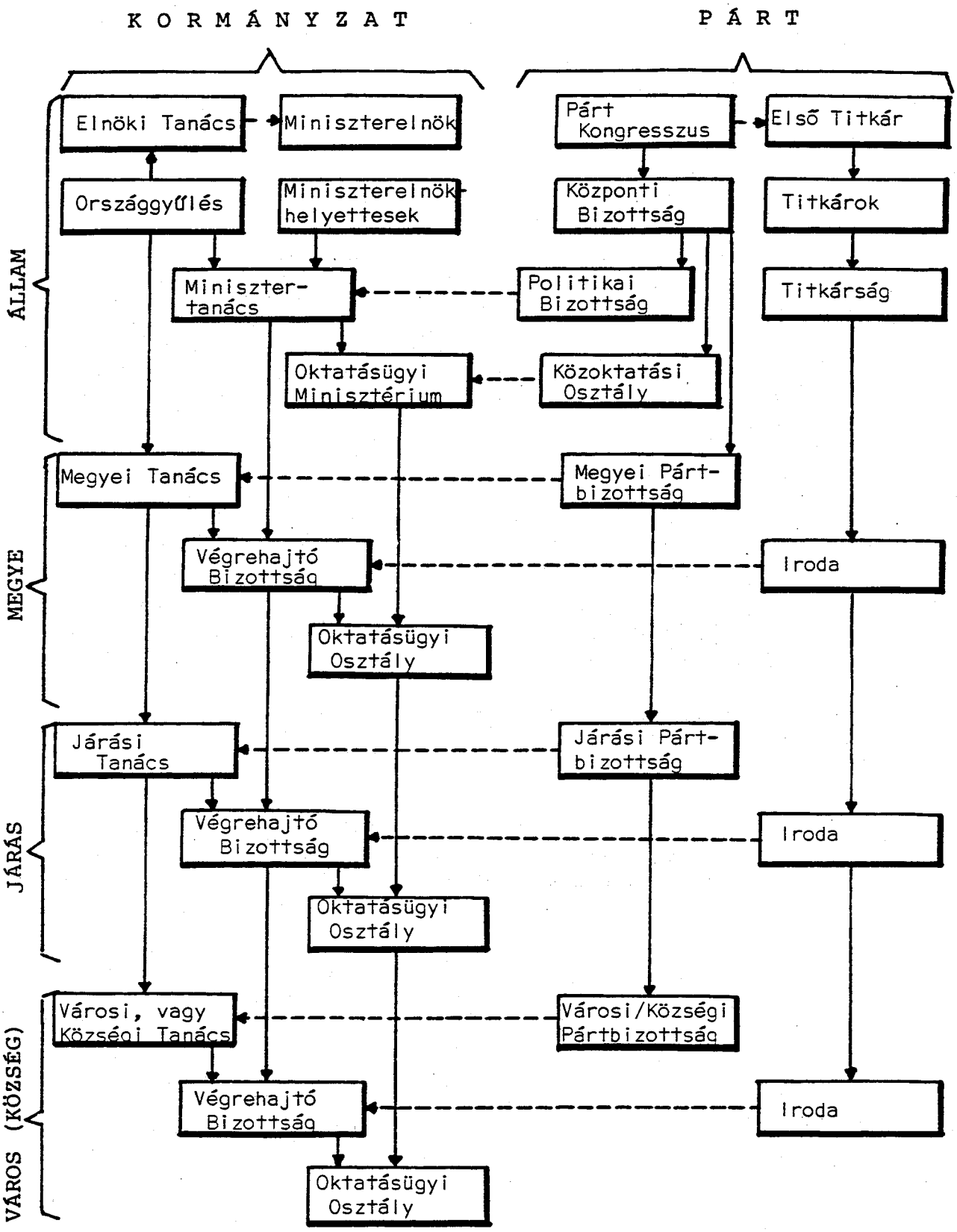
Valóságban azonban a párt vezeti az országot. A Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) vezetõségének a tagjai egyúttal az Elnöki Tanácsban és a Minisztertanácsban is vezetõ pozíciókban vannak, azaz ugyanazok a személyek vezetik a pártot és az államot.

A magasabb állami vagy helyi szervek mellett működik a pártnak egy megfelelõ hivatala. E szervek, illetve hivatalok vezetõ pozícióit gyakran ugyanaz a személy tölti be.

(161 words)

NOTE: The interlocking structure of national administration with that of the Communist Party is shown on the chart which follows the Primary Text. The chart is for clarification and reference only. It need not be memorized.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	alkotmány alkotmányos élet	constitution governmental system, system of government
2.	államhatalom államhatalmi szerv	state authority organ of state authority
3.	államigazgatás államigazgatási szerv	national administration national administrative agency
4.	által	by, through
5.	betölt, betölteni	hold, fill, occupy, to--
6.	egyúttal	at the same time, in addition to
7.	Elnöki Tanács	Presidential Council
8.	felső legfelsőbb	upper highest, supreme
9.	felügyelet	supervision
10.	hivatal	office, bureau
11.	igazságszolgáltatás	judicial system
12.	Igazságügyi Minisztérium	Ministry of Justice
13.	jelölt	candidate
14.	jóváhagy, -ni	approve (of), consent (to), to--
15.	lista	list
16.	Magyar Szocialista Munkáspárt	Hungarian Socialist Workers' Party
17.	megfelelő	appropriate, suitable, corresponding
18.	Minisztertanács	Council of Ministers
19.	összeállít, összeállítani	assemble, compile, put together, to--
20.	rendeletet hoz	issue a decree/order/ordinance
21.	szavaz, -ni szavazó	vote, to-- voter
22.	szerv	agency, organ
23.	törvény törvényként kihirdetni	law to declare to be law
24.	utólag	subsequently, later, afterward
25.	választ, választani	choose, select, elect, pick, to--

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A Magyar Népköztársaság közigazgatása

Az alkotmány szerint Magyarország népköztársaság, "a munkások és dolgozó parasztok állama." Legfelsőbb államhatalmi szerve az országgyűlés 349 taggal. Az országgyűlési képviselőket közvetlenül és titkos szavazással négy évenként választják. A két legfelsőbb államigazgatási szerv az Elnöki Tanács és a Minisztertanács, melyet az alkotmány a "magyar forradalmi munkásparaszt kormány"-nak nevezi. Az Elnöki Tanács tagjait, valamint a minisztereket az országgyűlés választja a párt főtitkárságának a javaslatára. Az Elnöki Tanács feje egyúttal az államfő is.

Az államhatalom helyi szervei a megyei, járási, városi és községi tanácsok, melyek kicsiben úgy működnek, mint az országgyűlés. Az alacsonyabb rendű tanácsok a magasabbrendűek felügyelete alatt működnek. (79 words)

Segment 2

A politikai élet

Csak egy politikai párt van Magyarországon: a Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), azaz a kommunista párt. Ez állítja össze az országgyűlési képviselőjelöltek és tanácstagjelöltek névsorát. A választók csak egy listára szavaznak, de nem választhatnak.

Az országgyűlés évente kétszer, összesen 10-14 napig ülésezik. Amikor az országgyűlés nem ülésezik, az Elnöki Tanács intézi az ország ügyeit törvényerejű rendeletekkel. Ezeket a rendeleteket be kell mutatni az országgyűlés következő ülésén, amikor rendszerint vita nélkül törvénynek szavazzák őket.

Ugyanígy folynak a helyi tanácsok ülései is. Amikor a tanácsok nem üléseznek, az ún. Végrehajtó Bizottság (VB) intézi az ügyeket. (76 words)

Segment 3

Politikai szervezés

Az államvezetés igazi szerve az MSZMP Központi Bizottsága, mely 105 tagból áll. Ez a 105 bizottsági tag irányítja az ország életét. A Központi Bizottságon belül a legfontosabb hatóerő a Politikai Bizottság és a Titkárság.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

A Politikai Bizottság, másnéven a Politbüró 13 tagból áll. Ezek közül 10 tag kulcspozícióban van a két államvezetési szervben, az Elnöki Tanácsban és a Minisztertanácsban. A bizottság a párt igazi vezetője, ő hozza a határozatokat, melyek befolyásolják az egész ország politikai, gazdasági, szociális és kulturális életének minden részét és részletét. (70 words)

Segment 4

Politikai vezetés

Míg a Politikai Bizottság hozza a határozatokat, a Titkárság a párt legfelsőbb végrehajtóhatalma. Az Első Titkár vezetésével, aki egyben tagja a Politbürónak, de nem az Elnöki Tanácsnak, 6 titkár vezeti a párt igazgatását és ellenőrzi, hogy a párt határozatait mindenki pontosan végrehajta. A Titkárság állítja össze azoknak a párttagoknak a listáját, akiket az Elnöki Tanácsba, a Minisztertanácsba vagy a Párt kulcspozícióiba való kinevezésre javasol.

Tehát az Első Titkár a párt végrehajtó személye, azaz igazi vezetője, a párt pedig az állam igazi vezetője. A párt adja az utasításokat és minden többi szerv, az Elnöki Tanács és a minisztériumok csak rendeletekbe foglalják, az országgyülés pedig törvényként kihirdeti őket.

Magyarországon tehát névleg a nép kezében van az államvezetés, a valóságban pedig pártdiktatura van. (88 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Jókai Mórt ünnepelték az Új Földesúr megjelenésének 150-ik évfordulóján Gábor Péter előadássorozatának keretében. Kerecsendi Áron elnökölt, de a gyűlés szónoka Pásztor József volt. Közreműködött Gyulainé Petrass Sári, dr. Molnár László és Kozmon Endre. Palásthy György, Fábri Mihály és Kálnoki Péterné rövid szkeccse után Dömötör Tibor előadta Hubay csárdajelenetét, majd pedig Ritly János kíséretével Kálnoki Zsuzsa elénekelte Kodály Zoltán két székely balladáját. (30 names)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 25 348	11. 76 538	21. 51 631	31. 91 163	41. 17 874
2. 34 934	12. 61 927	22. 36 728	32. 51 655	42. 93 086
3. 40 422	13. 49 889	23. 49 105	33. 31 539	43. 62 617
4. 16 641	14. 80 786	24. 61 024	34. 76 517	44. 11 699
5. 62 388	15. 56 764	25. 90 787	35. 77 626	45. 74 351
6. 99 725	16. 78 554	26. 21 609	36. 71 653	46. 35 835
7. 12 620	17. 30 455	27. 77 908	37. 45 347	47. 50 986
8. 56 807	18. 62 777	28. 38 352	38. 39 430	48. 24 954
9. 78 719	19. 23 763	29. 89 051	39. 24 049	49. 61 913
10. 72 676	20 10 941	30. 42 420	40. 31 672	50. 56 159

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

A. Néhány város távolsága Budapesttől (km-ben):

Amszterdam	1145	Moszkva	1545
Bécs	270	Nápoly	825
Berlin	685	Oslo	1460
Isztanbul	1040	Párizs	1260
Leningrád	1540	Rejkjavik	3150
London	1430	Szófia	605
Madrid	1970		

B. Észak-Európa országainak területe (ezer km^2-ben) és lakóinak száma (millióban) a következő:

Norvégia	324,2	3,9
Svédország	449,8	8,0
Finnország	337,0	4,7
Dánia	43,1	4,9
Izland	103,0	0,2

C. Dél-Európa országainak a népsűrűsége:

Jugoszlávia	80
Albánia	72
Bulgária	65
Portugália	104
Olaszország	177
Görögország	67

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A modern alkotmányos élet először Angliában alakult ki.
2. Szocialista államok legfontosabb államhatalmi szerve az országgyűlés.
3. Államigazgatási szervek intézik az ország ügyeit.
4. A bombázók által dobott bombák nagy kárt okoztak.
5. A barátom fontos pozíciót tölt be, ő a század szakácsa.
6. A kormány tagjai egyúttal a kommunista párt vezetői is.
7. A kommunista párt első titkára nem tagja az Elnöki Tanács tagja.
8. Fidel Castro Kuba legfelsőbb vezetője.
9. Az őrmester felügyeletét sok újonc nem szerette.
10. Akinek magas hivatala van, fontosnak érzi magát.
11. Amerikában az igazságszolgáltatás önálló az elnöktől.
12. Az igazságügyi minisztérium vezetője is a kabinet tagja.
13. Csak a kommunista párt jelöltje lehet képviselő.
14. A katona kérését jóváhagyta a századparancsnok.
15. A diákok megkapták a szükséges könyvek listáját.
16. Kádár 1956-ban alapította meg a Magyar Szocialista Munkáspártot.
17. Minden közigazgatási pozíciónak van egy megfelelő irodája a pártban.
18. A minisztertanács elnöke a miniszterelnök.
19. A hidakat a tervek alapján állítják össze a műszaki katonák.
20. A belügyminiszter rendeletet hozott a bűnös letartóztatására.
21. Minden szavazónak csak egy szavazata van.
22. A városi tanács az állam helyi szerve.
23. Csak az országgyűlés hirdethet ki bármit törvényként.
24. Vizsgálja meg az árut, mert utólag hiába panaszkodik!
25. Az okos ember két baj közül a kisebbiket választja.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Az új országgyűlés megtartotta alakuló ülését (I)

A képviselők megválasztották az Elnöki Tanács, a kormány tagjait, a parlament tisztségviselőit.

Összeült az újonnan megválasztott országgyűlés.

Az országgyűlés jóváhagyta dr. Papp Lajos államtitkárnak, az Országos Választási Elnökség elnökének beszámolóját a június 15-én megtartott parlamenti képviselők választásáról; jóváhagyta továbbá dr. Trautmann Rezsőnek, a mandátumvizsgáló bizottság elnökének jelentését a névjegyzékben felsorolt képviselők igazoltságáról.

Dr. Pesta László korelnök, az MSZMP Központi Bozottságának és a Hazafias Népfront Országos Tanácsának javaslata alapján előterjesztette az országgyűlési tisztségviselők névsorát, amelyet a képviselők elfogadtak. Ezek alapján az országgyűlés elnöke: APRÓ ANTAL, alelnökei: PÉTER JÁNOS, RAFFAI SAROLTA és INOKAI JÁNOS.

Apró Antal közölte, hogy az alkotmány 29. paragrafusának első bekezdése alapján az országgyűlés feladata, hogy megválasszák az Elnöki Tanács elnökét, két helyettes elnökét, titkárát és 17 tagját. Erre vonatkozóan az MSZMP Központi Bizottsága és a Hazafias Népfront Országos Tanácsa együttes javaslatot terjesztett elő. A javaslatot az országgyűlés egyhanguan elfogadta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke: LOSONCZI PÁL; az Elnöki Tanács helyettes elnökei: GÁSPÁR SÁNDOR, DR; TRAUTMANN REZSŐ; az Elnöki Tanács titkára: CSETERKI LAJOS. (144 words)

Supplement B

Az új országgyűlés megtartotta akakuló gyűlését (II)

Bejelentette Apró Antal, hogy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa megtartotta első ülését, s a Népköztársaság Minisztertanácsának, valamint a Népköztársaság Legfelsőbb bírósága elnökének és a legfőbb ügyésznek megválasztása tárgyában - az MSZMP Központi Bizottságával és a Hazafias Népfront Országos Tanácsával egyetértésben - átiratot intézett az országgyűléshez. Az Elnöki Tanács személyi javaslatát az országgyűlés egyhangúlag elfogadta.

A Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke: LÁZÁR GYÖRGY; a Minisztertanács elnökhelyettesei: ACZÉL GYÖRGY, BORBÁNDI JÁNOS, HAVASI FERENC, HUSZÁR ISTVÁN, SZEKÉR GYULA. A miniszte-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

rek: belkereskedelmi miniszter: SZURDI ISTVÁN; belügyminiszter: BENKEI ANDRÁS; egészségügyi miniszter: DR; SCHULTHEISZ EMIL; építésügyi és város fejlesztési miniszter: BONDOR JÓZSEF; honvédelmi miniszter: CZINEGE LAJOS; igazságügyi miniszter: DR. KOROM MIHÁLY; kohó- és gépipari miniszter: NEMESLAKI TIVADAR; könnyűipari miniszter: KESERŰ JÁNOSNÉ, közlekedés- és postaügyi miniszter: RÖDÖNYI KÁROLY; kulturális miniszter: DR. ORBÁN LÁSZLÓ; külkereskedelmi miniszter: DR. BIRÓ JÓZSEF: külügyminiszter: PUJA FRIGYES; mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter: DR. ROMÁNY PÁL; munkaügyi miniszter: KARAKAS LÁSZLÓ; nehézipari miniszter: DR. SIMON PÁL; oktatási miniszter: DR. POLINSZKY KÁROLY; pénzügyminiszter: FALUVÉGI LAJOS; az Országos Tervhivatal elnöke: HUSZÁR ISTVÁN.

Ugyancsak a Népköztársaság Elnöki Tanácsának javaslatára az országgyűlés DR. SZAKÖCS ÖDÖNT a Népköztársaság Legfelsőbb Birósága elnökének; DR. SZIJÁRTÓ KÁROLYT a Népköztársaság legfőbb ügyészének megválasztotta.

A kormány elnöke, elnökhelyettesei és tagjai a Parlament Munkácsy-termében Losonczi Pál, az Elnöki Tanáca elnöke előtt hivatali esküt tettek. Az ünnepélyes eskütételnél jelen volt Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, Kállai Gyula, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnöke és Nánási László, az Elnöki Tanács tagja. (208 **words**)
(Excerpted from Népszabadság, 1979 szept 19)

Supplement C

Az országok képviselői a nép nevében szólhattak

Számunkra, a magyar nép képviselői számára is nagy jelentőségű volt, hogy a Magyar Népköztársaság képviseletében ott lehettünk a tanácskozáson. Jómagam már számtalan nemzetközi értekezleten vettem részt, amelyen pártunk vagy országunk képviseletében kapcsolódtam be a munkába és szólaltam fel. Küldöttségünk többi tagjai is sokszor vettek már részt nemzetközi eseményeken. Mégis különleges alkalomnak tartottuk, hogy ezen az igen nagy jelentőségű értekezleten hallathattuk a magyar nép szavát és kifejezhettük a magyar nép akaratát.

Az értekezlet sajátosságai közé tartozott, hogy bizonyos országok képviselői ezúttal valóban, a szó szoros értelmében az egész nép nevében szólhattak.

Így volt ez természetesen a Szovjetunió, más szocialista országok és a Magyar Népköztársaság esetében is. Jómagam a különböző tárgyalásokon nyugodt lelkiismerettel hangoztattam, hogy Magyarországon nincsenek olyanok, akik érdekeltek volnának a nemzetközi helyzet élezésében, a fegyverkezési versenyben, a konfliktusok kirobbantásában. Népünknek teljesen egységesen a legfőbb és első számú kívánsága, hogy békében élhessen, folytathassa békés alkotó munkáját: a szocialista társadalom, egy jobb és különb élet megteremtését. Úgy érzem, valóban az egész

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

nép kívánságát fejezzük ki, amidõn azt mondjuk: legfõbb törekvésünk és igényünk az, hogy béke, biztonság legyen Európában, a Magyar Népköztársaság eszerint is jár el minden nemzetközi kérdésben. (169 words)

Supplement D

Communist Legality

Lawyers who considered the defense of the accused as their first duty became the prime targets of the Communists. As a result, the regime launched a campaign to break up the Bar Association. First, the formation of the so-called lawyers cooperatives was urged because these were under close Communist supervision. Then, under various pretexts, the regime revoked the licenses of the lawyers who did not belong to the party. In this manner, the number of lawyers was cut by 50 percent. In 1953, the regime made the public announcement that lawyers who still engaged in private practice are responsible for most of the errors committed by the defense.

To be involved as a defense attorney was dangerous even in 1945, but by early 1948 such activity was considered subversive. Because many lawyers devoted to their profession were not deterred even then, the regime considered it advisable to take away the right of the accused to choose his defense attorney in important trials; in these cases, the regime appointed a defense attorney who had the interests of the regime at heart, and therefore helped the prosecution more than the defense. This procedure was convenient from still another point of view, i.e., to prevent political prisoners, in poor health and with willpower weakened by harsh treatment, from having any contact with freely-selected attorneys.

Moreover, the regime made demands on the lawyers' loyalty to the extent that they found it almost impossible to carry out their duties to their clients. The following quote is from the official publication of Communist jurists: "... it is forbidden for the defense attorney to defend or to try to justify a crime. Instead, he should serve, by word and deed, the cause of the Communist law." Obviously, according to Communist standards, the defense attorney is not expected to defend his client, but to justify the law under which his client would be imprisoned or put to death.

In 1955, the National Committee of the Bar Association officially declared that "the defense of a class enemy cannot be reconciled with professional ethics." The same year the Minister of Justice issued a new regulation stating that a lawyer could have been disciplined had he displayed an attitude indicating opposition to the Communist state or to the Communist social order.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

The practicing of law, in the Western sense, is unknown in present-day Hungary. It has little attraction to the young people. Only a few of the students show any interest in law practice. Even if they study law, they do not want to become lawyers. The regime, in an effort to encourage the development of young lawyers, has abolished bar examinations.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

PO32

I. PRIMARY TEXT

A közoktatás Magyarországon

A tanultság és iskolázottság, valamint a jó nevelés mindig nagy tekintélynek örvendett a magyarok között. Az oktatás alapja pedig a középkor óta az egyházi, illetve a vallásos nevelés volt.

A kommunista hatalomátvétel természetesen megváltoztatta a közoktatást. A nevelési rendszert szovjet mintára átalakították. Ennek, megfelelően ma négy fokon folyik az állami oktatás az Oktatásügyi Minisztérium irányítása alatt.

A legalsóbb fokon van az óvoda, amibe 3-tól 6 éves korig járnak a gyerekek. Itt kevés a tanulás, de erős a szocialista szoktatás. Ezután minden gyerek a nyolc évig tartó általános iskolába megy. A kilencedik osztálytól kezdve már bizonyos fokig szakosították az iskolákat. A diákok, tehetségüknek megfelelően gimnáziumban, technikumban, művészeti gimnáziumban vagy szakiskolában folytatják tanulmányaikat.

A magyar fiatalok részére 16 éves korukban megszűnik az iskolakötelezettség, de még két évig folytathatják a középiskolát, melynek végén érettségit, szakérettségit vagy technikumi diplomát kaphatnak. Ezután egyetemre, mezőgazdasági, tanítóképző és egyéb főiskolára mehetnek.

Az óvodától az egyetem elvégzéséig kapnak ideológiai oktatást a diákok. Ezt megerősíti két ifjúsági szervezet, az Úttörő Mozgalom az általános iskolák diákjai számára és a KISZ a középiskolások és főiskolások részére. E szervezetek tevékenységében részt venni nem kötelező, de a tagság sok előnyt jelenthet a fiatalok későbbi életében, tehát a diákok nagy része belép. (166 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	átalakít, alakítani	transform, to--
2.	egyház	church, religion
	egyházi	church/ecclesiastical
3.	főiskola	institution of higher learning (includes colleges, universities and specialized schools on the college level)
	főiskolás	college student
4.	iskolakötelezettség	compulsory education
5.	kötelező	compulsory, mandatory, obligatory
6.	középiskola	secondary school
	középiskolás	secondary school student
7.	közoktatás	public education
8.	művészet	art, the arts
	művészeti gimnázium	fine arts school
9.	nevelés	education[1]
	egyházi nevelés	ecclesiastic education, education in church-run schools
	jó nevelés	a well-rounded education
	vallásos nevelés	religious education
10.	nevelési	educational
	nevelési rendszer	educational system
11.	oktatás	instruction, education
12.	oktatásügyi minisztérium	Ministry of Education
13.	óvoda	nursery school, kindergarten
14.	örvend, örvendeni	enjoy, to--
	tekintélynek örvend	be held in high regard, be highly esteemed
15.	szakiskola	trade/vocational school
	szakérettségi	trade school certificate
16.	szakosít, szakosítani	specialize, to--
17.	szoktatás	conditioning

[1]Hungarian has three words which, broadly speaking, mean "education." Oktatás refers to education which is not necessarily formal; often the term is translated as "training" or "instruction." Közoktatás, however, is best translated as "public education." Nevelés refers to something which is not necessarily the same as formal education; i.e., cultivation, which implies good breeding combined with a knowledge of people and the world.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

18.	tagság	membership
19.	tanítóképzõ	teachers college
20.	tanulmány tanulmányok	study studies, schooling
21.	tanultság	schooling
22.	technikum technikumi diploma	technical school technical school diploma
23.	tehetség	aptitude, ability, talent
24.	tekintély	respect, regard, prestige
25.	vallásos	religious

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Nevelés a kommunizmusban

Segment 1

A kommunista hatalomátvétellel a magyar nevelési rendszer gyökeresen megváltozott. Az eddigi keresztény-nyugati világszemlélet helyét a marxista-leninista világnézet foglalta el, és Nyugat helyett a Szovjetunió lett a példakép. Az iskola célja most a kommunista ember személyiségének a kialakítása, a meggyőződésen alapuló pártosság és szocialista hazafiság. Olyan ifjúságot akarnak nevelni, amely meg van győződve arról, hogy a szocialista-kommunista rendszer különb a demokrata-kapitalista nyugati szisztémánál.

A jelenlegi rendszerben a következő típusú iskolákban történik a tanulók oktatása. (64 words)

Segment 2

Az első az általános iskola, ami 6 éves korban kezdődik és 8 éven át tart. Az alsó 4 osztályban minden tárgyat egy tanító tanít, de a felső négyben már szakok szerint képzett tanárok vannak. A tanítás ingyenes és vasárnap kivételével egész héten folyik. Ha valaki tovább akar tanulni, a tanulmányait szakosított középiskolában tovább folytathatja. Felvételi vizsgát kell azonban tenni azoknak, akik szakiskolába akarnak menni, mert ezekben az iskolákban több a jelentkező, mint a hely. (70 words)

Segment 3

A középiskolák 4 évesek, a tanítás díjtalan. A gimnáziumnak 3 fajtája van: (1) gimnázium, ahol általában humanista tudományt tanítanak, (2) reálgimnázium, melynek célja a természettudományok tanítása, és (3) művészeti gimnázium, ahol zenét, éneket, rajzot, szobrászatot, balettet, stb. tanítanak.

Mindhárom gimnázium elvégzése után a diákok érettségi vizsgát tehetnek, mely egyetemre való beiratkozásra képesíti őket.

A technikumok és szakiskolák szaktárgyakban képezik ki a diákokat, és ezenkívül különböző ipartelepeken, műhelyekben, irodákban, laboratóriumokban gyakorlati oktatásban is részesítik őket. A technikum és szakiskolák elvégzésével a tanulók oklevelet kapnak illetve szakérettségit tehetnek le. (75 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Segment 4

A felsőoktatás intézetei a főiskolák és egyetemek. A főiskolákon 2-4 évig, az egyetemeken 5-6 évig tanulnak a diákok. Főiskolára és egyetemre 35 éves korhatárral mindenki felvehető, aki az előírt felvételi vizsgát sikeresen leteszi. A tanuló társadalmi származása azonban még ma is döntő jelentőségű lehet a felvételnél. Ez azt jelenti, hogy a munkás-paraszt származású tanuló előnyben részesül az értelmiségi származású tanulóval szemben.

Ma 14 egyetem van Magyarországon, és 33 főiskola. Az államvizsgát marxizmus-leninizmusból és a szakminiszter által előírt tárgyakból kell letenni. (71 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A Szívós Nándor körüli szobrászok kiállítása

Nemesszeghy Oszkár vezetésével országos kiállítást rendeztek Hódmezővásárhelyen. A kiállítást fogadással nyitották meg, melyen Marton Péterné segédkezett. A vendégek közül Dohános Gáspár a tengerentúlról érkezett. Ugyancsak onnan jött Juskovics Lóránt, valamint Berényi Bertalan és felesége, Bodnár Piroska. A bájos művész-házaspár magukkal hozta Fekete Matildot és annak gyerekeit, Vilmost, Gergőt és Máriát. Nemzetközileg kevésbbé ismert, de itthon híres művészeink közül Beszédes Cecilia, Domján Ernő, Gyimesi Aladár és Kásás Zsolt állított ki. A fiatalokat pedig Chánky Csaba képviselte. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 78 719	11. 76 541	21. 23 767	31. 76 531	41. 74 352
2. 56 801	12. 31 542	22. 62 776	32. 56 158	42. 41 691
3. 12 628	13. 51 654	23. 30 451	33. 61 913	43. 88 675
4. 99 722	14. 91 167	24. 30 643	34. 24 957	44. 62 619
5. 62 387	15. 42 425	25. 78 550	35. 50 985	45. 17 874
6. 46 613	16. 89 058	26. 49 881	36. 35 832	46. 31 687
7. 40 426	17. 38 357	27. 58 863	37. 90 784	47. 34 786
8. 34 934	18. 77 901	28. 80 786	38. 49 107	48. 24 049
9. 25 345	19. 21 604	29. 49 082	39. 36 726	49. 39 435
10. 76 510	20. 10 948	30. 61 929	40. 51 766	50. 71 650

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Egy bizonyos országban az állatok száma a következő:

2,153	millió szarvasmarha
218 000	ló
3,47	millió birka
7,92	millió sertés
19 658	millió baromfi

Az ország határainak hossza szomszédaival:

délen	793 km
délkeleten	1107 km
keleten	858 km
északkeleten	157 km
északon	349 km
északnyugaton	514 km
nyugaton	97 km
Összesen	4075 km

Az ország területe 654 057 km^2. Aránylag kevés ember lakik ott, pontosan 4 658 312 volt 1975 december 31-én. A lakosság 48,3 o/o-a férfi, 51,7 o/o-a nő. Az utolsó számítás szerint 213 528 a munkanélküli. (20 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A kommunisták átalakították a közigazgatást Magyarországon.
2. Az egyházi iskolákban papok tanítottak.
3. Főiskolára csak érettségi vizsga után lehet menni.
4. Minden modern államban van iskolakötelezettség.
5. Egyetemre menni nem kötelező.
6. Az általános és a főiskola között van a középiskola.
7. Magyarországon a közoktatás négy különböző fokon folyik.
8. Magyarországon nagy súlyt helyeznek a művészet tanítására.
9. A kommunista rendszerben a nevelés is az állam kezében van.
10. A magyarországi nevelési rendszer más mint az amerikai.
11. Még a katonaságnál is van ideológiai oktatás.
12. Az állami iskolák az Oktatási Minisztérium irányítása alatt működnek.
13. Óvodába csak 3-tól 6-éves korig járnak a gyerekek.
14. Nagy tekintélynek örvend a tanár Magyarországon.
15. Aki szakiskolát végez, rendszerint nem megy egyetemre.
16. A magasabb fokon szakosították az iskolákat.
17. Korán kezdődik a szocialista szoktatás.
18. A kommunista pártban való tagság előnyt jelent.
19. Csak alsó fokon taníthat az, aki tanítóképzőt végez.
20. Érettségi után gyakran egyetemen folytatják tamulmányaikat a diákok.
21. Nehéz előrejutni tanultság nélkül.
22. A technikumban nem tanítanak sok történelmet.
23. A diákok tehetségüknek megfelelően választják, hogy milyen iskolába mennek.
24. Kevés a tekintélye annak, aki nem tud írni-olvasni.
25. A kommunista rendszerben megszüntették a vallásos tanítást.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A magyar oktatás fejlődése 1920-ig

Magyarország a nyugati keresztény civilizáció része volt több mint ezer évig. Ezért kultúrkapcsolatait főleg ezekkel az országokkal építette ki. Az iskolák a középkorban a katolikus egyház kezében voltak, s bennük főleg a különböző szerzetesrendek papjai tanítottak. A nagy nyugati egyetemekkel majdnem egyidőben Magyarországon is alapítottak egyetemet. A XVI. században az iskolák legnagyobb része protestáns kézbe került. Erdély lett a protestáns magyar műveltség fellegvára. Ekkor alakult meg a sárospatakai és debreceni kollégium is, melyek a protestáns műveltség központjai lettek. A XVII. században az ellenreformáció alatt a katolikus egyház visszaszerezte sok elveszett iskoláját. Ekkor alapították a nagyszombati egyetemet is, mely a katolikus műveltségnek lett a központja.

Már a XII. századtól kezdve tanultak magyar diákok Nyugat-Európa egyetemein. Főleg az olasz, francia és német egyetemeket látogatták, melyek a középkor kultúrközpontjai voltak. Később, a XVI-XVII. században a magyar protestánsok is kiépítették kultúrkapcsolataikat a Nyugattal. A magyar protestáns diákok főleg Észak-Németország, Svájc és Hollandia protestáns egyetemein tanultak. Sokan azonban Angliába is elmentek.

A nyugati kultúrkapcsolatoknak több oka volt. A magyarság a Nyugat mellett döntött, amikor ezer évvel ezelőtt a római kereszténységet vette fel. Ezzel szembefordult a keleti, bizánci kereszténységgel és kultúrával. Ez a nyugati orientáció az oka annak, hogy a magyarság együtt fejlődött a nyugat-európai civilizációval és így a nyugati és keleti keresztény civilizáció közötti ütköző lett. A jelenlegi politikai helyzet azért annyira tragikus, mert elvágja a magyar népet hagyományos nyugati kapcsolataitól és belekényszeríti a kelet-európai kultúrkörbe.

(199 words)

Supplement B

1. A nevelés főcéljai a második világháború előtt

A kommunizmus előtti időkben az iskolai nevelés főcéljai a következők voltak:

(1) vallásos és erkölcsös ember

(2) jó állampolgár és hazafi

(3) művelt ember

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Az első cél mutatja az egyházak nagy hatását a nevelésre. Egészen 1949-ig az iskolák nagy többsége - különösen az elemi és közép fokon - az egyházak kezében volt. Azonban az állami iskolákban is folyt vallásos oktatás. A második cél azt mutatja, hogy a nemzeti érzés fejlesztését is fontosnak tartották. A nevelők úgy érezték, hogy teljesen elszigetelt helyzetében csak akkor maradhat fenn a nemzet, ha minden gyereket jó hazafinak nevelnek. A művelt ember fogalma annyit jelentett, hogy a keresztény-európai és speciálisan magyar kultúrhagyományokat tanították az iskolában. (93 words)

2. A nevelés főcéljai a kommunizmusban

A nevelés célja, hogy olyan állampolgárokat neveljenek, akik a magyar szocialista társadalmat szolgálják. E célt elsősorban iskolai oktatással, és másodsorban ifjúsági szervezetekben való részvétellel akarják elérni. A nevelés magában foglalja a marxizmus-leninizmus tökéletes felfogását, valamint a Magyar Szocialista Munkáspárt teljes megértését. Kádár János ezt így fejezte ki: "Aminek mint kommunista örülnék az, ha középiskoláink és felsőfokú oktatási intézeteink tökéletes kommunistákat nevelnének. Persze, ez lehetetlen. De jogosult kívánság, hogy a fiatalok megtanulják a szocialista építést követő nép iránti felelőséget." kommunista oktatásnak négy főcélja van:

(1) tökéletes magyar szocialista polgárok nevelése

(2) a nemzeti közgazdaság részére szükséges műszaki szakemberek képzése

(3) a magyar munkás- és földműves osztály iskolázottságának az emelése, és

(4) a mindennapi életre való felkészítés, illetve az oktatás és a mindennapi élet közötti szakadék áthidalása. (112 words)

Supplement C

Az orosz nyelvtanítás helyzete az 1956-os forradalom után (I)

Az 1956. évi októberi ellenforradalom a Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán az orosz nyelvi és irodalmi tanszék munkájában okozta a legnagyobb törést. Amikor több mint háromhavi kényszerű szünet után, 1957. február 1-én az egyetemi oktatás újból megkezdődött, a tanév elején még másfélszáz hallgatót számláló orosz szak a IV. évfolyam kivételével csaknem teljesen elnéptelenedett. Az egyetemi élet eddigi gyakorlatában példátlan arányú "lemorzsolódásnak" kétségtelenül több oka is volt.

Sajnálatos tény, hogy az orosz szaknak a tanév közepén, az ellenforradalom leverése után történt elnéptelenedése összefüg-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

gött az egyetem évek óta hiába hangoztatott jogos sérelmének hirtelen orvoslásával: az angol, francia, német és latin szakos középiskolai tanárképzés visszaállításával. 1957 januárjában az I-II-III. éves volt orosz szakos hallgatóknak egy oktatásügyi minisztériumi rendelkezés alapján arról kellett dönteniük, hogy megkezdett orosz nyelvi tanulmányaikat folytatják-e tovább, vagy pedig más nyelvi szakot választanak helyette. Minthogy ebben az időszakban, a fakultatív nyelvtanulás bevezetése után az orosz nyelv csaknem teljesen kiszorult az általános és középiskolákból, emberileg érthető, hogy volt hallgatóink attól féltek, hogy előzőleg választott életpályájuknak nem lesz tere Magyarországon. (158 words)

Supplement D

Az orosz nyelvtanítás helyzete az 1956-os forradalom után (II)

Felettes oktatási szerveink vezetői lehetővé tették az évközi szakváltoztatást. Megengedték, hogy orosz nyelvi tanulmányaikat más nyelvre változtassák.

Az eredmény elszomorító volt. Az I. évfolyam 53 hallgatójából 4 -en, a II. évfolyam 38 hallgatójából 37-en, a III. évfolyam 18 hallgatójából pedig 15-en mentek át más nyelvi szakra. A megmaradt 8 hallgatóból a tanév végén elégtelen tanulmányi eredmény miatt még 3 II-III-éves hallgató hagyta félbe tanulmányait.

A "gyakorlati" meggondolásokból eredő döntésben természetesen politikai okok is befolyásolták a hallgatókat. Az októberben mesterségesen felszított szovjetellenes hangulat hallgatóink többségét is elárasztotta. Az orosz tanszék nevelő és oktatómunkája az ellenforradalom előtt nem volt olyan, hogy az orosz nyelv és irodalom megszerettetésével, a Szovjetunió történelmi szerepének megértetésével és a szovjet nép iránti szeretet és bizalom érzésének felébresztésével felvértezhette volna a hallgatókat az egész országot elárasztó, mételyező ellenforradalmi nézetek fertőző hatásával szemben. Az igazat megvallva, a kritikus időszakban egy-két kivételtől eltekintve a tanszék oktatói is a tömeghisztéria hullámaiba kerültek, s bár nem követtek el fegyelmi vétségnek minősülő botlást, kijózanodásuk mégis csak fokozatosan következett be. (146 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 126

PO33

1. PRIMARY TEXT

Társadalmi jólét Magyarországon

Az új gazdasági mechanizmus bevezetése óta rohamosan nőtt az anyagi jólét. Ugyancsak nőtt a különböző kereseti csoportok és a városi és falusi élet közötti különbség.

Az emberek átlagos élettartama hosszabb lett a háború óta és az állami társadalombiztosítás olcsó, vagy ingyenes egészségügyi ellátása ezt továbbra is biztosítani látszik. Ma körülbelül 3000 személyre jut egy orvos, az egészségügyi ellátás magasabb fokán pedig szakosított klinikák jó szolgálatot tejesítenek szülészeti, sebészeti és egyéb bajok esetén.

A háború után a születések száma annyira csökkent, hogy a lakosság száma alig növekedett, de ez az irányzat 1972 óta a lakások számának és a családi pótléknak a növelésével megváltozott, és azóta minden évben a születések száma felülmúlja a halálozásokét.

Családi pótlékról az arra jogosultak számára a társadalombiztosítás gondoskodik; ugyancsak ez látja el a nyugdíjasokat, terhes nőket és fiatal anyákat is.

Az általános javulás ellenére azonban a megélhetés egyre nehezebb lesz, mert a bérek, nyugdíjak, pótlékok és egyéb jövedelmek nem emelkednek olyan mértékben, mint a megélhetéshez szükséges áruk és szolgáltatások árai.

Egy másik probléma az életkor növekedésében rejlik. A nyudíjasok ellátása mind drágább lesz, illetve mind több és több "ingyen élő" személyt kell ellátni az aránylag állandó létszámú dolgozók munkájából.

Az élet minősége tehát jobb is és drágább is lett. Talán ezzel magyarázható az elterjedt iszákosság és a nagyszámú öngyilkosság, mely a szívbaj és vérkeringési zavarok, és a rák után a balesetekkel együtt a halálozások harmadik legnagyobb százaléka. (199 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	átlagos	average, ordinary, common
2.	élettartam	life span
3.	felülmúl, -ni	surpass, exceed, to--
4.	halálozás a halálozások száma	death, mortality number of deaths, mortality rate
5.	ingyenes	free, free of charge
6.	irányzat	trend, tendency
7.	iszákosság	alcoholism, drunkenness
8.	jogosult	authorized, entitled (to), qualified (for)
9.	kereset kereseti csoport	income, wages, salary income/wage group
10.	klinika	clinic
11.	megélhetés	livelihood, making a living
12.	megváltozik, megváltozni	change, to--
13.	növekedés	growth, increase, expansion
14.	növelés	increase, enlargement
15.	öngyilkosság	suicide
16.	pótlék családi pótlék	allowance family allowance[1]
17.	rák	cancer
18.	rohamosan	rapidly, by leaps and bounds
19.	sebészet sebészeti	surgery surgical
20.	szívbaj	heart disease/trouble
21.	szülészet szülészeti bajok	obstetrics, childbirth childbirth diseases
22.	születés a születések száma	birth the number of births, the birth rate

[1]Because Hungary suffers from a chronic lack of manpower, the state encourages couples to have children by offering to pay them a monthly allowance for each child until the child reaches maturity. This allowance is called családi pótlék, "family allowance."

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

23.	társadalombiztosítás	social insurance[2]
24.	terhes	pregnant
25.	vérkeringés vérkeringési zavar	(blood) circulation circulatory problem/disorder

[2]"Social insurance" includes financial and other support for the aged as well as free medical services for everyone. It is therefore a combination of social security and socialized medicine with other benefits provided by the state.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

Balesetbiztosítás

A jogosultság független attól, hogy a balesetért ki felelős.

Üzemi baleset és foglalkozási betegség esetén a főbb szolgáltatások:

- ingyenes gyógyszer;

- a munkaviszony tartamától független, időbeli korlátozás nélküli táppénz;

- 15 o/o-ot meghaladó munkaképesség-csökkenés esetén baleseti járadék;

- szolgálati időre való tekintet nélküli rokkantsági nyugdíj.

Halálozás esetén az özvegyet nyugdíj, hátramaradt gyereket árvasági segély illeti meg.

A társadalombiztosításból ki van zárva az a dolgozó, aki sérülését saját maga idézi elő. (60 words)

Segment 2

Üdültetés

A dolgozók résztvesznek a szakszervezeti kedvezményes jutalomüdültetésben. 1975-ig az állam fedezte az üdültetés költségeinek 80 o/o-át, a beutaltak 20 o/o-kal járultak hozzá. Ez a hozzájárulás az épület minőségének és a szolgáltatás színvonalának a különbségeitől függetlenül egységesen napi 18 forint volt. 1975. január 1-től az átlagosnál magasabb színvonalú szolgáltatást nyújtó üdülőkben napi 36 forint, az átlagos színvonalúakban 24, az átlagon aluli színvonalú üdülőkben pedig változatlanul 18 forint a napi fejenkénti térítési díj. (57 words)

Segment 3

Könyvtárak

Az általános művelődésre sok alkalom adódik. A könyvkiadás, a színházak és a múzeumok állami támogatása és állami vezetése - bár cenzúrát is jelenthet - lehetővé teszi a kulturális kincsek általános elérését. Minden városban van ma könyvtár és múzeum, és ezen felül gépkocsik, vagy e célra spe-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ciálisan épített mozgókönyvtárak a legelhagyottabb tanyákra is kiviszik a könyveket. A gyermek-könyvtárak hálózatának megszervezése pedig a legfiatalabbak elõtt is megnyitja az ismeretek bõ választékát. (57 words)

Segment 4

Színházak

A nívós budapesti színházak a múltban túlságosan a háttérbe szorították a vidéki színházakat. Ma azonban már Budapestrõl is érdemes leutazni jó színházi elõadásért Szolnokra, Szegedre, Veszprémbe vagy Debrecenbe. Ezenkívül ezek a színházak társulataikat gyakran körútra küldik a kisebb városokba és falvakba. A belépõdíjak olyan alacsonyak, hogy a legkisebb jövedelemmel bíró dolgozó is élvezhesse a nagy választékban megjelenõ, szórakoztató és egyben nevelõ értékû darabokat. (54 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Magyarországnak nincs tengere, de több hajózható folyó, csatorna és tó létezik. A hajózható utak a következõk:

1. A Balaton, Siófok, Tihany és Keszthely között.
2. A Duna, Rajka és Kölked között,
   a Mosoni-Duna, Gyõr és Gönyü között,
   a Szentendrei-Duna, Visegrád és Budapest között,
   a Ráckevei-Duna, Budapest és Tass között.
3. A Körös, Gyoma és Csongrád között.
4. A Sió, Siófok és Bogyiszló között.
5. A Tisza, Vásárosnamény, illetve Tokaj és Szeged között.

(30 names)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 70 002	11. 65 914	21. 67 653	31. 18 130	41. 18 438
2. 40 657	12. 81 271	22. 26 354	32. 76 549	42. 35 724
3. 10 089	13. 70 634	23. 49 526	33. 17 218	43. 57 848
4. 36 087	14. 69 523	24. 83 171	34. 41 956	44. 54 263
5. 45 627	15. 76 364	25. 62 974	35. 34 133	45. 63 430
6. 15 676	16. 12 438	26. 62 126	36. 21 865	46. 83 337
7. 61 272	17. 42 835	27. 22 222	37. 27 216	47. 91 604
8. 80 345	18. 99 743	28. 27 645	38. 76 561	48. 28 406
9. 56 821	19. 19 582	29. 66 317	39. 27 564	49. 27 342
10. 33 143	20. 57 381	30. 33 171	40. 60 378	50. 36 208

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Magyarországon 1983-ban 57,2 millió tonna szenet szeretnének termelni. Ebből 8,6 millió t feketeszenet. Vasból 6,4, de bauxitból 12,1 milliót akarnának.

A következő számok is csak elképzelések:

búza	7,3 millió tonna
burgonya	6,7 millió tonna
cukorrépa	9,3 millió tonna
bor	94,7 hektóliter

Később még nagyobb számokra gondolunk:

búza	82 millió mázsa
burgonya	77 millió mázsa
cukorrépa	113 millió mázsa
kukorica	64,2 millió mázsa

A legnagyobb álmodozó pedig ezeket látja:

búza	9,6 millió tonna
borgonya	8,4 millió tonna
cukorrépa	17,1 millió tonna
kukorica	64,4 millió tonna
bor	117,2 hektóliter
szilvórium	8,6 hektóliter
sör	128 257 hektóliter

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Budapesten az átlagos napi tejfogyasztás nagyobb, mint vidéken.
2. Az egészségügyi helyzet jobb lett, így az élettartam ma hosszabb, mint régen.
3. A Szovjetunió lakosságának a száma felülmúlja Magyarországét.
4. A balesetek által okozott halálozások számát csökkenteni kell.
5. Ami ingyenes, azért nem kell fizetni.
6. A statisztikai adatok bizonyítják az életszínvonal emelkedő irányzatát.
7. Az iszákosság az emberiség egyik nagy problémája.
8. Csak az arra jogosultak lehetnek amerikai állampolgárok.
9. Különböző kereseti csoportok vannak a magyarországi társadalomban.
10. Rendszerint csak egyszerűbb betegségeket kezelnek a klinikákon.
11. Az állami szolgáltatások ellenére a megélhetés nehezebb.
12. Az új politikai rendszerrel az emberek élete nagyon megváltozott.
13. Az életszínvonal növekedése biztosítja a társadalmi jólétet.
14. Ha az árak emelkednek, szükség van a fizetések növelésére.
15. Rendkívül magas az öngyilkosságok száma Magyarországon.
16. Az egyedül élő egyén nem számíthat családi pótlékra.
17. Úgy látszik, hogy a rák az egész világon ismert betegségek egyike.
18. Bár rohamosan nőttek a bérek, az élelmiszer ára még magasabb lett.
19. A sebészet az orvostudomány legfejlettebb ága.
20. A leggyakoribb betegség, mely halállal végződik, a szivbaj.
21. A modern orvosi tudomány a legtöbb szülészeti bajt megszüntette.
22. Magyarországon a születések száma nagyon alacsony volt a háború után.
23. Az olcsó orvosi ellátást a társadalmi biztosítás szabályozza.
24. Terhes nők külön egészségügyi ellátást kapnak.
25. A vérkeringési zavarokkal beteg ember csak lassan gyógyul.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A magyar egészségügy jellege és helyzete.

A második világháború befejezése után új irányban fejlődött a társadalombiztosítás azáltal, hogy a lakosság egészségügyi ellátásának a feladatait és ezzel az egész egészségügyi hálózatot az állam vette át. A szocialista Magyarországon az egészségügyi ellátás az állami intézmények és vállalatok akalmazottai, valamint egyéb alkalmazottak és családtagjaik részére teljesen díjtalanná vált. A termelőszövetkezeti tagok is állami egészségügyi ellátásban részesülnek a társadalombiztosítás keretében.

Az állami betegellátás keretében a kórházakban a gyógyszerellátás is díjtalan, de a kórházon kívüli ellátásban a gyógyszerekért 15 o/o-os térítést kell fizetni. A gyógyszerek jelentős része a kórházon kívül is díjtalan, így életfontosságú gyógyszerek, oltóanyagok, gyermekgyógyszerek, tuberkulózis elleni gyógyszerek stb.

A ársadalombiztosítás egyéb feladatait, mint amilyen a táppénzfizetés, a szülés és halál esetén való segélyezés, a szakszervezetek vették át. E juttatások pénzügyi alapját a munkaadók teremtik meg azzal, hogy az üzemek, a vállalatok minden dolgozó után, a dolgozók fizetése arányában járulékot fizetnek. Maguk a munkavállalók a társadalombiztosítási juttatásért nem fizetnek.

Az ország egészségügyi helyzetét egyrészt azzal jellemezhetjük, hogy milyen hálózat áll a lakosság ellátásának rendelkezésére, másrészt azzal, hogy milyen a lakosság egészségi állapota.

Az egészségügyi ellátás szintjét jellemzi, hogy 1968. december 31-i adatok szerint az orvosok száma összesen 21 866 volt Magyarországon. Ez azt jelenti, hogy minden 10 000 lakosra 21,3 orvos jut; ezzel Magyarország az orvossal való ellátottság tekintetében a világ első 10 országa közé tartozik. A szakképzett egészségügyi segédszemélyzet száma 1968 végén 67 800 volt.

(175 words)

Supplement B

Gyógyszerellátás Magyarországon

A második világháború előtt a lakosságot a magánkézben levő gyógyszertárak látták el gyógyszerekkel. A felszabadulás után a gyógyszerellátás fokozatosan az állam feladata lett. A gyógyszeripar, illetve a gyógyárú-nagykereskedelem államosítása után 1950-ben valamennyi gyógyszertár állami kezelésbe került. A

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

lakosság gyógyszerellátása az Egészségügyi Minisztérium főfelügyelete alá tartozik.

A lakosság túlnyomó többségének gyógyszerrel való ellátása gyógyszertárak útján történik. 1968-ban 1413 gyógyszertár működött, tehát mintegy 7300 lakosra jutott egy gyógyszertár. Olyan kisebb falvakban, ahol gyógyszertár nincs, az ellátás a körzeti orvos kezelésében levő úgynevezett kézigyógyszertárak útján történik. Klinikák, kórházak és más nagyobb fekvőbeteg-ellátó intézmények gyógyszerellátása saját gyógyszertáraik útján történik.

Magyarországon a gyógyszerellátás is decentralizáltan, a fővárosban és a megyénként szervezett Gyógyszertári Központ utján történik. Ezek a központok saját kezelésükben álló raktáraik útján biztosítják területük gyógyszertárainak, s egyéb egészségügyi intézményeinek gyógyszerellátását.

A megyei gyógyszertári központok keretében gyógyszerellenőrző laboratórium működik. Az itt dolgozó gyógyszerészszakfelügyelők folyamatosan ellenőrzik és irányítják a megye területén működő gyógyszertárakat. Az ellenőrzés kiterjed a gyógyszertárak útján előállított gyógyszerekre is.

A gyógyszerellátó intézmények ugyanúgy, mint az egészségügy egyéb intézményei, az illetékes megyei tanács egészségügyi osztályának felügyelete alatt működnek. A szakszerű irányítás és felügyelet ellátása céljából a megyék egészségügyi osztályain főgyógyszerészek működnek. A főgyógyszerészek hatáskörébe tartozik a terület gyógyszerellátásának hatósági ellenőrzése is.

Az elmúlt évek során a gyógyszerfogyasztás igen nagy mértékben emelkedett. 1950-től napjainkig az ország gyógyszertári gyógyszerfogyasztása többszörösére növekedett. A társadalombiztosítási szervek által kifizetett összeg 1965-ben meghaladta az 1,5 milliárd forintot, 1968-ban pedig 2 milliárd 031 millió forintot tett ki. (193 words)

Supplement C

From a speech by a member of the Hungarian government:

A nők helyzetét tovább kell javítani

"A megoldás alapvető feltétele hogy további intézkedésekkel fejlesszük az anya-, gyermek- és családvédelmet, könnyítsük tovább a háztartási munka terhét. A jövőben is nagy figyelmet kell fordítani a nők szakképzésére és az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének hiánytalan érvényesülésére. További fontos feladatunk, hogy biztosítsuk: több nő kerüljön a vezető tisztségekbe a pártban, a tömegszervezetekben, az állami, a gazdasági, a kulturális posztokra, és minden olyan területen, ahol ez le-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

hetséges és megvalósítható. Azért merem ilyen határozottan mondani, hogy több nőt a vezető tisztségekbe, mert sajnos itt egyelőre nem kell tartanunk a túlteljesítéstől. Igaz, nem kevés, amit az utóbbi négy esztendőben a nők helyzetének megjavításáért tettünk, de ezt a munkát erőteljesen és céltudatosan folytatnunk kell. Nem szabad megelégednünk az eddigi eredményekkel. Jómagam ahhoz a felszólalóhoz csatlakozom, aki azt mondta: nem azért beszél a nőkérdésről, mert az ENSZ határozatot hozott a nők évéről, hanem azért, mert ez társadalmunk - és hozzáteszem: szocialista forradalmunk - egyik alapkérdése. Régi marxista tétel: egy társadalom haladó jellegét megbízhatóan le lehet mérni azon, hogy milyen ott a nők helyzete. Minthogy a szocialista társadalom a leghaladóbb társadalom, ennek a nők társadalmi helyzetében is megfelelően meg kell mutatkoznia."

(166 words)

Supplement D

Notes

1. Biztosítás

1945 előtt közel 40 különböző betegségi, baleset és munkaképtelenséget segélyező biztosítási intézet működött Magyarországon. Mindezen intézet a munkaadó és az alkalmazott együttesen befizetett hozzájárulásából nyújtott pénzbeli segítséget, munkanélküli segélyt, nyugdíjat.

A második világháború után ennek a lebonyolítását teljesen az állam vette a kezébe. Ma az ország lakosságának kb. 97 százaléka jogosult ingyenes orvosi kezelésre és kórházi ápolásra. A gyógyszerkiutalás azonban csak annak ingyenes, aki a kórházban kapja a kezelést. Ellenkező esetben a betegnek a gyógyszer árának 15 százalékát meg kell fizetnie. (70 words)

2. Orvosképzés

Az orvosképzés 1951 óta az újonnan létesített Egészségügyi Minisztérium hatáskörébe került és önállóan működve az orvostudományok egyeteme nevet vette fel. Ezen a téren az egyetemi oktatás célja az alapvető orvosi ismeretek elsajátítása. A szakosítás csak az egyetem elvégzése után történik. Az orvosképzés 6, a fogorvosképzés 5, és a gyógyszerészképzés 4 1/2 évig tart. Az elvégzett 6 év után minden fiatal orvosnak két évig tartó kórházszolgálatot kell teljesítenie, amiért azonban már fizetést kap. (61 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

PO34

I. PRIMARY TEXT

Párt- és KISZ-élet a hadseregben

A Magyar Szocialista Munkáspárt szabályzatai előírják, hogy pártszervezetek alakuljanak a néphadseregben, a határőrségnél és a rendőrségnél. Továbbá előírják, hogy a pártdemokrácia elvei alapján minden fokon választott pártszervek irányítsák a pártszervezetek munkáját.

Feladatuk nem a hadsereg ellenőrzése, illetve a parancsnokok felügyetete, hanem ellenkezőleg, ezeknek a támogatása. A párt mozgósítja a személyi állományt, azaz minden katonát, a harci és politikai kiképzés teljes végrehajtására, és serkenti őket a parancsnok és a katonai szabályzatok maradéktalan teljesítésére.

A pártdemokrácia elveinek megfelelően minden kommunistának kötelessége, hogy a munkában tapasztalt hibákat a pártszervezetben vagy a parancsnoknak jelentse, és hogy a munka megjavítására javaslatokat tegyen. Ez az elv teljes mértékben érvényesül a hadsereg kommunista szerveiben. A pártbizottság tagjai résztvesznek a fontosabb parancsok megvitatásában is, mielőtt azok kiadásra kerülnek. A megvitatás alatt tett javaslatokat, észrevételeket vagy kritikát a parancsnokok kötelesek figyelembe venni.

A kommunista párttagok iskolája a KISZ. A szövetség szabályai szerint minden fegyveres alakulatnál meg kell szervezni a KISZ-t. Ez a szerv köteles az alakulat fiataljait kommunista szellemben nevelni. Köteles továbbá az egység harckészültségét fokozni és tagjait fegyelmezett, példamutató, öntudatos katonákká nevelni.

A párt és a KISZ munkájában résztvenni nem kötelesség, a bennük végzett munka hivatalosan nem jár előnnyel vagy kiváltsággal. De a legjobb katonák mind ott vannak a párt és az ifjúsági szervezet soraiban. (178 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	érvényesül, -ni	succeed, make one's mark, be in effect, to--
2.	észrevétel	observation, remark
3.	fegyelmezett	disciplined, orderly
4.	figyelembe vesz, venni	take into account, consider, heed
5.	harckészültség	combat readiness
6.	javaslat	proposal, suggestion, recommendation
	javaslatot tenni	make a recommendation
7.	kiadásra kerül	be issued
8.	kiváltság	privilege
9.	kötelesség köteles	duty, obligation obliged, required to
10.	maradéktalan	complete, full, entire
11.	megfelelően	in accordance (with)
12.	megvitatás	discussion, debate, deliberation
13.	mozgósít, mozgósítani	activate, mobilize, to--
14.	öntudatos	self-aware, class-conscious[1]
15.	pártbizottság pártdemokrácia pártszerv	party committee party democracy party unit
16.	példamutató	exemplary
17.	szabályzat	regulations, rules, law
18.	szellem	spirit, morale, mind, intellect
19.	szerv	unit, branch, organization
20.	tapasztalt	experienced, met with, encountered
21.	támogatás	support

[1]In Communist jargon, class-consciousness, öntudatosság, means being aware of your responsibilities as a member of the workers' class. These responsibilities include subordinating your own interests to the interests of the people, supporting workers all over the world in their fight against "capitalist oppression," taking part in the struggle against "Western imperialism," and so forth.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

22.	teljesités	completion, fulfillment
23.	továbbá	also, further, in addition
24.	választott	elected
25.	végrehajtás	execution, implementation

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Some notes on the Hungarian Peoples' Army

Segment 1

A világ eseményeire figyelve megközelítően pontos képet lehet alkotni a mai tőkésországok hadseregeire jellemző, lényeges vonásokról. Ezekben az államokban a dolgozó nép jogos mozgalmait, sztrájkokat, tüntetéseket és felkeléseket gyakran a hadseregek csapataival törik le.

Magyarországon is ez volt a szokásos módszer a felszabadulás előtt. A katona gyakran szüleivel, barátaival került szembe, ha a parancsoknak engedelmeskedett. Ez azt bizonyítja, hogy tőkés országok hadseregeinek egyik legfontosabb feladata a nép, azaz a többség elnyomása. Így biztosítja a kiváltságos társadalmi réteg kiváltságos érdekeinek a megvédését. (69 words)

Segment 2

A szocialista államok hadseregei teljesen ellentétes alapon állnak. A szocializmus társadalmilag elfogadott igazsága és a nép érdekeinek a védelme a két legfontosabb jelegzetesség, melyek feladataiban és történelmi küldetésében nyilvánulnak meg.

A magyar néphadsereg a dolgozó nép hadserege. Magyarországon a dolgozó népé a hatalom, a hadsereg feladata tehát nem lehet más mint a nép éredkeinek és szabadságának a védelme minden külső és belső ellenséggel szemben. A nép és a hadsereg ugyanazt a célt szolgálja: a haza felemelkedését és biztonságát. (62 words)

Segment 3

A dolgozó nép és hadseregének érdekazonossága, teljes egysége mindennap megnyilvánul és ennek tudata áthatol a hadsereg életébe és minden tevékenységébe. Az egyéni katona számára ez abban jut kifejezésre, hogy minden parancs valóban a nép ügyét szolgálja és ezért azt ellentmondás nélkül teljesítenie kell.

A magyar katona soha, semmilyen körülmények között sem kerülhet szembe osztályának és családjának jól felfogott érdekeivel. Szolgálati ideje alatt soha sem kényszerül arra, hogy szocialista nevelésével vagy a társadalmi igazság követelményeivel szembekerüljön. (69 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Some Notes on the Hungarian Peoples' Army

Segment 4

A burzsoá hadseregekkel szemben a néphadseregben nincs érdekellentét a katonák és tisztjeik, tábornokaik között. Ellenkezőleg, a hadsereg és a nép egységét a vezetők és a vezetettek teljes érdekazonossága biztosítja. Ugyanazokból a dolgozó osztályokból nőnek ki a tábornokok és a tisztek, mint a honvédek. Ezért érdekeik is szükségszerűen ugyanozok. Ez nem véletlen. A nép szocialista hadseregének a megyeremtésekor a párt és a kormány elsőrendű figyelmét ennek az elvnek a gyakorlatban való kiértékelése kötötte le. A népi származású tisztikar kinevelése ennek az elvnek a folyománya, s ezért vallhatja büszkén minden honvéd, hogy a magyar néphadsereg a dolgozó magyar nép hadserege.

(75 words)

Excerpted for Katonaélet, a handbook issued to recruits of the Hungarian Peoples' Army, Zrinyi Katonai Kiadó, Budapest, 1965.

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A következő személyek vettek részt a bibliaórán:

Fazekas Istvánné, Ferenczi Géza
Kornblau Stefánia, Demeter Lajosné
Egedy Anna, Disznós Gabriella.

A süteményeket adományozták:

László Carolina és Lakiff Helén.

E heti gyűlést Starzsinszky Dezsőné lakásán tartották, a jövő heti összejövetelt pedig Trombitás Endrénénél tartják.

(20 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 71 653	11. 51 763	21. 76 538	31. 21 609	41. 25 348
2. 45 347	12. 36 728	22. 61 927	32. 77 908	42. 34 934
3. 39 430	13. 49 105	23. 49 889	33. 38 352	43. 40 421
4. 24 049	14. 61 024	24. 80 786	34. 89 051	44. 16 641
5. 31 672	15. 90 787	25. 56 764	35. 42 420	45. 62 388
6. 17 874	16. 35 835	26. 78 554	36. 91 163	46. 99 723
7. 93 086	17. 50 986	27. 30 455	37. 51 655	47. 12 620
8. 62 617	18. 24 954	28. 62 777	38. 31 539	48. 56 807
9. 11 699	19. 61 913	29. 23 763	39. 76 517	49. 78 719
10. 74 351	20. 56 159	30. 10 941	40. 77 626	50. 72 676

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Magyarország a Kárpátok medencéjének nyugati felén az északi szélesség 45°44'20" és 48°55', a keleti hosszúság 16°6'50" és 22°53'40" között, a Duna középső folyása vidékén helyezkedik el.

Határainak hossza a szomszéd öt országgal:

Csehszlovákiával	679 km
a Szovjetunióval	141 km
Romániával	432 km
Jugoszláviával	631 km
Ausztriával	356 km
Összesen	2239 km

A lakosság így oszlott meg 1974 elején:

a fővárosban lakott	19,6 o/o,
az öt megyei városban	7,4 o/o és
a 77 városban	21,2 o/o;
a megmaradó	51,8 o/o pedig

287 nagyközség és
2819 község területén lakott.

Összesen 43 városa volt az országnak 25,000-nél több lakossal 1973 első napján. (30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A kommunista elvek teljes mértékben érvényesülnek a hadseregben.
2. Párttagoknak jelenteniük kell észrevételeiket a pártnak.
3. Minden parancsot végrehajt a fegyelmezett katona.
4. A parancsnok minden jelentést figyelembe vesz.
5. Katonák kiképzésének a célja a harckészültség.
6. Nemcsak kritizálni, hanem pozitív javaslat is szükséges.
7. Mielőtt kiadásra kerül a támadási parancs, jól át kell vizsgálni.
8. A kommunisták azt állítják, hogy náluk senki sem kap kiváltságot.
9. Minden magyar férfi kötelesség, hogy a Néphadseregben szolgáljon.
10. Feladatunk maradéktalan végrehajtása fegyelmet követel.
11. Az ezred a terveknek megfelelően hajtotta végre az ellentámadást.
12. A teendők megvitatása után az őrmester parancsot adott az indulásra.
13. Egyik állam a másik után mozgósította hadseregét 1914-ben.
14. A modern szocializmus iskoláiban öntudatos fiatalokat nevelnek.
15. A pártdemokrácia szerint a munka közben talált hibákat jelenteni kell.
16. A jó vezetőtől elvárják, hogy példamutató legyen.
17. A katonai szabályzatok még azt is előírják, hogy mi legyen ebédre.
18. A KISZ feladata a fiatalok kommunista szellemben való nevelése.
19. Minden állami hivatalnak van egy hozzá hasonló szerve a pártban.
20. A tapasztalt katona kevesebb hibát követ el, mint az újonc.
21. Nehezen megy a gyalogság támadása a tüzérek támogatása nélkül.
22. A tizedes parancsot adott a feladat teljesítésére.
23. Az újság azt írja, hogy eső lesz, továbbá, hogy a szél erősödik.
24. Amerikában nagyon tisztelik a választott hivatalnokokat.
25. A repülők a támadás végrehajtása után visszatértek a repülőtérre.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A fiatalok és a harci technika

A honvédelmi nevelés a szocialista nevelés szerves része - egyre több fiatalokkal foglalkozó szervezet, intézmény ismerte fel ezt az igazságot. A honvédelmi ismeretek bővítésén sokan fáradoznak: a KISZ-szervezetek, az Ifju Gárda-egységek, a Hazafias Népfront aktivistái, az MHSZ-klubjai mind a fiatalok cselekvő elkötelezettségének alakításáért dolgoznak. Segítőkre találtak e munkában a néphadsereg, a határőrség, a rendőrség, a munkásőrség tagjaiban. A honvédelmi nevelésben mindenütt a vonzó, romantikus formákat keresik, amelyek száműzik a formalitásokat, a merevséget.

E nevelő munka bevált formája a haditechnikai kiállítás, amelyen a fiatalok szórakozva ismerkedhetnek meg a korszerű technikával, néphadseregünk erejével, közvetve a katonaélettel. E kiállítások jól szolgálják a pályaválasztást is. Az ifjúsági honvédelmi napok alkalmával a KISZ Fejér megyei bizottsága kiállítást és bemutatót rendezett Székesfehérváron, amelyet főként tanulók és dolgozó fiatalok tekintettek meg.

(104 words)

Supplement B

Államhatáraink őrei

A sorkatonai szolgálatra bevonuló fiatalok egy csoportja határőr lesz. Ők viszonylag rövid, alapos, sokoldalú kiképzés után azt a feladatot kapják, hogy őrizzék a Magyar Népköztársaság államhatárát.

Milyen feladata van ma a határőrnek, hogyan állnak helyt a mai 18-20 éves, éppenhogy férfivá serdült fiatalemberek?

Az államhatár őrzése a fegyveres szolgálatok között is az egyik legnehezebb, békében is harci feladat. A határőrt a végekre, nehéz terepszakaszokra, rendszerint a lakott településektől távoli vidékekre szólítja a kötelesség. Ott gyakorta váratlan, bonyolult helyzetekkel, nem ritkán olyan emberekkel találja szemben magát, akik valamilyen bűnös szándékkal, illegálisan akarják átlépni az államhatárt. Határőreink fáradthatatlanul róják a hosszú portyautakat, felmennek a hegygerincekre, végigjárják a veszélyt rejtő szakadékokat, s őrzik a rájuk bízott határszakasz minden talpalatnyi területét. Számukra a naptárt csak egy színnel nyomják, nincsenek ünnepek.

A határőrszolgálatra bevonult, mai fiataljaink politikailag, fizikailag a feladatokra érett felnőtt emberek. Nem külön-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

böznek másoktól. Szeretik a beatzenét, a futballt, a röplabdát. Elsők akkor is, ha áldozatot kell hozni másokért. Leteszik a nehéz szolgálatot, és jelentkeznek társadalmi munkára, patronálják az úttörőket, ifjúgárdistákat. Ők is ott vannak a gátakon, ha valmelyik szeszélyes folyó kilép medréből. Nemegyszer derékig, nyakig gázoltak az árban, amikor életet, javakat kellett menteni. (164 words)

Supplement C

Együtt

Négy közép- és tizenegy általános iskola honvédelmi nevelését segíti a csepeli kerületi MHSZ-szervezet. A nagy múltú munkáskerület 15 szakági klubbal rendelkezik. Átlagosan tehát minden iskolára jut egy.

A diákok honvédelmi oktatása 1973-1974-ben érdekes együttműködési terv alapján valósult meg. Az alapok sikeres lerakását a kerületi KISZ-bizottság, úttörőelnökség és az MHSZ kerületi vezetősége közti jó kapcsolat és együttműködés tette lehetővé. A közös munkába az idén a kerületi tanács népművelési osztálya is bekapcsolódik.

Az első nehéz feladatokon, az ügy népszerűsítésén és a helyi "szakemberképzésen," már túl vannak. A diákok szívesen vesznek részt a foglalkozásokon, a pedagógusok körében régebben elvétve tapasztalt idegenkedés kezd megszűnni. Ma már minden iskolában 2-3 tanár rendelkezik lövészetvezetői igazolvánnyal, s ami talán még fontosabb, az új lövészetvezetők a legtöbb helyen már nemcsak a testnevelő tanárok közül kerülnek ki.

A kerületi MHSZ szakági klubjai főleg gyakorlatban segítik az iskolákat. Az egyik legjobban működő szervezet, a Szabadkikötő lövészklubja például a Rákóczi Ferenc Általános Iskolát patronálja. Az iskola pincéjét légpuskalövészetre alkalmas lőtérré alakították át, az úttörő-olimpia kerületi lövészbajnokságát is itt rendezték meg. A diákok körében nagy népszerűségnek örvendő lövészszakkör munkájának eredménye megmutatkozott a Honvédelmi Kupa lövészverseny tavalyi kerületi versenyein is, ahol az iskola úttörői szerepeltek a legjobban, megelőzve több felnőtt csapatot. (174 words)

Supplement D

Hazafiság és honvédelem

Munkánk közben, ha a hazafiságról, a haza védelmével kapcsolatos teendőinkről szólunk, sokszor idézzük alkotmányunk paragrafusát: "A haza védelme a Magyar Népköztársaság minden polgárának kötelessége."

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

A hivatkozás, az idézés helyénvaló, hisz hazánk történetében immár három évtizede a dolgozó nép a hatalom birtokosa. A párt vezetésével világos program - a szocializmus - megvalósításán dolgozunk. A szocialista építőmunka feladatainak végrehajtása, szocialista vívmányaink megőrzése, szocialista hazánk megvédése pedig nem is egyszerűen kötelessége, de megtisztelő hivatása kell hogy legyen minden magyar hazafinak, s természetesen minden fiatalnak.

Ahhoz, hogy az ifjúság valóban így is érezzen, gondolkodjék, és meggyőződése szerint cselekedjék, mindenekelőtt az szükséges, hogy a fiatalok jól ismerjék a szocializmus építésében és védelmében rájuk háruló jelenlegi feladatokat, s tudatosan készüljenek a holnap teendőinek maradéktalan végrehajtására.

Az ifjúság neveléséért, tudatának, erkölcsi magatartásának formálásáért az egész társadalom felelős. A cél, amit a párt ifjúságpolitikája elénk állít: tegyük képessé a ma fiataljait a megkezdett munka folytatására, a szocializmus betetőzésére határainkon belül és azokon túl.

Mindebből egyértelműen következik, hogy az ifjúság körében folyó nevelő munka fő tartalma a marxizmus-leninizmus eszméinek terjesztése, a fiatalok reális társadalomszemléletének, politikai helytállásának, aktivitásának kialakítása. Pontosabban annak megértetése, hogy a szocialista hazafiság a szocialista Magyarország felépítéséért folytatott harc vállalását, a szocializmus határainkon belüli és azon túli védelmét, a forradalmi örökség megőrzését, ápolását jelenti. (179 words)

(Excerpted from Lobogó, XXI évfolyam, 1977 szept 18)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

PO35

I. PRIMARY TEXT

Választási felhívás

NOTE: This "Appeal to Voters" is an excellent summary, written in standard Communist jargon, of the professed aims and goals of the Hungarian Socialist Workers' Party (Magyar Szocialista Munkás Párt - MSZMP). As a call for election-day support, it is, of course, superfluous. The MSZMP is Hungary's only political party, and almost everyone is required by law to go to the polls.

Hatalmas történelmi feladat áll előttünk: A fejlett szocialista társadalom megteremtése. Az országgyűlés megválasztása előtt e feladat vállalására, e cél elérésére hívjuk fel hazánk minden állampolgárát.

Az a célunk, hogy a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség és minden más társadalmi réteg szoros szövetségére, együttműködésére, cselekvő hazaszeretetére támaszkodva tovább erősítsük társadalmunk szocialista jellegét.

Az a célunk, hogy erősítsük a szocialista demokráciát, társadalmi rendszerünk lényegét. Minden állampolgárnak joga is, kötelessége is cselekvően résztvenni a közösség dolgainak az intézésében.

Az a célunk, hogy az idén eredményesen befejezzük negyedik ötéves tervünket. Következő ötéves tervünk sikeres teljesítésével, tervszerű, jól szervezett, fegyelmezett munkával, hatékony gazdálkodással tovább gyarapítsuk szocialista fejlődésünk biztos anyagi alapjait. Ez a hazaszeretet legszebb kifejezése.

Azért dolgozunk, hogy a gazdasági építőmunka eredményeivel összhangban továbbra is rendszeresen emelkedjen népünk életszínvonala, javuljanak az életviszonyok és a munkakörülmények, fejlődjön a társadalom minden tagjára máris kiterjedő szociális gondoskodás.

Arra törekszünk, hogy a társadalom érdekében végzett munka fokozott megbecsülésben részesüljön. Társadalmunk minden tagja érezze, hogy az országnak, a népnek szüksége van munkájára, közreműködésére.

Arra törekszünk, hogy mind több és kedvezőbb lehetőséget tárjunk fel a szocialista életmódra: A tartalmasabb, teljesebb, tehát egyénileg gazdagabb, közösség érdekében töltött életre.

(172 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	állampolgár	citizen
2.	cselekvő	active
3.	együttműködés	cooperation
4.	eredményes	successful
5.	értelmiség	white-collar workers and the intelligentsia (taken as one class of people)
6.	építőmunka	constructive work
7.	felhív, -ni felhívás	appeal, call on/upon, to-- appeal, summons
8.	gyarapít, gyarapítani	increase, extend, broaden, to--
9.	hazaszeretet	love of one's country, patriotism
10.	kifejezés	expression
11.	közösség	community, common good
12.	közreműködés	participation
13.	megbecsülés	respect
14.	megválasztás	election
15.	munkásosztály	working class, the workers
16.	összhang összhangban	harmony in harmony/conformity
17.	parasztság	the peasantry, the peasants
18.	részesül, -ni vmiben	take part, participate in, be given something, to--
19.	réteg	level, stratum
20.	szoros	organic, intimate, close
21.	támaszkodik, támaszkodni	be supported by, rely on for support, to--
22.	tartalmas	substantial, meaningful, rich
23.	törekszik, törekedni	try, attempt, make efforts, to--
24.	választási	election, belonging to...
25.	vállalás	assuming, assumption, undertaking (of)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

NOTE: Segments 1 through 4 were taken, without editing, from an article which appeared in Magyar Hírlap under the title "Puja Frigyes: 'A Magyar Népköztársaság teljesíteni fogja vállalt kötelezettségeit'." At the time the article was written, Puja was Hungarian Minister for Foreign Affairs.

The European Security Conference mentioned in the first paragraph was held in Helsinki in 1975, and the agreements reached there between East and West are sometimes referred to as the Helsinki Accords.

Segment 1

A külügyminiszter emlékeztetett rá, hogy a nemzetközi életben a legutóbbi években történt kedvező fejlődésre az európai biztonsági konferencia sikeres befejezése, 35 ország legmagasabb rangú vezetőinek a találkozása, a záróokmány aláírása tette fel a koronát. Ezek és más eredmények jelzik, hogy a nemzetközi élet új szakaszához érkezett.

"Mi úgy véljük: a következő hónapok és évek egyik leglényegesebb nemzetközi feladata az lesz, hogy a biztonsági értekezleten képviselt országok kormányai közösen átültessék az életbe mindazt, amit Helsinkiben elfogadtak." (73 words)

Segment 2

"Az, hogy a nemzetközi biztonsági értekezlet milyen mértékben segíti elő a béke és a biztonság megszilárdítását, elsősorban attól függ, hogy a résztvevő országok miképpen hajtják végre a záróokmányban foglaltakat. A Magyar Népköztársaság hiánytalanul teljesíteni fogja vállalt kötelezettségeit. Kormányunk máris intézkedéseket tett a záróokmány rendelkezéseinek végrehajtására."

"A záróokmányban foglaltak végrehajtásáról is különös vélemények lehet hallani Nyugaton. Egyesek szerint a szocialista országok a záróokmány harmadik fejezetének, azaz a kulturális és oktatási kapcsolatokra, az információk cseréjére és az úgynevezett emberi kapcsolatokra vonatkozó rendelkezéseknek a hiánytalan végrehajtásával bizonyíthatják majd, hogy őszintén akarják-e az enyhülést." (74 words)

Segment 3

"Mintha a szocialista országoknak bizonyításra lenne szükségük! Azt, hogy a szocialista országok az enyhülés, a békés egymás mellett élés hívei, egész eddigi politikájuk cáfolhatatlanul igazolja: ezt a nyugati politikusok egy részéről bizony nem le-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

het elmondani. A szocialista országok -- köztük hazánk -- természetesen végrehajtják majd a záróokmány harmadik fejezetét is. Nem árt azonban emlékeztetni arra, hogy a biztonsági értekezlet záróokmánya nemcsak egy fejezetből áll, abban van első és második fejezet is, s ezek legalább olyan fontosak, mint a harmadik." (70 words)

Segment 4

"A mi felfogásunk szerint a biztonsági értekezlet záróokmánya egységes egészet alkot, senki sem válogathatja ki a neki tetsző pontokat, és nem veheti semmibe azokat, amelyek valamiért nem nyerték meg tetszését."

"Tovább kell harcolni azért, hogy a politikai enyhülés katonai enyhüléssel egészüljön ki. A fegyverkezési verseny megállitása vagy ütemének csökkentése jótékonyan befolyásolná az enyhülési folyamatot, és lehetővé tenné, hogy az egyes országok kormányai anyagi eszközöket szabadítsanak fel a békés építésre és más országok megsegítésére. Kormányunk egyetért minden észszerű leszerelési indítvánnyal." (71 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A történelmi társaság 1977. január 10-én tartotta meg évi nagygyűlését.

A gyűlést Baranchi Tamáska Endre nyitotta meg. Ft. dr. Békefi Zoltán püspök mondott imát, majd Kiss József főelőadó vette át a szót s a Simontsits Alfréd látogatásáról készült hangszalagot, illetve annak bemutatását vezette be. A szalagot és a fényképeket Szabadkai Nándor és Hidegkúti József közreműködésével Szentiványi Miklós készítette. Ezután az előadó elolvasta Nagybarnaki János elnök levelét, majd bejelentette Császár Jenő és Nádas Béla felvételét. Ezután Zsarolányi Szabó Klára, Ötödi Márton Lóránt és Kisatádi Klinga Jeromos avatására került a sor. (30 names)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 56 432	11. 18 267	21. 21 746	31. 10 965	41. 91 465
2. 64 568	12. 28 493	22. 41 736	32. 98 271	42. 52 734
3. 75 394	13. 65 170	23. 53 301	33. 45 890	43. 45 308
4. 14 526	14. 28 371	24. 32 615	34. 96 178	44. 32 614
5. 35 849	15. 97 045	25. 99 234	35. 98 743	45. 79 243
6. 68 751	16. 96 047	26. 40 512	36. 76 058	46. 30 512
7. 34 290	17. 43 968	27. 32 187	37. 23 678	47. 23 186
8. 40 615	18. 63 958	28. 10 493	38. 74 956	48. 10 592
9. 87 392	19. 75 823	29. 67 012	39. 76 521	49. 57 021
10. 40 594	20. 74 825	30. 28 390	40. 54 836	50. 18 498

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Item 1.

A Balaton területe	595 Km^2
legnagyobb szélessége	15 Km
legkisebb szélessége	1.5 Km
legnagyobb mélysége	10.8 m és
átlagos mélysége	3 m

Item 2.

December 21-én a nappal 8 és fél óra hosszú, és a napsugarak 19°-os szögben érik a talajt.

Március 21-én és szeptember 22-én a nappal 12 óra hosszú és a napsugarak szöge 42°30'. Nyárközepén, június 22-én 16 órás a nappal és a nap sugarai 66°-os szögben érkeznek. Az évi napsütéses órák száma 1900. Az évi középhőmérséklet átlaga 10,8°C. Télen mínusz 10° alá süllyed, de nyáron a 40°-ot is eléri.

Item 3.

A szarvasmarha és sertés száma milliókban.

Magyarország	1,9	7,4
Csehszlovákia	4,5	6,1
Románia	5,8	8,8
Jugoszlávia	5,1	6,2
Ausztria	2,5	3,1

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Az állampolgár első kiváltsága és egyben kötelessége, hogy válasszon.
2. Mindenkinek a cselekvő részvételére van szükség az igazi demokráciában.
3. A párt nemcsak a párttagok együttműködésére számít.
4. Bárki vizsgázhat, de eredményes vizsgát csak jó diák tesz.
5. Az értelmiséghez tartozik mindenki, aki nem munkás vagy paraszt.
6. Magyarország vezetősége ma a gazdasági építőmunkára helyezi a súlyt.
7. Egy felhívást nem kell teljes mértékben elhinni.
8. Alig van magyar király a történelemben, aki az országot gyarapította.
9. Kommunisták a hazaszeretet jeléül veszik a szocialista fejlődést.
10. A fegyelem a katonai kiképzés egyik kifejezése.
11. A közösség érdekében fel kell adni az egyéni jólétet.
12. A társadalom minden tagjának a közreműködése fontos.
13. Nagy megbecsülésnek örvend a tanár a magyar iskolákban.
14. Több beszédet mondott a képviselő megválasztása előtt.
15. A munkásosztály a lenini kommunizmus alapja.
16. Összhangban a gazdasági fejlődéssel emelkedett az életszínvonal.
17. 1956 után a parasztságot a munkásokkal egy fokra emelték.
18. A jó katonák a sikeres támadás után elismerésben részesültek.
19. Magyarországon a társadalomnak csak egy osztálya van, de több rétege van.
20. Szoros barátság köti össze Angliát és az USA-t.
21. Kis országok szövetséget kötnek a nagyokkal és rájuk támaszkodnak.
22. Sokan álmodnak egy tartalmasabb életről.
23. A legtöbb ember családjának a megélhetését törekszik javítani.
24. Politikusok választási beszédeiben csak szépet és jót lehet hallani.
25. Minden társadalomban a vezetők feladatok vállalására serkentik a népet.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Feladatok az új parlament előtt (I)

Július első hetében két országos jelentőségű esemény zajlott le hazánkban, s ezekkel szükséges részletesebben foglalkozni, hozzátéve, hogy a kettő szorosan kapcsolódik egymáshoz. Az első a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának ülése, a második pedig az új parlement alakuló ülése volt. Ezen választották meg a képviselők az Elnöki Tanácsot, a parlamenti tisztségviselőket és hagyták jóvá az új kormány névsorát.

A Központi Bizottság ülésének első napirendi pontja a választásokat értékelte, a második pedig az új kormány előtt álló gazdasági feladatokkal foglalkozott. A választások értékelésénél a Központi Bizottság megállapította, hogy a magyar nép teljes bizalmát nyilvánította a párt, a Hazafias Népfront politikája iránt, egységesen állást foglalt a fejlett szocialista társadalom építése mellett. Az MSZMP XI. kongresszusának alapvető útmutatásai, amelyeknek valóra váltásában társadalmunk minden osztálya, rétege érdekelt, az egész nép céljává, nemzeti céllá váltak. Népünk hitet tett külpolitikai törekvéseink mellett, megerősítette, hogy összhangban állnak a Magyar Népköztársaság érdekeivel, melyek a haladást és a békét szolgálják. Az értékelés során kiemelték az egyházak igen aktív és pozitív magatartását is.

Sok szó esett a parlament alakuló ülésén is, de még több a Központi Bizottság legutóbbi tanácskozásán, a gazdasági feladatokról. Mindkét fórumon megállapítást nyert, hogy az összegező értékelések után teljes figyelmünket a jelenre és a jövőre kell összpontosítanunk. (171 words)

Supplement B

Feladatok az új parlament előtt (II)

Az előttünk álló legfontosabb feladat a negyedik ötéves terv jó megalapozása. A magyar népgazdaság az év első öt hónapjában a nehezebbé vált nemzetközi gazdasági feltételek mellett is dinamikusan fejlődött. Életszínvonal-politikai céljaink is a tervezett program szerint valósultak meg.

A világgazdaságban jelentkező feszültségek méretei azonban nagyobbnak bizonyultak, mint ahogy azt az év elején gondoltuk. A tőkés infláció, a nyersanyagok és az energiahordozók árának emelkedése továbbra is érzékenyen érinti a magyar népgazdaságot. A tőkés országokból behozott ugyanannyi áruért most 20 százalékkal több árut kell exportálnunk, mint korábban. Ennek következtében a külkereskedelmi mérleg egyensúlya az előrevártnál ked-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

vezőtlenebbül alakult. Az árveszteség nagy része az állami költségvetést terheli.

Természetesen nem lehet mindent a külgazdasági feltételek rosszabbodására hárítani. Akad éppen elég bírálnivaló saját portánkon belül is. Teljesen világossá vált, hogy még hatékonyabban, még gazdaságosabban kell termelnünk. Lemaradás mutatkozik a nagyberuházások végrehajtásában, ami azt jelenti, hogy az új létesítmények a tervezettnél később lépnek csak be a termelésbe. Ezeknek a gyorsabb befejezésére jelentős erőket kell összpontosítani. Nem állt arányban a lakosság fogyasztása a termelés növekedésével, pontosabban a nemzeti jövedelem növekedésével. Amíg ez utóbbi hat százalékkal nőtt, addig a fogyasztás 13 százalékkal, ezért tartalékainkat a szükségesnél nagyobb mértékben használtuk fel. A tervezettnél gyorsabban nőtt a lakosság jövedelme. Miközben jelentősen megnőtt a tőkés piacokról származó behozatal, az oda irányuló kivitel a tervezett alatt maradt. A gazdasági törvényszerűségek kemény dolgok: az életszínvonalat csak a végzett munka arányában lehet emelni.

(193 words)

Supplement C

Feladatok az új parlament előtt (III)

A követelmények általános növekedése korunk törvényszerűsége, s ez - tetszik, nem tetszik - nem tűr kényelmeskedést, halogatást. Mint kormányelnökünk mondotta: a változó és mindinkább növekvő követelmények kielégítése mindannyiunktól magasabb színvonalú és szervezettebb munkát igényel. A külgazdasági körülmények továbbra is nem csökkenő nyomást gyakorolnak a belső árszínvonalra és import-kiadásainkra. Megengedhetetlen, hogy a fogyasztás, beruházás, készletfelhalmozás aránytalanul magas növekedése százalékosan meghaladja a nemzeti jövedelem emelkedését. A múlt év végén hozott határozatok már megjelölték a helyzet javításához szükséges intézkedések irányvonalát, azonban szükségesnek mutatkozott a gyakorlati tettek energikus sürgetése. Azért, hogy az idei s ezzel a negyedik ötéves tervet teljesítsük, megteremtve az ötödik ötéves terv szilárd bázisát, az év második felében összesűrűsödtek a feladatok. Világosabban beszélve: feszültebben jelentkeznek a sürgősen megoldandó kérdések és növekvő súlyuknak, fontosságuknak megfelelően kirajzolódnak a jövőnket nagyrészt meghatározó tennivalók.

Ezek közé tartoznak a külkereskedelmi mérleget javító, a nagyberuházások határidejét lerövidítő, a fogyasztást és a beruházásokat szabályozó, a lakásépítés költségeit csökkentő, a fűtő- és nyersanyagok szervezettebb elosztását célzó, általában a hatékonyság és gazdaságosság, a takarékosság és tervszerűség fokozására szolgáló intézkedések.

A világgazdaságban kibontakozó nehézségek minden ország részéről fokozott erőfeszítéseket követelnek. Ez alól termész-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

tesen Magyarország sem kivétel. A Központi Bizottság azonban meghatározta azokat a fő feladatokat, amelyeket az év hátralevő részében kell megoldanunk, s a hivatalba lépő új kormánynak lesz majd a hivatása, hogy nagyobb határozottsággal biztosítsa a tervszerű fejlődés folyamatát.

Az új parlament, az új kormány lelkesítő feladata lesz a ma követelményeinek és a jövő terveinek együttes szolgálata.

(192 words)

Supplement D

Az építésben pártállástól függetlenül egyenlőek vagyunk

Kádár János beszámolója a népfrontpolitika néhány kérdéséről:

"Pártunk szövetségi politikája, népfrontpolitikája a legutóbbi négy évben tovább mélyült és erősödött. Szilárdabbá vált rendszerünk legfőbb politikai alapja, a munkás-paraszt szövetség. Erősödött a munkásság, a szövetkezeti parasztság és az értelmiség összefogása."

"Erősödött a kommunisták és a pártonkívüliek politikai szövetsége, a különböző világnézetű emberek összefogása, egyetértése és közös cselekvése, a hívők és a nem hívők egysége. Amikor például hazánk felszabadulásának 30. évfordulóját ünnepeltük, a Magyarországon működő egyházak - a katolikus, a református, az evangélikus egyház, a kisebb protestáns egyházakat tömörítő szabad egyházak szövetsége, az izraelita egyház - tagjaikhoz olyan körlevéllel, vagy az egyházi szokásoknak megfelelő felhívással fordultak, amelyben méltóképpen, és egész népünkkel összhangban emlékeztek meg a felszabadulási évfordulóról, a felszabadítókról és azokról az eredményekről, amelyeket pártunk és népünk a szocialista rendszer 30 esztendeje alatt teremtett, alkotott."

"A munkásosztály, a parasztság, az értelmiség és más dolgozók szövetsége, a kommunisták és a pártonkívüliek, a különböző világnézetű emberek összefogása, a szocialista nemzeti tömörülés és összefogás a legutóbbi országgyűlés működésének időszakában is tovább erősödött és ma szilárdabb, mint eddig bármikor volt."

"Óriási győzelem ez számunkra, hiszen még emlékezhetünk a megosztottság, a viszályok és a nagy összeütközések időszakára is. Mindezt világos, elvi politikával, mindenki nézetét és véleményét tiszteletben tartva leküzdöttük, és megtaláltuk a közös, szocialista célokat. Szocialista nemzeti tömörülés ez, amelyben egyet tud érteni minden tisztességes gondolkozású magyar ember. Ez alkalmas arra, hogy a nemzet összes alkotó erejét összefogja szocialista feladataink megoldására, országunk, népünk szocialista jövendőjének felépítésére. Mi, kommunisták ezt az összefogást úgy értelmezzük, hogy az építésben pártállástól

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

függetlenül egyenlőek vagyunk, és az építés gyümölcseként létrejövő, fejlett szocialista társadalomban, népünk szocialista jövendőjében is egyek leszünk. Pártállásra, világnézetre való tekintet nélkül minden tisztességes embert megbecsülünk és biztosítjuk minden tisztességes ember jogait, aki a nagy mű építésében részt vesz." (256 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

AF31

I. PRIMARY TEXT

A magyar légierő szervezése

A magyar légierő a Néphadsereg egyik haderőneme, de a szervezet szerint nincs elválasztva a földi erőktől. Elsőrendű feladata szerint támogató légierő. A támogató légierő fogalmán azokat a repülőcsapatokat értjük, amelyek a szárazföldi csapatokkal együttműködve, azokat közvetlenül vagy közvetve támogatják. Más néven a szárazföldi csapatokkal harcászati vagy hadműveleti együttműködésben tevékenykedő légierőt frontrepülőknek is nevezzük, mert rendszerint a frontnak, illetve a hadseregnek vannak alárendelve.

A végrehajtandó feladat, illetve a cél vagy a gépek jellegétől függően vadász-, vadászbombázó-, bombázó-, felderítő és kisegítő repülő csapatokról beszélünk. A kisegítő repülők szállító, sebesültszállító, összekötő vagy különrendeltetésű, sőt vitorlázó repülőgépek lehetnek.

A magyar légierő legmagasabb egysége a hadosztály, mely törzsből és két-három repülőezredből áll. A repülőezred a legmagasabb egység, amelynek határozott szervezési állománytáblája van. Az ezrednek három repülőszázada és törzse van, melyben többek között a következő beosztásokat találhatjuk: politikai osztályvezető, kiképzőosztályvezető, megfigyelőosztályvezető, híradófőnök, és repülő-technikai szakértők.

A vadászezred létszáma a legkisebb, a vadászbombázó, a bombázó és a kisegítőrepülők egységeinek aránylag magasabb a létszáma, néha több gépük is van, de mindegyik ezredben a tisztek száma nagyon magas, mert a magyar légierőben csak tiszt lehet repülőgépvezető, azaz pilóta. (155 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	aránylag	relatively
2.	bombázó	bomber, bombardment aircraft
3.	együttmûködik, együttmûködni együttmûködés	cooperate, coordinate, to-- cooperation, coordination
4.	elválaszt, elváltasztani	separate, divide, to--
5.	fogalom	concept, idea
6.	front frontrepülők	front, army group frontal aviation, tactical air force
7.	hadmûveleti	operational, ... of operations
8.	harcászati	tactical
9.	határozott	specific, definite
10.	híradófőnök	chief of communications
11.	kiképzőosztály	training section
12.	k egítő repülők	support aircraft units
13.	közvetlenül	directly
14.	közvetve	indirectly
15.	különrendeltetésû	special purpose
16.	megfigyelő osztály	navigation section
17.	pilóta	pilot
18.	repülőezred repülőszázad	wing (air force organization) squadron
19.	repülő-technikai	aircraft technique, aviation engineering
20.	támogató légierő	support air force
21.	tevékenykedik, tevékenykedni	act, be active, to--
22.	többek között	among others, among other (things), ... of several
23.	vadász vadászbombázó	fighter fighter bomber
24.	végrehajtandó a végrehajtandó feladat	to be accomplished/executed the mission to be accomplished
25.	vitorlázó vitorlázó repülőgép	sailing, soaring glider

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

A vadászrepülők

A vadászrepülők az ellenséges repülők és szárnyas rakéták levegőben való megsemmisítésének legfontosabb eszközei. Egyik feladatuk a szárazföldi csapatoknak, a frontrepülők egyéb kötelékeinek és fontos objektumoknak állandó oltalmazása, valamint a többi repülő-csapatnem harctevékenységének biztosítása. A vadászrepülők a különböző rendeltetésű bombákkal, rakétákkal és ágyútűzzel képesek megsemmisíteni a nem tartós jellegű ellenséges földi célokat, köztük az atom-rakétaeszközöket, repülőket, élőerőket, harci technikai eszközöket és rádiótechnikai vezetési eszközöket. A vadászrepülők emellett légi felderítésre is alkalmasak. A korszerű vadászrepülőgépek kiváló repülőtechnikai tulajdonsággal rendelkeznek, nagy magasságban, hangsebességen felüli gyorsasággal, illetve többszörös hangsebességgel repülnek. (77 words)

Segment 2

Bombázók

A bombázórepülők nagy, romboló hatású csapásaikkal jelentős távolságban fekvő célokat is képesek megsemmisíteni. Feladatuk a harcmezőn és az ellenség hadműveleti hadtápterületén felderített különböző objektumok: rakéta-atomeszközök, repülőtereken tartózkodó repülőgépek, fedezékekben tartózdodó csapatok, harci technikai eszközök, tartalékok, vezetési pontok, különböző raktárak és műszaki berendezések megsemmisítése atomtöltetű és hagyományos bombákkal. Emellett légi felderítési feladatokba is bevonhatók.

A bombázórepülők nagy magasságban és hangsebesség feletti sebességgel repülnek; teherbíró képességük igen nagy.
(63 words)

Segment 3

Felderítő repülők

A felderítő repülők rendeltetése, hogy az ellenségről, a terepről és az időjárásról megbízható adatokat szerezzenek a szárazföldi csapatok és a támogató repülők számára. E célból ezek a kötelékek különböző típusú, sajátos berendezésű repülőgépekkel vannak elátva, amelyek az éjjeli és nappali felderítésre, vizuális figyeléssel, fényképezéssel és rádió-technikai eszközökkel egyaránt alkalmasak.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Különleges rendeltetésű felderítő repülőgép a helyesbítő-felderítő repülőgép. Feladata a tüzérség számára szükséges adatok felderítése és a tüzérség tüzének vezetése olyan célra való lövésnél, amely földi figyelőpontokról nem látható.
(66 words)

Segment 4

Kisegítő repülők

A kisegítő repülők szállító, sebesültszállító vagy összekötő repülők. A szállító repülők a csapatok és a légideszántok szállítását (kidobását), a csapatok fegyverzettel, lőszerrel, üzemanyaggal, élelemmel és egyéb anyagi-technikai eszközökkel való ellátását végzik.

A sebesültszállító repülők a sürgős orvosi segélyre szoruló sebesülteket és betegeket szállítják hátra. Feladatuk továbbá a kényszerleszállást végrehajtó repülőgépek személyzetének kimentése. A sebesültszállító repülő alegységek különleges berendezésű sebesültszállító repülőgépekkel és helikopterekkel vannak ellátva.

Az összekötő repülők rendeltetése a parancsnoksági és együttműködési híradás fenntartásában való közreműködés. E célra könnyű típusú repülőgépeket és helikoptereket alkalmaznak.
(65 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A következő személyek vettek részt a bibliaórán:

Fazekas Istvánné, Ferenczi Géza,
Kornblau Stefánia, Demeter Lajosné,
Egedy Anna, Disznós Gabriella.

A süteményeket adományozták:

László Carolina és Lakiff Helén

E heti gyülést Starzsinszky Dezsőné lakásán tartották, a jövő heti összejövetelt pedig Trombitás Endrénénél tartják.
(20 names)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 56 432	11. 18 267	21. 21 746	31. 10 965	41. 91 465
2. 64 568	12. 28 493	22. 41 736	32. 98 271	42. 52 734
3. 75 394	13. 65 170	23. 53 301	33. 45 890	43. 45 308
4. 14 526	14. 28 371	24. 32 615	34. 96 178	44. 32 614
5. 35 849	15. 97 045	25. 99 234	35. 98 743	45. 79 243
6. 68 751	16. 96 047	26. 40 512	36. 76 058	46. 30 512
7. 34 290	17. 43 968	27. 32 187	37. 23 678	47. 23 186
8. 40 615	18. 63 958	28. 10 493	38. 74 956	48. 10 592
9. 87 392	19. 75 823	29. 67 012	39. 76 521	49. 57 021
10. 40 593	20. 74 825	30. 28 390	40. 54 836	50. 18 498

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Magyarország a Kárpátok medencéjének nyugati felén az északi szélesség 45°44'20" és 48°55', a keleti hosszúság 16°6'50" és 22°53'40" között, a Duna középső folyása vidékén helyezkedik el.

Határainak hossza a szomszéd öt országgal:

Csehszlovákiával	679 km
a Szovjetunióval	141 km
Romániával	432 km
Jugoszláviával	631 km
Ausztriával	356 km
Összesen	2239 km

A lakosság így oszlott meg 1974 elején:

a fővárosban lakott	19,6 o/o,
az öt megyei városban	7,4 o/o és
a 77 városban	21,2 o/o;
a megmaradó	51,8 o/o pedig

287 nagyközség és
2819 község területén lakott.

Összesen 43 városa volt az országnak 25 000-nél több lakossal 1973 első napján. (30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A légierő egységeiben aránylag magas a tisztek száma.
2. Többféle bombázót ismerünk: könnyűt, nehezet és mást.
3. A legtöbb repülő csapat együttműködik a szárazföldi csapatokkal.
4. Azt mondják, hogy a katonai szolgálat elválasztja a férfiakat a fiúktól.
5. Teljesen új fogalmakkal kell megismerkedni a repülőknél.
6. A szárazföldi csapatok legmagasabb egysége a front, több hadseregből áll.
7. Hadműveleti fontosságú célok ellen nagytávolságú bombázókra van szükség.
8. Helikoptereket használnak harcászati célok ellen.
9. A légierő hadosztályainak nincs határozott állománytáblája.
10. A híradás megszervezéséért a híradófőnök felelős.
11. A kiképzőosztály egyik legfontosabb része a törzsnek.
12. Sokféle repülőgépet használnak a kisegítőrepülők.
13. Rendszerint a földi csapatok irányítják a közvetlenül támogató légierőt.
14. Hadtáp csapatok csak közvetve vesznek részt a harcban.
15. A különrendeltetésű repülők üzemanyagot szállítanak.
16. A megfigyelőosztályban állapítják meg a célhoz vezető irányt.
17. A pilóta vezeti a repülőgépet és egyben a parancsnoka is.
18. A repülőezred a legmagasabb egység, melynek van állománytáblája.
19. Modern repülőgépek olyan komplikáltak, hogy repülő-technikai szakértőkre van szükség muködtetésükre.
20. A magyar légierő legnagyobb része támogató légierő.
21. A jó szakács rendszerint a konyhában tevékenykedik.
22. Többek között magyarul is tanítanak a nyelviskolában.
23. A vadászrepülőgép rendszerint csak egyszemélyes, de a vadászbombázó valamivel nagyobb.
24. A feladattól függ, hogy milyen repülő fogja végrehajtani.
25. Nincs motorja a vitorlázó repülőgépnek, tehát nem tud önállóan felszállni.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

A támogató légierő jellegzetességei

A támogató légierő gépei feladataikat a szárazföldi csapatok fegyvernemeivel szoros együttműködésben hajtják végre; ezért alaposan megszervezik a fegyvernemekkel való együttműködésüket, és olyan feladatokat szabnak számukra, amelyek összhangban vannak képességeikkel és harci alkalmazásuk alapelveivel.

A repülők a különféle objektumok megsemmisítésére a harctevékenység legcélszerűbb eljárásait és a leghatásosabb eszközöket alkalmazzák. Például a harckocsik, a rohamlövegek és a fedezékekben tartózkodó élőerő ellen különböző méretű páncéltörő, repesz-romboló és romboló-bombákat használnak. A fedezéken kívül levő élőerőre általában kis méretű repeszbombákat és gyújtóbombákat dobnak. A vezetési pontok és a hírközpontok munkájának bénítása céljából szétrombolják az elhelyezésükre szolgáló berendezéseket, megsemmisítik a rádiólokátorokat, a rádiókat és más rádiótechnikai eszközöket.

A támogató légierő repülőkötelékei harcfeladataikat harcrendben hajtják végre, amely egy meghatározott alakzatú repülést jelent. A harcrend felépítését - a cél jellegét, a feladatot és végrehajtás körülményeit számításba véve - a kötelék parancsnoka határozza meg. A harcrendben az egyes gépek és alegységek meghatározott tér-és távközökkel, magasságkülönbségekkel repülnek, s így kialakul a harcrend mélysége, szélessége és magassága.

A támogató légierő és a szárazföldi csapatok közötti együttes tevékenység sikerének döntő előfeltétele a kölcsönös felismerés és célmegjelölés. Ezt a harc gyors lefolyása, a helyzetek gyors és éles változásai, de nem utolsósorban a saját csapatok biztonsága kölönösen idokolttá teszi. Ennek érdekében a szárazföldi csapatok látható jelekkel és technikai eszközökkel határozzák meg az arcvonalat és hovatartozásukat.

(183 words)

Supplement B

A támogató légierő felismerése.

A támogatott szárazföldi erők és az őket támogató repülők kölcsönös felismerésétől függ a harcfeladat sikere. Ennek érdekében szigorúan előírt eszközöket és módszereket használnak.

A látható jelek eszközei: a fény-és ködjelző töltények, ködgyertyák, lámpák, fényszórók, neonfénytestek.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

A levegőben tartózkodó repülőgépeket a felismerésre meghatározott rendszer alapján ismerhetik fel a szárazföldi csapatok; az alcsonyan szálló repülőgépek az általuk adott látjelekkel is felismertethetik magukat. A célok idejében történő és pontos megjelölésére látjeleket (köd és felhőlövő, célmegjelölő tüzérségi lövedékeket), jelzőtöltényeket, fényszórókat, valamint rádiókat és rádiótechnikai eszközöket használnak.

A repülőkötelékek vezetése számos olyan rendszabályt követel meg, amelyet a parancsnok és a törzs valósít meg, amikor a harctevékenységet előkészíti, megszervezi és végrehajtja. Ezen rendszabályokhoz sorolható: a feladatok kellő időben történő megszabása az alegységeknek, a harctevékenység és az együttműködés megszervezése, az együttműködés állandó fenntartása a harcban, a harctevékenység biztosítása, az alegységek tevékenységének megszakítás nélküli vezetése a harcfeladat végrehajtása közben, az alegységek ellenőrzése a felkészülés és a harcfeladat végrehajtása folyamán.

A repülőkötelék parancsnoka - a végrehajtandó feladat jellegétől és egyéb körülményektől függően - az egységeket és alegységeket a repülőgép fedélzetéről vagy a földi harcállláspontjáról vezeti. A harcálláspont rendszerint a repülőtér körletében települ. A parancsnok vagy a helyettese, a repülőgépek kezelői (hajózóállomány) és az összekötő tisztek a repülőkötelék harcálláspontján tartózkodnak; ugyanitt vannak a vezetést biztosító rádiótechnikai eszközök. (168 words)

Supplement C

1. Repülő ősök

A tavalyi Magyar Hírek egyik augusztusi számában hírt adtunk arról - egy olvasónk levele alapján -, hogy a repülés őstörténetéhez tartozó Whitehead-repülőgépeknek magyar ember, bizonyos Prukner Antal készítette a motorját. Prukner Antal Connecticutban élt, onnan az ismeretség a repülő Whiteheaddel.

A posta nemrégiben újabb levelet hozott. Írója Joseph Plank Kanadából, arra emlékezik, hogy Prukner Antal már itthon, Magyarországon is kísérletezett a repüléssel. Megemlíti Prukner segítőtársát is, Ternovszky Ferencet. "Ternovszky műbútor-asztalos volt. - írja, - Prukner Antallal jó barátok voltak, ők közösen építették az első magyar repülőgépet. Ternovszky készítette a Prukner-repülők falemezből ragasztott légcsavarját is. Az első Prukner-géppel valami hiba történt, mert néhány méteres emelkedés után visszaesett a földre, és ekkor a légcsavar eltörött. Ezt a törött légcsavart Ternovszky nagy becsben tartotta, műhelye falára feltéve őrizte - úgy tartotta: ez az első magyar légcsavar." (129 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. Lezuhant a sivatagban egy utasszállítógép

Csütörtökön eddig tisztázatlan okokból a kuvaiti - szaud-arábiai határ közelében a sivatagba zuhant egy Boeing - 707 típusú libanoni személyszállító repülőgép. A szerecsétlenül járt gépen 67 utas és 15 főnyi személyzet tartózkódott. Feltételezések szerint a katasztrófát senki sem élte túl.

A MEA libanoni légitársaság menetrendszerű járata csütörtökön közép-európai idő szerint 1.10 órakor indult el Bejrutból a Perzsa-öböl partján fekvő Dubaiba. Másfél órával a start után lezuhant. Percekkel a szerencsétlenség bekövetkezése előtt a repülőgéppel megszakadt a rádió-összeköttetés.

A MEA egyik szóvivője szerint az utasok többsége arab volt.
(86 words)

Supplement D

Tovább szilárdultak a magyar-finn kapcsolatok.

Finn vendégeink az egyik repülő egységhez is elátogattak. A parancsnoki tájékoztatót követően megtekintették az objektumot. Elsősorban azokat a berendezéseket és módszereket igyekeztek megismerni, amelyeket saját repülőkiképzésükben is hasznosíthatnak. Lauri Sutela tábornok főleg a célelfogás földi gyakorlására is alkalmas szimulátor felhasználási lehetőségeiről érdeklődött. Karl Korttila ezredest, a finn légierő törzsfőnökét fiatal hajózóink szovjetunióbeli és hazai kiképzésének tapasztalatai érdekelték, de az is: hogy állítják össze a hajózók étrendjét?

Bár a légibemutató végrehajtásánál az esős időjárás nem kedvezett, Fokvári Gábor őrnagy kötelékének fegyelmezett manőverei jól érzékeltették az alakulatnál folyó repülőkiképzés magas színvonalát.

A finn honvédelmi erők főparancsnoka a látottakról és a tapasztalatokról igy nyilatkozott: "Meggyőződhettünk arról, hogy az önök repülőegysége kiválóan felkészült hajózókkal, korszerű technikával rendelkezik, s nagyon jók a kiképzési lehetőségei."

Az Országház megtekintése után katonavendégeink ellátogattak a "Benta völgye" termelőszövetkezetbe.

A finn katonai küldöttség hazánkban tett látogatásának hivatalos programja a Honvédelmi Minisztériumban fejeződött be. Czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, zárómegbeszélésen fogadta Lauri Sutela tábornokot és kíséretét.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

A finn katonai küldöttség hétnapos látogatását befejezve, elutazott hazánkból. A vedégek búcsúztatására a Ferihegyi repülőtéren megjelent Csémi Károly altábornagy, honvédelmi államtitkár, valamint a tábornoki kar több tagja. Ott volt Kaarlo Juhanna Yrjö-Koskinen, a Finn Köztársaság budapesti nagykövete.

(159 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 130

AF32

I. PRIMARY TEXT

A magyar légierő személyzete

A légierő személyzetét két csoportba osztjuk: a hajózó személyzet csoportjába és a földi részlegébe. A hajózó személyzet mindenki, aki repül, a földi részleg pedig mindenki, aki a hajózók részére kiszolgálja a felszerelést.

A következő beosztások hajózók: pilóta, másodpilóta, megfigyelőtiszt, irányzótiszt, hajózószerelő, hajózórádiós, hajózólövész.

A pilóta egyben a repülőgépvezető, azaz a gép parancsnoka is. A másodpilóta a pilóta helyetteseként működik, míg a megfigyelő a repülés irányát, magasságát és egyéb körülményeit ellenőrzi műszereivel és térképek segítségével. A bombák és rakéták kioldását az irányzótiszt végzi, ő ellenőrzi a hajózólövészeket, akik a fedélzeti fegyvereket kezelik. A szerelő feladata a hajtómű és a segédberendezések, például a kormányberendezés, működésének az ellenőrzése.

A hajózórádiós kezeli az összeköttetés fenntartásához szükséges híradóeszközöket, beleértve a lokátort.

A földi részleg főfeladata, hogy lehetővé tegye a biztonságos repülést. Különböző beosztásai közül a legfontosabbak a következők: diszpécser szolgálat, időjárásjelző szolgálat, javító- és szerelőszolgálat, valamint a hadtáp általánosan ismert ellátó szolgálatai.

A diszpécser nyilvántartja a repülőtérre érkező és onnan induló repülőgépeket. Szolgálatának zavartalan végrehajtása érdekében elsőségi joga van bármely híreszköz használatára, illetve bármely hírösszeköttetés megszakítására.

A megfigyelők a forgalmi toronyból irányítják a fel- és leszálló gépeket. Az időjárásjelzők állandóan tájékoztatják a hajózó személyzetet az időjárásról. (155 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	bármely, bármelyik	any, whichever, either
2.	biztonság biztonságos	safety, security safe, secure
3.	diszpécser diszpécser szolgálat	dispatcher, coordinator dispatcher service
4.	elsőség elsőségi jog	priority, precedence primary/priority right
5.	fedélzet fedélzeti fegyver	deck, (ship) board boardweapon
6.	földi részleg	ground crew
7.	fenntartás	maintenance, upkeep
8.	hajózó személyzet hajózók hajózólövész hajózórádiós hajózószerelő	flight crew flight personnel gunner flight radio operator flight engineer
9.	hajtómű	engine, power plant
10.	időjárásjelző szolgálat	meteorological/weather service
11.	irányzótiszt	bombardier
12.	javító- és szerelőszolgálat	repair and maintenance service
13.	kioldás	release
14.	kiszolgál, -ni	service, attend (to), to--
15.	kormányberendezés	steering mechanism
16.	lokátor	radar
17.	másodpilóta	co-pilot
18.	megszakítás	interruption, cutting-in
19.	megfigyelő	navigator, air traffic controller
20.	működés	operation, running (of)
21.	műszer	instrument
22.	nyilvántart, nyilvántartani	register, keep a record, to--
23.	segédberendezés	auxiliary equipment
24.	tájékoztat, -ni	inform, brief, advise, to--
25.	zavartalan	uninterrupted, undisturbed

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Vadászrepülők kiképzése

Segment 1

A "Zrinyi Miklós" Katonai Akadémia parancsnoksága és repülő tanszékének oktatógárdája tudományos konferencián látta vendégül a honi vadászrepülő alakulatok egység, magasabb egység, seregtest szintű parancsnokait, felelős beosztású tisztjeit. A kétnapos tanácskozás szervezői és előadói célul tűzték ki, hogy: "A honi vadászrepülő egység harctevékenysége a háború hagyományos fegyverekkel vívott szakaszában" című témakör megvitatásával, a legújabb nemzetközi tapasztalatok, elemzések közzétételével konkrét segítséget, elméleti útmutatást nyújtsanak vadászrepülőink harcászati kiképzését, felkészítését tervező, irányító szakembereknek. (64 words)

Segment 2

Dr. Lantódi József vezérőrnagy, akadémiaparancsnok megnyitója után Kormos László ezredes ismertette az általa vezetett kutatócsoport több éves elméleti munkájának eredményeit, legjelentősebb következtetéseiket. A manőverező köteléklégiharc szerepének, fejlődésének történeti áttekintése során kiemelte:

A szuperszonikus vadászrepülőgépek megjelenésével általánossá vált az a felfogás, mely szerint a légiharcnak ez a fajtája elavult, s a haditechnika korszerűsödésével elvesztette jelentőségét. A vietnami és a közel-keleti helyi háborúk légicsatáinak lefolyása azonban beigazolta: a hangsebesség többszörösét "tudó" gépekkel is lehet, sőt kell alkalmazni ezt a harcmódot! (67 words)

Segment 3

Az előadó tények, adatok ismertetésével, a légiharcok megvívására jellemző általános vonások felidézésével bizonyította a korábbi nézetek tarthatatlanságát, s utalt arra, hogy a vietnami háború harci tapasztalatait a Szovjetunióban is folyamatosan beépítették a hajózók felkészítésére.

Megnőtt a légiharc földi tervezésének, az egyes mozzanatok alapos begyakorlásának jelentősége. A feltételezett ellenség által begyakorolt harceljárásokkal szembeni eredményes felkészüléshez fokozni kell az alegységparancsnokok és a repülőgépvezetők önállóságát, gyors helyzetfelismerő- és cselekvési készségét, hogy egy hazánkat ért agresszió esetén képesek legyenek a légiuralom kivívására. (68 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Segment 4

A tudományos ülésen részt vett a szovjet légierő magas beosztású képviselője, s rendkívül érdekes, tájékoztatót tartott vadászaik kiképzésének legújabb módszereiről.

A mindvégig feszült érdeklődéssel kisért előadássorozat végén a résztvevők kifejezték azt a meggyőződésüket, hogy a tudományos ülés rendkívül hasznos útmutatásai nagy segítséget nyújtottak a honi vadászrepülő egységek kiképzési feladatainak kidolgozásához és gyakorlati megvalósításához.

Ezt szolgálják az akadémia szaktanárainak a közeljövőben a csapatoknál megtartandó előadásai is, melyek nagyban hozzájárulhatnak az akadémia és a csapatok szorosabb, alkotó együttműködéséhez. (63 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A történelmi társaság 1977 január 10-én tartotta meg évi nagygyűlését.

A gyűlést Baranchi Tamáska Endre nyitotta meg. Ft. dr. Békefi Zoltán püspök mondott imát, majd Kiss József főelőadó vette át a szót s a Simontsits Alfréd látogatásáról készült hangszalagot, illetve annak bemutatását vezette be. A szalagot és a fényképeket Szabadkai Nándor és Hidegkuti József közreműködésével Szentiványi Miklós készítette. Ezután az előadó elolvasta Nagybarnaki János elnök levelét, majd bejelentette Császár Jenő és Nádas Béla felvételét. Ezután Zsarolányi Szabó Klára, Ötödi Márton Lóránt és Kisatádi Klinga Jeromos avatására került a sor. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 25 348	11. 76 538	21. 51 673	31. 91 163	41. 17 874
2. 34 934	12. 61 927	22. 36 728	32. 51 655	42. 93 086
3. 40 422	13. 49 889	23. 49 105	33. 31 539	43. 62 617
4. 16 641	14. 80 786	24. 61 024	34. 76 517	44. 11 699
5. 62 388	15. 56 764	25. 90 787	35. 77 626	45. 74 351
6. 99 725	16. 78 554	26. 21 609	36. 71 653	46. 35 835
7. 12 620	17. 30 455	27. 77 908	37. 45 347	47. 50 986
8. 56 807	18. 62 777	28. 38 352	38. 39 430	48. 24 954
9. 78 719	19. 23 763	29. 80 051	39. 24 049	49. 61 913
10. 72 676	20. 10 941	30. 42 420	40. 31 672	50. 56 159

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

1. A Balaton területe 595 Km^2
legnagyobb szélessége 15 Km
legkisebb szélessége 1.5 Km
legnagyobb mélysége 10.8 m és
átlagos mélysége 3 m

2. December 21-én a nappal 8 és fél óra és a napsugarak 19°-os szögben érik a talajt.

Március 21-én és szeptember 22-én a nappal 12 óra hosszú és a napsugarak szöge 42°30'. Nyárközepén, június 22-én 16 órás a nappal és a nap sugarai 66°-os szögben érkeznek. Az évi napsütéses órák száma 1900. Az évi középhőmerséklet átlaga 10,8°C. Télen minusz 10° alá süllyed, de nyáron a 40°-ot is eléri.

3. A szarvasmarha és sertés száma milliókban.

Magyarország	1,9	7,4
Csehszlovákia	4,5	6,1
Románia	5,8	8,8
Jugoszlávia	5,1	6,2
Ausztria	2,5	3,1

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Egy zokni bármelyik lábra jó, de egy cipő csak az egyikre.
2. A földi részleg lehetővé teszi a biztonságos repülést.
3. A diszpécsernek minden a repülőtéren levő gépről tudnia kell.
4. A telefonon balesetek jelentésére bárkinek elsőségi joga van.
5. A repülőgép fedélzeti fegyverei közé tartozik a géppuska is.
6. A földi részleg repülői nem igazi repülők.
7. Összeköttetés fenntartása nélkül nem lehet parancsokat adni.
8. Mindaz aki valóban repül, hajózó személyzet.
9. Repülőgépek hajtóműve lehet többezer lóerős.
10. Néha helyesen jelent az időjárásjelző szolgálat.
11. A repülőgépben lévő fegyvereket az irányzótiszt ellenőrzi.
12. A repülőgépek karbantartása a javító- és szerelőszolgálat feladata.
13. Bombák helyes időben való kioldásától függ a siker.
14. Aki kiszolgálja a repülőgépet, éppen olyan fontos mint a pilóta.
15. A repülőgep legfontosabb részeinek egyike a kormánybe-rendezés.
16. A rádiós nemcsak rádiót, hanem például lokátort is kezel.
17. A másodpilóta a repülőgép parancsnokának a helyettese.
18. Kevés katonának van hatalma az összeköttetés megszakítására.
19. A fel- és leszálló gépeket a toronyból irányítják a meg-figyelők.
20. Bármely gép működése a karbantartásától is függ.
21. Műszerek nélkül még autót se lehet helyesen vezetni.
22. Egy városi hivatal tartja nyilván a születések és a halálozások számát.
23. A motoron kívüli gépi berendezéseket segédberendezésnek hívjuk.
24. Támadás előtt a parancsnok tájékoztatta egységét.
25. A munka zavartalan folyásáért a főtörzsőrmester felelős.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Korunk arzenálja a felhők fölött

A mai légierőket a sugárhajtású repülőgépek általános elterjedése jellemzi. A leggyorsabb gépek megközelítik a hangsebesség háromszorosát. A távolsági bombázók, a gyors vadászgépek és a szárazföldi csapatok harcát segítő vadászbombázók mellett megnövekedett a nagy teljesítményű szállítógépek szerepe. A korszerű harc egyik fontos követelménye, hogy jelentős erőket szállíthassanak igen rövid idő alatt az egyik hadműveleti térségből a másikba. A szállítógépek jellegzetes, jól bevált képviselői az AN típusú repülők változatai. Ejtőernyővel vagy füves pályára leszállva juttatják el a csapatokat és a fegyvereket a harc színhelyére.

Az imperialista hadseregnél az utóbbi években tapasztalt irányzat az úgynevezett "többcélú", más néven vadászbombázó repülőgépek fejlesztése. Valószínű, hogy ez az irányzat a "kis, helyi, korlátozott háború" lehetőségéről vallott imperialista nézetekkel függ össze.

A szocialista védelmi politikából következik, hogy fontosnak és szükségesnek tartjuk mindazon repülőgépfajták fejlesztését, amelyek a lehetséges agresszor támadásának visszaveréséhez, a támadó erők megsemmisítéséhez nélkülözhetetlenek. Ennek megfelelően a Szovjetunió és más szocialista országok légierőinél megtalálhatók mindazok a korszerű repülőgépfajták és típusok, amelyek meghatározott feladatok végrehajtására különösen alkalmasak, s azok is, amelyek több feladat megoldására képesek, azaz "többcélúak." Jelentős sikert értek el a szovjet tervezők többek között a változtatható szárnyállású és a függőlegesen fel- és leszálló repülőgépek fejlesztésében. (170 words)

Supplement B

Vadászrepülőgépek jellegzetességei

A korszerű harcban a vadászlégierő sikeres harcot vívhat az ellenséges légierővel, sőt a szárnyas rakéták néhány típusával is.

A korszerű sugárhajtóműves vadászrepülőgépek vízszintes repülési sebessége az olyan dugattyúmotoros bombázó repülőgépek sebességét, mint például a B-36D és az Avro Lincoln B-2, két, két és félszeresen felülmúlja; sugárhajtóműves bombázórepülők és szárnyas rakéták sebességét pedig 100-200 km/órával vagy még ennél többel is meghaladja. A korszerű vadászgépek gyakorlati repülési csúcsmagassága lehetővé teszi bármely típusú bombázó repülőgép és néhány típusú szárnyas rakéta elfogását tetszőleges magasságon.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Jelenleg a sugárhajtóműves vadászrepülőgépek óránkénti 2000 km-es repülési sebbeségéről olvashatunk.

Kisérletek folynak a vadászrepülőgépek repülési jellemzőinek jelentős megjavítására, mégpedig a vízszintes sebesség fokozására (3000 km/órára), a repülési csúcsmagasság növelésére (25-30 km-re), valamint a függőleges fel- és leszállás tökéletesítésére. Mindez jelentős mértékben növeli a vadászrepülőgépeknek, mint légvédelmi eszközöknek a lehetőségét.

A korszerű vadászgépeket gépágyúkkal, irányítható és nem irányítható "levegőből levegőbe" típusú különböző űrméretű rakétákkal fegyverezték fel.

A "levegőből levegőbe" típusú rákéták szerkezete igen egyszerű, és az első támadásban nagy tűzerőt biztosítanak. Jóllehet a kilövőberendezés, sőt a rakéta is viszonylag egyszerű felépítésű, romboló ereje azonban igen nagy.

A korszerű nem irányítható rakéták lőtávolsága eléri a két km-t.

Az irányítható rakétákat általában a törzs alatt vagy a szárnyfelület alatt helyezik el. (156 words)

Supplement C

A repülések biztonságáért

A biztonságos repülés egyik alapkövetelménye, hogy a repülőgép-vezető alaposan ismerje azt a technikát, amelyiken repül és minden körülmények között bízzon benne. Bízzon a műszerekben, mert bonyolult viszonyok között a kevés tapasztalattal rendelkező pilótának lehetnek illúziói és ha kételkedni kezd a műszerekben, az könnyen repülőkatasztrófához vezet.

Gyakran szervezünk beszélgetéséket a fiatal hajózók számára. Ilyenkor az idősebb, tapasztaltabb pilóták elmondják, hogyan viselkedtek ők hasonló körülmények között, mit éreztek a légtérben és mire kell a legjobban figyelni.

A repülés biztonságának fontos feltétele az állomány jó közösségi szelleme, és hogy a családok és a családtagok között is jó legyen a kapcsolat. Ilyen légkörben jobban vigyáznak egymásra az emberek. Például előfordult, hogy az egyik hajózónk - csakhogy repülhessen, - szerette volna eltitkolni betegségét. Azonban a barátok felhívták a parancsnok figyelmét és a pilótát gyógykezelésre küldték. Ha nincs ez az egymásért érzett felelősség, rágondolni is rossz, mi lehetett volna a következménye.

Jól ismerem egységünk valamennyi hajózóját, régóta repülünk együtt. Így már hangjukból meg tudom állapítani, ha valami baj van, ha fáradtak, ha rosszkedvűek.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Az idézett szavak, gondolatok azon a kétnapos tanácskozáson, tapasztalatcserén hangzottak el, amelyen a honi légvédelem és az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet Déli Hadseregcsoport légiereje egyik magasabb egységének pártpolitikai munkásai vettek részt. (172 words)

Supplment D

Kinek kell a B-1-es?

Furcsa vita az USA-ban

Érdekes interjúkat közölt nemrég a Pentagonhoz közelálló US News and World Report című amerikai hírmagazin. "Szüksége van-e az Egyesült Államoknak a B-1-es bombázóra?" A felületes olvasónak úgy tűnhetne, minthat valódi vitával lenne dolga.

Az egyik vélemény szenvedélyesen védelmezi a Rockwell cég által kifejlesztett új és méregdrága hadászati bombázót. A forrás szerint a korszerű szovjet légvédelmi rendszer a B-52-es óriás bombázók számára már áthatolhatatlanná vált, s így ez a típus a Szovjetunió központi területeinek megközelítésére alkalmatlan. Ezzel szemben - érvelt tovább - az új gép képes keresztülhatolni a lokátorok védőövén, mivel hangsebesség alatti és szuperszonikus repülésre egyaránt alkalmas, s korszerű elektronikus berendezései, továbbá nagy hatótávolságú levegő-föld rakétái hatásos támadó fegyverré teszik.

A "takarékosság" és a "hatékonyság" védelmében az ellenjavaslat a következő: az Egyesült Államok álljon el a B-1-esek építésétől, s helyette teremtse meg szárnyasrakéta-hordozó légiflottáját. Erre a célra a Boeing cég 747-es óriási szállítógépei megfelelőek lennének, hiszen ezek alkalmasak arra, hogy megközelítsék a Szovjetunió határait, s ott kibocsássák a Cruise-okat.

Az ügyben a szenátus hozott salamoni ítéletet: többségi szavazattal úgy döntött, hogy a B-1-es gyártásának megkezdését a jövő év februárig el kell halasztani. Ez nem jelent semmiféle korlátozást a Cruise szárnyasrakétára és a B-1-es sem került le végleg a napirendről! (170 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

M31

I. PRIMARY TEXT

Gépkocsizó lövész, harckocsizó és légideszánt csapatok

A haderőnemek és a fegyvernemek kialakulásuk óta állandó versengésben és vetélkedésben állnak egymással. Ennek ellenére általánosan elismert dolog, hogy a földi erők fontosabbak egy ország legyőzésére, mint akár a légi, akár a tengerészeti erők. A földi erőkön belül pedig a gyalogságot illeti meg a babér.

Ahogy a sakkban a királynő a legveszedelmesebb, úgy a gyalogság, mint a fegyvernemek királynője az, amelyik az ellenséget döntően legyőzi és az ellenséges területet hatásosan elfoglalja és megtartja.

A modern hadseregben a gyalogos katona szerepét gépesített lövészek vették át. Legnagyobb részüket az ellenség közelébe szállítják, ahonnan kirakodásuk után, illetve a járműről szállva mint valódi gyalogos lövészek harcolnak. Kisebb részük páncélozott járműveken vesz részt a harcban. Az egyik utakhoz van kötve, a másik rész pedig terepjáró járműveivel együtt mozoghat a harckocsizókkal.

A harckocsizó csapatok, mint elnevezésük sejteti, harckocsikon harcolnak. Erősen páncélozott, terepjáró járműveik fegyverzete a lapos röppályájú, nagy kezdősebességű ágyú és egy-két géppuska. Ágyújuk nagysága szerint könnyű, közepes és nehéz harckocsit ismerünk.

Az ejtőernyősök és a leszálló légideszánt csapatok feladata hasonló, rendszerint az ellenséges vonalak mögötti hadászatilag fontos célterületek elfoglalása. De míg az ejtőernyősök egyénileg ejtőernyővel érnek földet, a leszálló légideszánt a már biztosított terepre csoportokban, repülőgépen vagy helikopteren érkezik. (169 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	babér	laurels, recognition
2.	belül, vmin	within, inside something
3.	célterület	objective, target area
4.	döntően	decisively
5.	egyénileg	individually, one by one, singly
6.	elismert	recognized, admitted, acknowledged
7.	elnevezés	designation, nomenclature, name
8.	fegyverzet	weaponry, weapons, armament
9.	hatásos	effective, efficient
10.	illetve	that is, i.e., namely
11.	kezdősebesség	muzzle velocity
12.	kialakulás	formation, establishment, coming into being
13.	kirakodás	unloading
14.	királynő fegyvernemek királynője	queen queen of battle
15.	közepes	medium
16.	legyőzés	defeat, defeating, subduing
17.	megillet, -ni, vmi megilleti a babér	be due to someone, be one's right, to-- is (most) deserving of recognition
18.	páncélozott	armored
19.	röppálya	trajectory
20.	sejtet, -ni	imply, suggest, indicate, to--
21.	terepjáró	overland, cross-country
22.	valódi	real, true, genuine
23.	versengés	competition, contest
24.	veszedelmes	dangerous
25.	vetélkedés	rivalry, competition

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

A "Szuperharcos"

Segment 1

A haditechnika rendkívül gyors fejlődése, az automatizálás és a miniatürizálás terjedése, a hagyományos fegyverek hatékonyságának növekedése, és az új fegyverek megjelenése nyomán a nyugati katonai szakirodalomban felbukkant a "szuperharcos" fogalma. Az elképzelés szerint a katonát a legkorszerűbb haditechnika minden vívmányával felszerelnék.

Sisakjába épített optikai, akusztikai és elektronikus műszereivel több száz méter sugarú körben minden gyanús zörejt és látványt észlelne, a távirányítással őt követő fegyverekből megsemmisítő tüzet zúdítana a felfedezett célokra anélkül, hogy őt felfedezhetnék vagy megsebezhetnék. (63 words)

Segment 2

A "szuperharcos" gondolata a "gombnyomásos háború" egyik irreális változata. Mindamellett- ami az egyes harcos tűzerejének növekedését illeti - van reális magva is.

A harctéren a lövész ma már korántsem esélytelen ellenfele a félelmetesen feléje dübörgő harckocsinak vagy alacsonyan támadó repülőgépnek. Igaz, hogy a egyiket páncélzata védi, a másikat a gyorsasága, a lövész ellenben könnyen sebezhető, a korszerű haditechnika azonban létrehozott olyan könnyű, de nagy hatású fegyvereket, amelyekkel az egyes lövész is eredményesen tud védekezni. (60 words)

Segment 3

A harckocsik és más páncélos járművek megjelenését nyomon követte a páncéltörő fegyverek létrehozása.

A második világháborúban a német hadsereg alkalmazta az úgynevezett Panzerfaustot, a páncélöklöt. Ez a ma is alkalmazott kumulatív töltetű reaktív lövedéket képviselte. A kumulatív - más szóval üreges - töltet hatása régóta ismeretes.

Még nagyobb hatású az irányítható páncélelhárító rakéta, amely a harcjárműveken alkalmazott típus egyszemélyes változata.

Könnyű páncélzatú célokra alkalmazhatók a puskagránátok különféle változatai, melyek a lövészalegység fegyverzetét különösen hegyvidéki és helységharcokban egészítik jól ki.
(63 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Segment 4

A légitámadások ellen sem védtelen a lövészalegység. Az alacsonyan támadó ellenséges légicélok ellen jól beváltak a kézben hordozható kis légvédelmi rakéták. Ezek többnyire hőérzékelő önirányító rendszerükkel követik a légi célt. Ismeretesek a rádióval vagy lézersugárral irányítható típusok is. Az ellenséges helikopterek leküzdését a rakétán kívül a lövészfegyverek zárótüze is segítheti, bár ezeknek a helikoptereknek a sebessége is elérheti az óránkénti 400 kilométert, amellett könnyű páncélzatuk is van.

Az egyszemélyes "szuperharcos" gondolata irreális, de egy-egy lövészalegység saját fegyvereivel eredményesen tud harcolni páncélozott és légi harcjárművek ellen. (72 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A következő adományok érkeztek az elmúlt héten tagsági díjakra:

Avig Sándor 18, Baldány László 24
Alexovics Károly 38, Bársony János 7
Kardos Tibor 45, Kornblau Rozália 62
Matics Istvánné 13, Molnár Stefánia 21
Fazekas Istvánné 18, Ferencz Béla 33
Stuber Gyula 35, Vaczek Barna 23
Vágó Ernő 17, Vargha Gyula 34
Papp Katalin 43. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 25 348	11. 76 538	21. 51 673	31. 91 163	41. 17 874
2. 34 934	12. 61 927	22. 36 728	32. 51 655	42. 93 086
3. 40 422	13. 49 889	23. 49 105	33. 31 539	43. 62 617
4. 16 641	14. 80 786	24. 61 024	34. 76 517	44. 11 699
5. 62 388	15. 56 764	25. 90 787	35. 77 626	45. 74 351
6. 99 725	16. 78 554	26. 21 609	36. 71 653	46. 35 835
7. 12 620	17. 30 455	27. 77 908	37. 45 347	47. 50 986
8. 56 807	18. 62 777	28. 38 352	38. 39 430	48. 24 954
9. 78 719	19. 23 763	29. 89 051	39. 24 049	49. 61 913
10. 72 676	20. 10 941	30. 42 420	40. 31 672	50. 56 159

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

A. Néhány város távolsága Budapesttől (km-ben):

Amszterdam	1145	Moszkva	1545
Bécs	270	Nápoly	825
Berlin	685	Oslo	1460
Isztanbul	1040	Párizs	1260
Leningrád	1540	Rejkjavik	3150
London	1430	Szófia	605
Madrid	1970		

B. Észak-Európa országainak területe (ezer km^2-ben) és lakóinak száma (millióban) a következő:

Norvégia	324,2	3,9
Svédország	449,8	8,0
Finnország	337,0	4,7
Dánia	43,1	4,9
Izland	103,0	0,2

C. Dél-Európa országainak a népsűrűsége:

Jugoszlávia	80
Albánia	72
Bulgária	65
Portugália	104
Olaszország	177
Görögország	67

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A római tábornokok babért kaptak kitüntetésként.
2. A legkeményebb harc az országon belül folyt.
3. Sok katonára van szükség nagy célterületek elfoglalására.
4. Földi erők nélkül nem lehet döntően legyőzni az ellenséget.
5. Az ejtőernyős egyénileg érkezik a terepre.
6. Általánosan elismert dolog, hogy a leghatalmasabb ország Amerika.
7. Az ejtőernyős, mint elnevezése is mutatja, ejtőernyőt használ a leszálláshoz.
8. A harckocsi fegyverzete ágyúból és egy-két géppuskából áll.
9. Csak földi csapatok képesek az ellenséges terület hatásos elfoglalására.
10. A jó katona tisztán tartja fegyverzetét, illetve puskáját vagy pisztolyát.
11. Az ágyú kezdősebbessége nagyobb az aknavetőénél.
12. A szocializmus a kialakulása óta egyre növekszik.
13. Kirakodás közben nagy a rendetlenség.
14. A gyalogságot hívják a fegyvernemek királynőjének.
15. A közepes harckocsi ágyúja nagyobb a könnyűénél.
16. A légierő egyedül nem képes az ellenség legyőzésére.
17. A jó katonát illeti meg a babér.
18. Nem minden páncélozott jármű harckocsi.
19. Az ágyú lövedékének a röppályája laposabb az aknavető lövedékénél.
20. A fegyvernemek, mint nevük sejteti, harcoló csapatok.
21. A terepjáró járművek útnélküli terepen is járhatnak.
22. A gépkocsizó lövész valódi gyalogosként harcol.
23. A fegyvernemek békés versengésben élnek egymással.
24. Sakkban a királynő hasznos és veszedelmes is.
25. A bajnokságért való vetélkedés természetes az atléták között.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Gumibogyó

A katona, kezét nadrágja zsebébe süllyesztve, fél vállal az épület falának támaszkodva várakozik a 7-es autóbusz megállójánál - és rág. Rágógumit rág, félig behunyt szemmel adja át magát az élvezetnek, s közönyösen néz el a hömpölygő emberáradat feje felett. Időnként nyel vagy köp, attól föggően, hogyan jött ki a rágás. A járókelők óvatosan elkerülik, némelyek megbocsátóan mosolyognak.

Emlékezetemben felrémlenek a filmeken látott yenki-bakák, akik ugyanígy rágódnak, s elkap az idegesség.

A szolgálati szabályzat is tiltja a mentol- vagy narancsízű "gumicsont" rágását s előírja: "Tilos a katonának a kezét a zsebében tartani, utcán enni, inni, rágógumit rágni, fagylaltot fogyasztani, egyenruhájához nem illő, kulturálatlan csomagot vinni, tiszteletadás közben szájában, vagy tisztelgő kezében cigarettát tartani."

A katona - legyen bármilyen rangja, kora - sok minden olyasmit nem tehet, amit más tehet. Az egyenruha feszesebb tartást követel, ha úgy tetszik, bizonyos méltóságot kölcsönöz viselőjének, s ezt egy pillanatra sem szabad elfelejteni.

Az egyenruha önfegyelmet követel. Az utca embere, ha nem is teszi szóvá, magában helyteleníti a "civiles" megnyilvánulásokat, hiszen a katonától kimondatlanul is valami mást - tartást, az átlagosnál nagyobb fegyelmet - vár el. (165 words)

Supplement B

PPS-GÉPPISZTOLY

A második világháború újszerű fegyverei voltak a géppisztolyok. Kezdetben pisztolylőszerrel működtek, de mivel a hatékonyságot és az átütőerőt növelni kellett, új lőszert fejlesztettek ki, amely nagyobb volt a pisztoly és valamivel kisebb a puska és géppuska lőszerénél. Ezeket a fegyvereket már nem egyértelműen géppisztolynak nevezték: gépkarabélynak, rohampuskának, rohamfegyvernek. A Szovjetunióban ezeket az önműködő fegyvereket még a második világháború alatt kifejlesztették, elsőként a PPD 34-38-as mintát.

1941-ben hozták ki a közismert és igen hamar közkedveltté vált PPS 41 típust. Ez a korszerű követelményeknek tökéletesen megfelelő fegyverfajta volt. Súlya tár nélkül 3,70 kilogramm, teli tárral 5,50 kilogramm volt, hosszúsága 840 milliméter, nem

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

terhelte túlzottan a lövészeket. A PPD típusokhoz hasonlítva jelentős a tűzgyorsasága: 1000-1100 lövés/perc.

Ez a fegyver a szovjet hadseregnek a fasizmus felett aratott győzelmében nagy szerepet játszott. Szerkezete egyszerű volt, szinte soha nem hibásodott meg, nagy üzembiztonságával felülmúlta a könnyen befagyó német fegyvereket. Egy 71 töltényt befogadó csigatárat, valamint 35 töltényes íves tárat is lehetett hozzá csatlakoztatni. Irányzékát 100-200 méterre állították. Külön érdekessége a külső perforált lemezburkolat, amely a cső védelmén túl a fegyver hűtését is szolgálta. A PPS-géppisztoly a Magyar Néphadseregben, majd a munkásőrségben is rendszeresített fegyver volt. (167 words)

Supplement C

Egy új háborús regény

A közelmúltban került a könyvesboltokba egy könyv, melyben a lengyel népnek a fasizmus ellen vívott harcáról kapunk híradást. A Zrinyi Katonai Kiadó jelentette meg Kazimierz Radowicz "A Virtuti Militári lovagjai" című regényét. E dokumentumregény 1939. szeptember 1. és szeptember 7. között játszódik. Hősei a lengyel hadsereg katonái és tisztjei, a Westerplatte védői. A 182 főnyi helyőrség ennyi ideig tudott helyt állni a túlerő ellen, s még 12 órát kellett volna kitartania, amíg megérkeznek a felmentő egységek. E hét nap alatt a fasiszta hadsereg sok katonát és óriási mennyiségű fegyvert vetett be a helyőrség ellen. A "baráti" látogatásra érkezett Schleswig-Holstein cirkáló közvetlen közelről lőtte őket, a levegőből a német repülők ontották a bombákat s újra és újra támadtak a fasiszta rohamosztagosok.

Az itt dúló harcok ideje alatt a német hadsereg csaknem egész Lengyelországot elfoglalta, s ekkor kellett a parancsnoknak, Sucharski őrnagynak döntenie: vállalja-e továbbra is a már teljesen esélytelen harcot, vagy inkább a rábízott katonák életével törődik. Vele szemben áll Dabrowski százados, aki a lengyel vitézségre, a lengyel nemesség harci tradícióira apellálva, de a reális helyzetet figyelmen kívül hagyva az utolsó emberig harcolna.

Kettejük összecsapása az egyébként is izgalmas, jól megírt könyvet még drámaibbá teszi. Radowicz regénye méltó tiszteletadás a Westerplatte hősei előtt. (175 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Supplement D

Ejtőernyősök

A Magyar Honvédelmi Szövetség klubjai és szakosztályai sajátos feladatot látnak el az ifjúság hazafias-honvédelmi nevelésében. A különböző, összesen hét szakágban folyó képzésben - ezen belül az ejtőernyős oktatásban is - hármas követelménynek tesznek eleget: felkészítik a fiatalokat a katonai szolgálat ellátására; a leszerelteknek lehetővé teszik a szolgálat ideje alatt megszerzett ismeretek bővítését; harmadsorban pedig megszerettetik az ejtőernyős sportot, lehetővé teszik annak gyakorlását.

Az idén harmadszor vettek részt a bátrak sportjának legjobbjai 9-12 napos ejtőernyős edzőtáborban. A havonkénti edzések közül jelentős volt az áprilisi, amelyet Gödöllőn szervezett a Magyar Honvédelmi Szövetség Országos Központja: válogatott keretünk tagjai - hét nő és tizenegy férfi - készült e sportág első Európabajnokságára.

A kedvezőtlen időjárás ellenére kemény, fizikailag igen megterhelő gyakorlatokat végeztek. A földön - elsősorban tornatermi edzéseken - olyan feladatokat hajtottak végre a sportolók, amelyek előfeltételei az ugrásnak. (Szaknyelven: "rávezető" gyakorlatok.)

Az ugrásokat AN-2 típusu repülőgépből hajtották végre. Nyolcszáz méterről a célba ugrást, ezerkétszáz méterről a zuhanási módszert fejlesztik. A nehezebb, bonyolultabb feladatok gyakorlása ezerötszáz, kétezer méter magasból történik.

A tavalyi szolnoki világbajnokságon a magyar férfiválogatott negyedik helyezést ért el a csapat-célbaugrásban. Az idén a jugoszláviai Portorozban szeptember huszadika és október negyedike között lesz az Európa-bajnokság. A célba ugrásban a dobogó várományosának tartják a magyar férficsapatot.

(171 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 132

M32

I. PRIMARY TEXT

A tüzérség

Az atomfegyverek megjelenésével felvetődött a kérdés, hogy lesz-e még szerepe a hagyományos tüzérségnek a modern háborúban. A koreai háború, valamint a vietnami tapasztalatok tisztán mutatják a tüzérség szerepének a fokozódását, és bebizonyosodott, hogy a háború kizárólag hagyományos fegyverek használatával is folyhat.

A technika fejlődése azonban egy újabb fejlődési irányt létesített. Ma tehát beszélünk csöves-és rakétatüzérségről, melyek különböző robbanófejet alkalmazhatnak: atom -, gyújtó-, páncéltörő-, vagy személyek elleni repeszhatású robbanófejet.

A tüzérség feladata attól függ, hogy milyen egységeket támogat, a felszerelése viszont a feladattól függ.

A tábori tüzérség elsősorban a lövészeket támogatja, a rohamtüzérség pedig a gyorsan mozgó csapatokat, főleg a harckocsizókat segíti. A páncéltörő tüzérség elsőrendű feladata az ellenséges páncélosok leküzdése. (Az amerikai hadseregben nincs ilyen csapatnem, minden harcoló csapat saját páncéltörő felszerelésével küzd páncélosok ellen.)

A légvédelmi tüzérség védi a saját légterét: a honi légvédelem sohasem hagyja el az ország területét, míg a csapatlégvédelem a harcoló csapat védelmét szolgálja.

A Néphadsereg szervezésében a tábori és rohamtüzérség lövegei az ágyú, tarack és aknavető. Ide számítjuk még a sorozatvetőt, mely a löveg és a rakéta közötti átmenetnek számít. Természetesen vannak rakétáik is, rendszerint kis és közepes hatótávolságú "földről földre" típusú rakéták.

A páncéltörőtüzérség fegyverei a nagy kezdősebességű ágyú és a kis hatótávolságú páncéltörő rakéta.

A légvédelmi tüzérség ágyúkat és újabban "földről levegőbe" típusú rakétákat használ a légi célok leküzdésére.

(180 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	átmenet átmenetnek számít	cross, hybrid is considered a cross
2.	atomfegyver atomhatású	nuclear weapon nuclear
3.	bebizonyosodik, bebizonyosodni	be proven, to--
4.	csapatlégvédelem	troop air defense artillery
5.	cső csöves tüzérség	tube tube artillery
6.	elsősorban	primarily, chiefly
7.	fejlődési irány	direction of development, developmental direction
8.	felvetődik, felvetődni felvetődik a kérdés	come up, arise, to-- the question arises
9.	fokozódás	increase, rise
10.	"földről földre" típusú rakéta	surface-to-surface/ground-to-ground missile
11.	"földről levegőbe" típusú rakéta	surface-to-air missile
12.	gyújtóhatású	incendiary
13.	hagyományos	conventional, traditional
14.	használat	use, utilization
15.	hatótávolság kis és közepes hatótávolságú rakéta	effective range short- and medium-range rocket
16.	kezdősebesség nagy kezdősebességű ágyú	muzzle velocity high muzzle velocity gun
17.	kizárólag	exclusively, only, alone
18.	Korea	Korea
19.	légtér saját légtér	airspace friendly airspace
20.	leküzdés	defeat, defeating, overcoming
21.	páncéltörő páncéltörő rakéta páncéltörő tüzérség	armor piercing antitank rocket/missile antitank artillery
22.	repeszhatású	fragmentation
23.	robbanófej	warhead
24.	sorozatvető	multiple-rocket launcher
25.	Vietnam vietnami tapasztalat	Vietnam the lessons of Vietnam

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

A Magyar Néphadsereg lövegei és rakétái

Segment 1

Szárazföldi csapataink fő tűzerejét a harcászati-hadműveleti rakétafegyverek képezik, melyek hagyományos és nukleáris töltettel egyaránt felszerelhetők, hatótávolságuk több kilométertől több száz kilométerig terjed. A harcászati-hadműveleti rakétafegyverekre háruló feladatok széles skálája indokolja ezt a kiterjedt hatótávolság-tartományt. A rakétatüzérség hatótávolsága jóval meghaladja a csöves tüzérség 10-20 kilométeres hatótávolságát. Rakétatüzerségünk felszerelésében részben nem irányított, részben programvezérlésű rakétafegyverek találhatók. A lánctalpas hordozójármű nagy terepjáróképességet biztosít a rakétatüzérség számára, indítóállványként is szerepel, tűzkészségét rövid időn belül eléri. (71 words)

Segment 2

Hadseregünk - a baráti szocialista országok hadseregeivel egyetemben - minőségi és mennyiségi fölényben van többek között a páncélos technika területén. Ez a tény jelentős mértékben megoldja az ellenséges páncélosok elhárításának kérdését. Mégis nagy gondot fordítunk a hatásos páncélelhárítás egyéb eszközeinek korszerű színvonalon tartására is. A nagy tűzerejű csöves páncéltörő tüzérségi lövegek űrmérete és lövedékük kezdősebessége számottevően növekedett a második világháború óta. Hatásosságukat még teljessebbé teszi a célzott tüzelésüket éjszaka is elősegítő infravörös irányzékok alkalmazása. (64 words)

Segment 3

A csöves páncéltörő lövegek mellett csapataink korszerű páncélelhárító eszközei közé tartoznak a különböző reaktív fegyverek. Ezek között irányított és nem irányított rakétalövedékek, egyéni és csoportfegyverek, kézi és járműveken hordozott változatok egyaránt megtalálhatók. Páncélelhárító közelharc-eszközünk, a péncélrobbantó-kézigránát, melynek súlya az egy kilogrammot sem éri el, mégis valamennyi ismert harckocsi páncélzatának átrobbantására alkalmas. Vállról működtetett páncélelhárító rakétavetőnk lövedéke már több száz méteres lőtávolságú és hatását tekintve is egyenértékű a hagyományos páncéltörő lövegek lövedékeivel. A lövedék reaktív indítása hátrasiklásmentességet biztosít. (74 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Segment 4

Távirányított páncélelhárító rakétalövedékeink hatótávolsága közel háromszorosa a hagyományos páncéltörő lövegekének, páncélátütőképessége hasonlóképpen többszöröse és független a céltávolságtól. A terepjáró hordozó harcjármű nagy mozgékonyságot és manőverezőképességet biztosít a páncélelhárítás e korszerű, a rakétahajtás és a távirányítás párosításával kialakított eszköznek. A "pórázra" fogott rakétalövedék vezetékeken kapja az irányító parancsjeleket, melyeket végrehajtva biztosan talál célba. A lövedék fejrészében elhelyezett üreges robbanótöltet a testátmérő többszörösét kitevő vastagságú páncéllemezt is átrobbantja, és megsemmisítő rombolást végez a harckocsi küzdőterében. (62 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Jókai Mórt ünnepelték az Új Földesúr megjelenésének 150-ik évfordulóján Gábor Péter előadássorozatának keretében. Kerecsendi Áron elnökölt, de a gyűlés szónoka Pásztor József volt. Közreműködött Gyulainé Petrás Sári, dr. Molnár László és Kozmon Endre. Palásthy György, Fábri Mihály és Kálnoki Péterné rövid szkeccse után Dömötör Tibor előadta Hubay csárdajelenetét, majd pedig Ritly János kíséretével Kálnoki Zsuzsa elénekelte Kodály Zoltán két székely balladáját. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 78 719	11. 76 541	21. 23 767	31. 76 531	41. 74 352
2. 56 801	12. 31 539	22. 62 776	32. 56 158	42. 41 691
3. 12 628	13. 51 654	23. 30 451	33. 61 913	43. 88 675
4. 99 722	14. 91 167	24. 30 643	34. 24 957	44. 62 619
5. 62 387	15. 42 425	25. 78 550	35. 50 985	45. 17 874
6. 46 613	16. 89 058	26. 49 881	36. 35 832	46. 31 687
7. 40 426	17. 38 357	27. 58 863	37. 90 784	47. 34 786
8. 34 934	18. 77 901	28. 80 786	38. 49 107	48. 24 049
9. 25 345	19. 21 604	29. 49 082	39. 36 726	49. 39 435
10. 76 510	20. 10 948	30. 61 929	40. 51 766	50 71 650

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

1973-ban Magyarország behozatala és kivitele néhány országgal a következő volt (o/o-ban):

Szovjetunió	34,1	33,1
Német Demokratikus Köztársaság	8,7	11,2
Német Szövetségi Köztársaság	8,6	6,2
Csehszlovákia	8,2	8,8
Jugoszlávia	6,7	7,4
Lengyelország	4,9	6,2
Olaszország	3,3	6,4
Ausztria	3,6	3,1
Svájc	3,5	4,2
Görögország	3,0	2,8
Románia	3,0	3,0
Törökország	2,9	2,7
Finnország	1,3	1,4
Albánia	0,6	0,7

Remélik, hogy 1978-ra a kivitel növekedni fog.

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A motorkerékpár átmenetnek számít az autó és a bicikli között.
2. A második világháború végén jelentek meg az első atomfegyverek.
3. Bebizonyosodott, hogy a legmodernebb háborúban is szükség van a tüzérségre.
4. A csapatlégvédelem külföldön is szolgálja a harcoló csapatok védelmét.
5. Már több évszázad óta ismerjük a csöves tüzérséget.
6. Elsősorban lövészeket támogat a tábori tüzérség.
7. Új fejlődési irányt létesített a harckocsi felfedezése.
8. Néha felvetődik az a kérdés, hogy miért fizetünk olyan sok adót.
9. A támadás szerepének a fokozódásával a védelemé is erősödik.
10. "Földről-földre" típusú rakétával nem lehet repülőgépeket lelőni.
11. A légvédelemben "földről-levegőbe" típusú rakétákat is használnak.
12. Sok tüzet okoztak a gyújtóhatású bombák a háborúban.
13. A hagyományos fegyvereket még mindig használják.
14. Rakéták használata egyre nőtt a háborúban.
15. A rakéták hatótávolsága a lövegekének többszöröse lehet.
16. Nem lehet háborút nyerni kizárólag tüzérséggel.
17. Még folyt a koreai háború 25 évvel ezelőtt.
18. A saját légtérbe érkező ellenséges repülőket le kell lőni.
19. Páncélosok leküzdésére sokféle fegyver létezik.
20. Az aknavető kezdősebessége aránylag kicsi.
21. Rakéták és ágyúk a páncéltörőtüzérség fegyverei is.
22. A csöves és a rakétatüzérség is használ atomrobbanófejet.
23. A repeszhatású gránátot személyek ellen használják.
24. A sorozatvető nem más mint egy többcsövű rakétavető.
25. A vietnami tapasztalatok szerint az ember fontosabb a fegyverzetnél.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Öreg ágyú nem vén ágyú

1940. április 9-én reggel négy órakor az Oscarsborg erőd figyelőtornyában az őr fázósan húzta össze köpenyét és álmosan nézte a fjord vizét. Az őr álmossága pillanatok alatt eltünt, amikor a ködben hatalmas hadihajó körvonalait pillantotta meg, árbocán horogkeresztes zászlót lengetett a szél.

Rádiójelentésekből a katonák tudták, hogy az invázió megindult. A nehézcirkáló célját illetően tehát kétségük nem lehetett, de mit tehettek a több tízezer lóerős gépekkel mozgó nehéz lövegekkel felszerelt hadihajó ellen?

A norvég tüzérek nem késlekedtek, az ágyúkhoz rohantak, melyekről azt sem tudták, el lehet-e sütni őket. Kinyitották az ékzárakat és becsúsztatták a páncéltörő lövedékeket, majd a lőportöltetet, mialatt az irányzótüzérek próbálták az ágyúkat a közeledő hajó felé irányítani.

Amikor a Blücher 1800 méter távolságra ért, a Josva-ágyú irányozótüzére látta, hogy a parancsnoki torony képe a távcső fonalkeresztjének közepébe kerül, s ekkor tüzet vezényelt.

A főtüzér elrántotta az elsütőzsinort és a Jósva elbődült. Telitalálat érte a hajó vezénylőtornyát, ahonnét kormányozták és ágyúit irányították. Ekkor megpróbálták a hajót hátrafelé mozgatni, hogy kivánszorogjon a fjordból, de most a Mózes-ágyú gránátja vízvonalon találta a hajót, amelynek oldala felszakadt, belsejében tűz ütött ki és süllyedni kezdett.

A kisebb hajók legvédelmi ágyúi pokoli tűzzel árasztották el az ártalmatlannak hitt erődöt, de ezután rejtett - teljesen korszerű - kilövőállásból torpedót lőttek a Blücherre, amely perceken belül eltünt a fjord kétezer méter mély, jéghideg vizében.

Az Oscarsborg ma is megvan, az Oslóba látogatók számára az egyik legvonzóbb látványosság. (193 words)

Supplement B

Ágyúk vagy rakéták?

A tüzérséget minden országban csöves lövegekkel szerelték fel. A korszerűsítés a zárszerkezet tökéletesítésére, a tűzgyorsaság növelésére, és a meghatározott feladatok megoldására legalkalmasabb lövedékfajták kialakítására irányult.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Kialakult, és napjainkig is megmaradt a tüzérségi löveg jellegzetes formája: a cső, az egy pár kerék és a hosszú talpszár.

Kialakult a hagyományos osztályozás is. A legmeredekebb röppályán tüzelő, nagy űrméretű löveg a mozsár. Rövid, a hosszához viszonyítva nagy űrméretű csöve van a taracknak: hosszú, hosszához viszonyítva kis űrméretű csöve az ágyúnak. A cső milliméterekben megadott űrmérete szerint kis, közepes és nagy űrméretű lövegekről beszélünk.

Rendeltetésük szerint megkülönböztetünk páncéltörő, légvédelmi, tábori, hegyi, harckocsi, hajó stb. lövegeket. Szerkezetük szerint lehet hagyományos (azaz kézi töltésű), automata, félautomata, menetmódjuk szerint vontatott vagy önjáró.

A második világháborúban beváltak a rakétaelvet hasznosító reaktív tüzérségi fegyverek. Sok vezetősínről vagy vezetőcsőből azonos irányba néhány másodperc alatt indítható valamennyi reaktív lövedék. A hatás tíz hagyományos tüzérüteg egyidejű össztüzének hatásához fogható.

A sorozatvető mégsem szorítja ki a hagyományos lövegeket. Pontcélokra ezzel nem lehet célzott tüzet leadni. Az ellenséges harckocsik és más páncélos járművek leküzdésére - páncélelhárító rakétafegyverek és a saját páncélos harcjárművek tüzével összhangban - a korszerű tüzérség pontosan célzott tüze alkalmasabb.

(178 words)

Supplement C

Hajóágyúk és rakéták a parkban

Néhány hete átrendezve, megújulva várja látogatóit a budapesti haditechnikai park is, amely a hajóágyútól a harcászati rakétáig valóban átfogó képet ad a haditechnikai eszközök fejlődéséről. A különböző űrméretű ágyúk most a tüzérterem előtt sorakoznak, együtt láthatjuk a légvédelmi ágyúkat a különböző tűzvezető eszközökkel és jobb elrendezést kaptak a repülőgépek is.

A Haditechnikai Park átrendezése már időszerű volt, hisz a múlt évben több új harceszközzel gyarapodtunk és a parkban már túl sok fegyver zsúfolódott össze - mondta Tóth István alezredes, a haditechnikai park parancsnoka. Változatlanul gondot okoz számunkra, hogy nincs helyünk a rendszerből kikerülő fegyverek tárolására és hovatovább gondot okoz az újabb fegyverek kiállítása is.

Hallottunk olyan tervekről, hogy a szolnoki Repülő Múzeum mintájára a hadseregben fegyvernemi múzeumok is létesülnek. Milyenek legyenek az új profilú haditechnikai parkok?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

A fegyvernemi múzeumok létesítése ma még kezdeti stádiumban van. Az előzetes tervek szerint Várpalotán lesz a tüzérmúzeum, Szentendrén pedig a páncélosmúzeum. Azt hiszem, ilyen tekintetben sokat tanulhatunk a testvéri szocialista hadseregek hadtörténeti múzeumaitól, amelyek nagy körültekintéssel gyűjtik, tárolják a használatból kikerülő harceszközöket és létrehozták a fegyvernemi múzeumokat is. Ma azonban az a legfontosabb feladatunk, hogy továbbra is felhasználjuk a honvédelmi nevelésben a budapesti és a vidéki haditechnikai parkokat. (167 words)

Supplement D

A légvédelem eszközei

1960. május elsején a Szovjetunió légterében, 20 000 méter magasságban, légvédelmi rakétával lelőttek egy U-2 típusú amerikai kémrepülőgépet. Egyetlen rakéta elegendő volt a lelövéshez, tehát a szovjet légvédelmi rakéta találati valószínűsége igen magas.

A vietnami háború idején a szovjet gyártmányú légvédelmi rakéták a vietnami tüzérek kezében is a sebezhetetlenként reklámozott B-52-es amerikai repülőerődök méltó ellenfelének bizonyultak.

A légvédelmi rakétarendszerek a honi légvédelem fő eszközei. Az alacsonyan támadó légicélok leküzdésére tervezett kisebb - általában önjáró indítóállványon elhelyezett rakéták - a csapatok harcrendjéhez tartoznak, ezért ezeket a csapatvédelem eszközeinek is nevezzük. Egy-egy önjáró indítóállványon általában kettő, három vagy négy rakétát helyeznek el. Az önjáró indítóállvány lehet kerekes terepjáró tehergépkocsi vagy lánctalpas harckocsi alváz.

Ha a támadó repülőgép a csapatlégvédelem rakétáinak hatásos működéséhez szükséges néhány száz méternél is alacsonyabbra szállva igyekszik elérni a célt, a csapatlégvédelem csöves fegyverei veszik tűz alá.

A korszerű légvédelmi fegyvereket célkövető lokátorokkal, elektronikus lőelemképző készülékekkel is ellátják. A lánctalpas vagy kerekes önjáró légvédelmi lövegek együtt mozognak a gépesített csapatokkal, mozgékonyságuk és páncélvédettségük a harckocsikéval megközelítőleg egyenértékű. Légvédelmi fegyverüket földi célokra is irányozhatják. (153 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 133

M33

I. PRIMARY TEXT

Harcbiztosító csapatok

A műszaki, híradó és vegyivédelmi csapatok feladata a harcoló csapatok támogatása. Közös néven harcbiztosító csapatoknak hívják őket, mert ők teremtik meg a harcnak kedvező körülményeket.

A műszaki csapatoknak különlegesen fontos szerepük van folyamátkeléseknél és partraszállásnál. Védelemben ők szervezik meg a fegyvernemek műszaki munkáját és ők telepítik a védőállás előtti aknamezőket és egyéb műszaki akadályokat. Visszavonulás esetén ők az utolsó csapatok; feladatuk, hogy az utakat, hidakat, vasutakat aláaknázzák és felrobbantsák, nehogy az ellenség használhassa.

A magasabb parancsnokságok közötti összeköttetésnek a biztosítása a híradó csapatok feladata. Híradóeszközeik a rádió, a távbeszélő és a géptávíró. A híradók által tervezett hírrendszerben működnek a csapatokon belüli hírhálózatok. Ugyancsak a híradók feladata a forgalmi adatok megállapítása és szétosztása, valamint a magasabb parancsnokságoknál működő jelentésgyűjtő és lehallgató állomások létesítése és üzemeltetése.

Aránylag ritkán alkalmazták a talán legveszedelmesebb hatású fegyvereket, a harcgázokat. Rendkívül nehéz ellenük védekezni, habár a vegyivédelmi csapatok képesek védelmet létesíteni hatásuk ellen. A hadviselő felek azonban, néhány kivétellel, általában elálltak a harcgázok használatától, mert féltek az ellenfél megtorlásától.

A Néphadsereg műszaki, híradó és vegyivédelmi felszerelése általában jó minőségű. Egy része szovjet mintájú ugyan, de a magyar ipar termelése mindinkább kiszorítja a régi, gyakran elavult szovjet anyagot. (160 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	aláaknáz, -ni	mine, set mines, to--
2.	általában	in general, on the whole
3.	elál, -ni	cease, desist, stop, refrain, to--
	elál a használattól	stop using, refrain from using
4.	elavult	obsolete
5.	ellenfél	opponent, enemy
6.	fél, -ni	fear, be afraid, to--
7.	folyamátkelés	river crossing
8.	forgalmi adat	communications data
9.	géptávíró	teletype
10.	hadviselő	belligerent
	hadviselő felek	belligerent parties, warring nations
11.	harcgáz	chemical agent, gas used in war
12.	híradóeszköz	signal/communications equipment, means of communication
13.	hírhálózat	communications network
14.	hírrendszer	communications/signal system
15.	jelentésgyűjtő állomás	communications/message center
16.	kivétel	exception
17.	lehallgató állomás	monitoring station/post
18.	létesít, létesíteni	establish, set up, to--
	létesítés	establishment, setting up
19.	megtorlás	retaliation, reprisal, sanction
20.	mindinkább	increasingly, more and more
21.	partraszállás	(amphibious) landing
22.	szétosztás	distribution, dissemination
23.	telepít, telepíteni	settle, place, lay, to--
	aknamezőt telepíteni	lay a minefield
24.	üzemeltetés	operation, running
25.	visszavonulás	retreat

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Segment 1

Műszaki csapatok

Feladatuk a fegyvernemek támogatása, illetve a harc sikeres megvívásához szükséges körülmények biztosítása.

Támadásban felszedik az ellenséges aknákat. Folyóátkelésnél és partraszállásnál ők foglalják el a hídfőt. A hídfő elfoglalása után ők szállítják át a többi csapatot a folyó túlsó partjára. Nagyobb folyókon pontonhidat építenek, kisebb folyókon pedig hadihídegységekből olyan hidat vernek, amelyen a legnehezebb páncélos vagy tüzéregység is átkelhet. Utakat és vasutat is építenek.

A védelemre berendezkedő csapatok a műszakiak segítségével építik ki a harcárkokat, összekötő árkokat, nehézfegyverek tüzelőállásait, figyelőpontokat, harcálláspontokat, óvóhelyeket. Műszaki csapatok telepítik az aknamezőket s építik a drótakadályokat, harckocsiakadályokat és a különböző úttorlaszokat.

(83 words)

Segment 2

Híradó csapatok

A csapatok közötti megbízható összeköttetés biztosítása a híradó csapatok feladata.

Legfontosabb híradóeszközök: a rádió, távbeszélő és géptávíró. A rádión és távbeszélőn való beszélgetés lehet nyilt nyelvű vagy rejtjelzett. A rejtjelző adatokat a rejtjelző táblázat segítségével lehet megfejteni. Ha az ellenség közel van, rádiótilalmat rendelnek el, hogy az ellenség lehallgató állomásai ne tudjanak lehallgatni beszélgetéseket.

Az alegységeknél, egységeknél és magasabb egységeknél működő híradóhálózatokat hírrendszernek nevezzük. A rádiókat a forgalmi adatok alapján hangolják le. Forgalmi adatnak nevezzük a hullámhosszat, hívónevet és hívójelet.

Magasabb parancsnokságoknál jelentésgyűjtő és lehallgató állomásokat létesítenek. (76 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Segment 3

A Néphadsereg anyaga

A Magyar Néphadsereg műszaki felszerelése általában jó minőségű. Nagy része szovjet mintájú, de az építésnél használt gépek egész sorát gyártják belföldön, többek között traktorokat, vontatókat, betonkeverő gépeket, földgyalukat és darukat. Ezek a gépek mind modernek.

A Magyar Néphadsereg jól el van látva könnyű folyamátkelő felszereléssel is. Alumínium rohamcsónakok és pontonok, valamint 2-8 és 16 személyes felfújható csónakok léteznek. E felszerelések egy részét Magyarországon is gyártják.

A legtöbb híradóeszközt Magyarországon gyártják a Néphadsereg számára. A magyar híradástechnikai gyárak kapacitása az egyik legnagyobb a csatlósállamokéi között. (77 words)

Segment 4

Vegyi harcanyagok

A vegyi harcanyagokat, melyeket köznyelven gázoknak nevezünk, az első világháborúban használták először a németek, aztán a többi nagyhatalom is. Ettől az időtől kezdve a haditechnikai intézetek vegyészei újabb és újabb mérgező harcanyag előállításán dolgoznak.

Ma már ezeknek a mérgező hatású vegyületeknek sok fajtája ismert. Ezek a vegyi anyagok lehetnek gáz, cseppfolyós vagy szilárd halmazállapotúak. Élettani hatásuk alapján pedig ingerlő, fojtó, hólyaghúzó és idegbénító harcanyagok vannak. Az ingerlő és fojtó hatású mérgező harcanyagok általában gázok. Az előbbiek a szemet, az orr és szájüreg nyálkahártyáit és a légcsövet, az utóbbiak pedig a tüdőt támadják meg. (77 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

A Szívós Nándor körüli szobrászok kiállítása

Nemesszeghy Oszkár vezetésével országos kiállítást rendeztek Hódmezővásárhelyen. A kiállítást fogadással nyitották meg, melyen Marton Péterné segédkezett. A vendégek közül Dohános Gáspár a tengerentúlról érkezett. Ugyancsak onnan jött Juskovics Lóránt, valamint Berényi Bertalan és felesége, Bodnár Piroska. A bájos művész-házaspár magukkal hozta Fekete Matildot

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

és annak gyerekeit, Vilmost, Gergőt és Máriát. Nemzetközileg kevésbé ismert, de itthon híres művészeink közül Beszédes Cecilia, Domján Ernő, Gyimesi Aladár és Kásás Zsolt állított ki. A fiatalokat pedig Chánky Csaba képviselte. (30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 70 002	11. 65 914	21. 67 653	31. 18 130	41. 18 438
2. 40 657	12. 81 271	22. 26 354	32. 76 549	42. 35 724
3. 10 089	13. 70 634	23. 49 526	33. 17 218	43. 57 848
4. 36 087	14. 70 637	24. 83 171	34. 41 956	44. 54 273
5. 45 627	15. 76 364	25. 62 974	35. 34 133	45. 63 430
6. 15 676	16. 12 438	26. 67 126	36. 21 865	46. 83 337
7. 61 272	17. 42 835	27. 22 222	37. 27 216	47. 91 604
8. 80 345	18. 99 743	28. 27 645	38. 76 561	48. 28 406
9. 56 821	19. 19 582	29. 66 317	39. 27 564	49. 27 342
10. 33 143	20. 57 381	30. 33 171	40. 60 378	50. 36 208

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Egy bizonyos országban az állatok száma a következő:

218 000	ló
2153	millió szarvasmarha
347	millió birka
792	millió sertés
19 658	millió baromfi

Az ország határainak hossza szomszédaival:

délen	793 km
délkeleten	1107 km
keleten	858 km
északkeleten	157 km
északon	349 km
északnyugaton	514 km
nyugaton	97 km
Összesen	4875 km

Az ország területe 654 057 km^2. Aránylag kevés ember lakik ott, pontosan 4 658 312 volt 1976 december 31-én. A lakosság 48,3 o/o-a férfi, 51,7 o/o-a nő. Az utolsó számítás szerint 213 528 a munkanélküli. (20 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. A műszaki csapatok aláaknázták az összes hidat, de csak kettőt robbantottak fel.
2. A harcbiztosító csapatok általában nem harcolnak.
3. Az ellenség elállt az atombomba használatától.
4. A legújabb fegyverek jobbak az elavultaknál.
5. Az ellenfél rövid ideig védte magát, de aztán elfutott.
6. Általában attól szoktunk félni, amit nem ismerünk.
7. A folyamátkelésnél sokan megsebesültek és a vízbe estek.
8. Nem lehet összeköttetést tartani rádión forgalmi adatok nélkül.
9. Könnyű üzenetet küldeni a géptávírón.
10. A hadviselő felek szívesen abbahagyták volna a harcot, mert már unták.
11. A harcgázok talán a legveszedelmesebb hatású fegyverek.
12. A felderítőjárőr mindig visz magával valamilyen híradóeszközt.
13. A parancsnok nem tud vezetni hírhálózat nélkül.
14. A híradók építik ki a hírrendszert.
15. Az a hely, ahol a jelentéseket gyűjtik, a jelentésgyűjtő állomás.
16. Kivétel nélkül mindenki fizet adót.
17. A lehallgató állomás katonái megértik az ellenség nyelvét.
18. A gyalogosok létesítenek harckocsiakadályt?
19. Aki fél a megtorlástól, ne használjon tiltott fegyvert!
20. A magyar iparcikkek minősége mindinkább hasonlít a nyugatéhoz.
21. Műszakiaknak van a legfontosabb szerepük a partraszállásnál.
22. Híradók végzik a híradótervek szétosztását.
23. Reggel nyolctól tizenegy óráig az ellenség katonái aknamezőt telepítettek.
24. A gép üzemeltetése többe került, mint amennyire számítottak.
25. Senki se szeret utolsó lenni a visszavonulásnál.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Újszerű kiképzés

A híradó egységhez látogatóknak büszkén mutatják azt az új létesítményt, amelyet alkotói "rádiópszichológiai tanteremnek" neveznek. A hagyományos rádiótávírász kiképzéssel szemben a rádiópszichológiai tanterem előnye röviden négy pontban foglalható össze: lényegesen meggyorsítja a képzést; a korábbinál eredményesebb; gazdaságosabb; jobban megfelel a harcszerűség és a harckészültség követelményeinek.

Mi a "rádiópszichológiai tanterem" lényege? Voltaképpen az audiovizuális berendezések ötletes, hatékony alkalmazása. A morse-jelek elsajátításának és gyakoroltatásának programját magnószalagokra veszik. Egy-egy kétórás foglalkozás magnóprogramja öt betű, szám vagy írásjel biztonságos elsajátítását szolgálja. A rádiótávírász-jelöltek az öt új jelet a módszer segítségével kilenc perc alatt képesek megtanulni. A kétórás foglalkozás hátralevő részében a korábban elsajátított és az újonnan megtanult jelek vételét és adását gyakorolják.

Az új jelek tanulásakor, az a cél, hogy a távírászok a jeleket tisztán és egyértelműen értsék, s hangképüket megbízhatóan rögzítsék emlékezetükben.

Az egységparancsnok helyettese megjegyezte, hogy a programozott kiképzési módszerrel csakis ott érhető el a kívánt eredmény, ahol a foglalkozásokról történő hiányzást sikerül teljesen megszüntetni, vagy a legminimálisabbra csökkenteni. Ha a katona kihagy egy foglalkozást, pótolhatatlanul lemaradhat társaitól. Ezért semmiképpen sem engedhető meg hiányzás a foglalkozásokról. Ha ez mégis megtörténik - például valaki megbetegszik, s a gyengélkedőre kerül -, a csoport egyik tagja odaviszi neki a magnót, és a foglalkozás anyagát tartalmazó magnószalagot, hogy ott is meghallgathassa, szükség esetén többször is. (178 words)

Supplement B

Távírászverseny

Kedden reggel a seregtest távírászversenyének résztevevői nagyrészt ismerősként üdvözölték egymást, de a 48 induló között új arcok is akadtak.

Győztest két kategóriában és két csoportban hirdettek. Mint Jánosi Sándor őrnagy, a géptávírász albizottság vezetője elmondta, 12-12 versenyző indult a hivatásos katonák, a polgári alkalmazottak és a sorállományúak versenyén. A feladatok igen

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

nehezek voltak: húszperces gyorsasági adás; tízperces diktálás utáni adás magnóról. Ezeket kellett gyorsan és pontosan megoldaniuk azoknak, akik valamilyen babérra pályáztak.

A rádiótávírászoknak szintén igen magas követelményeket kellett teljesíteniök. Csikány György alezredesnek, az albizottság vezetőjének tájékoztatása szerint náluk szintén 24-en indultak. A résztvevőknek először háromperces gyorsasági vételből kellett megfelelniök. A hivatásosoknak és a polgári alkalmazottaknak 80-150-es, a sorállományúaknak 60-120-as ütemű táviratot adtak. Ezután öt percen át gyorsasági adás következett, majd húszperces adás magnóra és annak visszavétele.

Az utolsó szám előtt még két polgári alkalmazott látszott a győztesnek, de végül Tóth László főtörzsőrmester lett az első.

Minden versenyen akadnak "csodaemberek." Most is feltűnt az ismeretlenségből egy név: Bogáth István. Ő nyerte meg a sorállományúak rádiótávírász-versenyét, de pontszáma alapján a hivatásos katonák és a polgári alkalmazottak csoportjában is kimagaslóan első lett volna!

Az összes résztvevő indulhat a néphadseregi bajnokságon, ahol még javíthatnak. Az eredményhirdetés után így búcsúztak: "Viszontlátásra - a néphadseregi bajnokságon!" (179 words)

Supplement C

A távírókészülék feltalálója

Százhetvenöt éve, 1791. április 27-én született Morse Sámuel Finley Breese, a hírközlés egyik úttörője, az elektromágneses távírókészülék feltalálója és a róla elnevezett jelek (Morse-ábécé) megalkotója. Morse eredetileg festőművész volt, de figyelme egyre inkább a technika felé fordult, és amikor 1829-ben Európában járt, megismerkedett az akkor nagy feltűnést keltő elektromágneses kutatásokkal.

Évekig kísérletezett a villamos távjelzéssel s a találmánya 1844-ben nyert végleges formát, amikor elkészült a Washington-Baltimore közötti távíróvonal. A pontokból és vonásokból összeállított Morse-ábébé segítségével a jeleket át lehetett írni rendes írásra, maga az eredeti szalag pedig megmaradt az okmányszerű bizonyítás céljaira. Morse találmánya olyan jól bevált, hogy néhány esztendő alatt kiszorította a régebbi hírközlő berendezéseket.

A távírókészülék elterjedése után hamarosan kiderült, hogy a gyakorlott távírászok füllel is érzékelik a jeleket, mert az írószerkezet koppanó hangot ad. Ez a koppanás eleinte csak "melléktermék" volt, később azonban szándékosan gondoskodtak róla, hogy jól hallható legyen és egyre jobban elterjedt a "füllel" való vétel. A katonai hírváltásban is széleskörű a távírókészülékek használata. (142 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Supplement D

A győri vaskakas

A magyar hadtörténelem egyik érdekes és izgalmas epizódja Győr várának a töröktől való visszafoglalása. A vállalkozás során újszerű hadieszközt, a petárdát vetették be, amelynek a vár visszafoglalásában döntő szerepe volt.

Győr tornyain lófarkas zászlókat lengetett a szél. A legmagasabb tornyon állt a vasból kovácsolt híres "győri vaskakas." amelyről azt mondták a törökök: "Akkor lesz Győr újból magyar, ha a vaskakas megszólal."

1598. március 28-án a várt övező mocsaras, nádas, nyírfákkal, füzekkel és mocsári tölgyekkel borított terepen magyar huszárok lopakodtak a vár felé. Parancsnokuk, Pálffy Miklós huszárgenerális rajtaütéssel akarta a győri várat visszafoglalni.

A huszárok között franciául beszélő emberek ponyvával letakart társzekéren titokzatos holmit kisértek. Magyarországon még nem ismerték az új francia találmányt, a petárdát, amelyet 1579-ben Franciaországban próbáltak ki.

Mialatt török ruhás magyarok a kapuőrséget szóval tartották, a huszárok felakasztották a kapura a petárdát és dorongokkal jól nekifeszítve megtámasztották. Parázsló taplóval meggyújtották a petárda gyújtócsövecskéjében lévő lőport és nyomban hátrafutottak.

Mire a kapuőr fellármázhatta volan az őrséget, a petárda iszonyú dördüléssel felrobbant és bedöntötte a Fehérvári kaput. A huszárok berohantak a várba és lekaszabolták az álmából felriadt várőrséget, s amikor a vár lőportornya égzengéshez hasonló dördüléssel felrobbant, újra megszólalt a vaskakas.

(162 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 134

M34

I. PRIMARY TEXT

A hadtáp

A hadtáp, más néven a kiszolgáló csapatok feladata a harcoló csapatok anyagi ellátása. Különböző feladatai szerint több szolgálati ágra oszlik.

Az élelmezési szolgálat látja el a néphadsereg csapatait élelmiszerrel. Ennek a tagjai kezelik a raktárokban lévő anyagot, végzik a felvételezést és készítik el a katonák ételét. Több elátási norma van. A katonák munkájának megfelelően más a tábornokok ellátása, mint például a nehéz testi munkát végző műszaki katonáké.

A ruházati szolgálat gondoskodik a ruházatról és felszerelésről. A ruhaellátás is norma szerint történik és teljesen ingyenes. Tisztek és tiszthelyettesek ennek alapján kapnak évente gyakorlóruhát, gyakorlócsizmát, sapkát, inget, zoknit, fehérneműt, zsebkendőt. Kétévenként társasági és díszegyenruhát és cipőt. Háromévenként köpenyt, esőköpenyt és téli sapkát is. A ruházat tisztítása, sőt javítása is szintén ingyenes.

Egyike a legfontosabb szolgálatoknak az egészségügyi. Orvosok vezetésével tartják a gyengélkedő vizsgát, kezelik a betegeket a gyengélkedő szobában, a kiürítő kórházakban és helyőrségi kórházakban.

Az üzemanyag-ellátó szolgálat látja el üzemanyaggal a gépkocsikat. Az ezredben e szolgálat vezetőjének van alárendelve az ezred szállító szakasza is.

A tüzérfegyverzeti szolgálat, bár a hadtáp része, közvetlenül a magasabb parancsnok alárendeltje. Beosztott tiszthelyettesek, a fegyvermesterek ellenőrzik az alegységek fegyverzetének a tisztítását és karbantartását.

Sok katona szempontjából a pénzügyi szolgálat a legfontosabb. Ez a szolgálat is közvetlenül a parancsnoknak van alárendelve. Tisztek és tiszthelyettesek illetményüket rendfokozat, szolgálati idő és beosztás alapján kapják. (173 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. VOCABULARY LIST

1.	díszegyenruha	parade uniform, dress uniform
2.	élelmezési szolgálat	food supply service
3.	ellát, -ni	supply, provide, provision, to--
	ellátás	supply, provision
	ruhaellátás	clothing supply
4.	ellátási norma	provisioning standard
5.	évente	annually, each year, yearly
6.	fegyvermester	armorer, artificer
7.	fehérnemű	underwear
8.	felvételezés	ration issue/pick-up
9.	gyakorlócsizma	(field) boots
10.	gyakorlóruha	field uniform
11.	gyengélkedő	a soldier on sick call, a military patient
	gyengélkedő szoba	dispensary
	gyengélkedő vizsga	sick call
12.	helyőrségi kórház	garrison hospital, general hospital
13.	javítás	fixing, repair
14.	kezel, -ni	handle, treat, to--
	beteget kezel	treat patients
15.	kétévenként	every two years, every other/second year
	háromévenként	every three years, every third year
16.	kiürítőkórház	evacuation hospital
17.	köpeny	topcoat, overcoat
	esőköpeny	raincoat
18.	pénzügyi szolgálat	finance corps
19.	szolgálati ág	service branch
20.	szolgálati idő	time in service
21.	társasági ruha	dress/mess uniform
22.	test	body
	testi	physical
23.	tisztítás	cleaning
24.	tüzérfegyverzeti szolgálat	artillery-armament service (similar to the US Ordnance Corps)
25.	üzemanyag ellátó szolgálat	fuel supply service

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. COMPLEMENTARY TEXT

Hadtápcsapatok

Segment 1

A korszerű harc sok anyag felhasználásával, de különösen nagy lőszer-és üzemanyag-fogyasztással jár. Megköveteli továbbá a megrongált technikai eszközök minden fajtájának gyors helyreállítását. A korszerű harc sajátosságai fokozzák a sebesültek és betegek egészségügyi ellátásával szemben támasztott igényeket is. E feladatok megvalósítására a hadtápcsapatok hivatottak, amelyek felszerelésüknél, képzettségüknél és lehetőségeiknél fogva el tudják látni a csapatok mindenoldalú és folyamatos hadtápbiztosítását. (54 words)

Segment 2

A harcászati kötelékek anyagi, egészségügyi és technikai biztosításra hivatott és azok állományába szervezett hadtáp alegységek és kötelékek összességét csapathadtápnak nevezik.

A korszerű harctevékenységek során a hadtápbiztosításra a következő feladatok hárulnak: a csapatok anyagi biztosítása; a csapatok technikai és egészségügyi biztosítása; a közuti biztosítás; egyéb hadtápfeladatok.

A csapatok anyagi biztosításán azoknak a rendszabályoknak az öszsességét értik, amelynek célja a csapatok anyagi szükségleteinek kellő időben történő kielégítése. (54 words)

Segment 3

A csapatok szükségletei egyrészt a harcfeladatok megvalósításának követelményeiből adódnak, másrészt abból, hogy a személyi állomány és harci technika az élethez, illetve a mindennapos karbantartáshoz szükséges anyagokkal el legyen látva.

A csapatok technikai biztosításának rendszabályai lehetővé teszik, hogy a harci technikai eszközöket a legnagyobb mértékben és a legjobb eredménnyel lehessen alkalmazni, a sérült technika mielőbb és minél nagyobb számban helyre legyen állítva, s a csapatok technikai állapota állandóan magas színvonalon maradjon. (58 words)

Segment 4

A csapatok egészségügyi biztosításának célja a sérültek és a betegek gyors és hatásos gyógyítása, a személyi állomány erőn-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

léti állapontának megóvása és a csapatok egészségügyi helyzetének javítása.

A közúti biztosítás feladata a csapatok és a csapatok hadtápbiztosításával kapcsolatos szárazföldi közlekedési utak kellő időben való előkészítése, berendezése, kiszolgálása és megbízható fenntartása.

A hadtáp egyéb feladatai: a csapatok állategészségügyi biztosítása; a csapatok kereskedelmi kiszolgálása; a hadifoglyok ellátása és elhelyezésének biztosítása; a polgári lakosság esetleges hátraszállításában való részvétel; végül a harcban elesett katonák temetésének megszervezése. (67 words)

IV. NAME AND NUMBER EXERCISES

Exercise 1. Transcription - Proper Names

Magyarországnak nincs tengere, de több hajózható folyó, csatorna és tó létezik. A hajózható utak a következők:

1. A Balaton, Siófok, Tihany és Keszthely között.
2. A Duna, Rajka és Kölked között,
   a Mosoni-Duna, Győr és Gönyü között,
   a Szentendrei-Duna, Visegrád és Budapest között,
   a Ráckevei-Duna, Budapest és Tass között.
3. A Körös, Gyoma és Csongrád között.
4. A Sió, Siófok és Bogyiszló között.
5. A Tisza, Vásárosnamény, illetve Tokaj és Szeged között.

(30 names)

Exercise 2. Transcription - Number Drill

1. 71 653	11. 51 763	21. 76 538	31. 21 609	41. 25 348
2. 45 347	12. 36 728	22. 61 927	32. 77 908	42. 34 934
3. 39 430	13. 49 105	23. 49 889	33. 38 352	43. 40 421
4. 24 049	14. 61 024	24. 80 786	34. 89 051	44. 16 641
5. 31 672	15. 90 787	25. 56 764	35. 42 420	45. 62 388
6. 17 874	16. 35 835	26. 78 554	36. 91 163	46. 99 723
7. 93 086	17. 50 986	27. 30 455	37. 51 655	47. 12 620
8. 62 617	18. 24 954	28. 62 777	38. 31 539	48. 56 807
9. 11 699	19. 61 913	29. 23 763	39. 76 517	49. 78 719
10. 74 351	20. 56 159	30. 10 941	40. 77 626	50. 72 676

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3. Transcription - Number Phrases

Magyarországon 1986-ban 57,2 millió tonna szenet szeretnének termelni. Ebből 8,6 millió t feketeszenet. Vasból 6,4 de bauxitból 12,1 milliót akarnának.

A következő számok is csak elképzelések:

búza	7,3 millió tonna
burgonya	6,7 millió tonna
cukorrépa	9,3 millió tonna
bor	94,7 ezer hektoliter

Később még nagyobb számokra gondolunk:

búza	82 millió mázsa
burgonya	77 millió mázsa
cukorrépa	113 millió mázsa
kukorica	64,2 millió mázsa

A legnagyobb álmodozó pedig ezeket látja:

búza	9,6 millió tonna
burgonya	8,4 millió tonna
cukorrépa	17,1 millió tonna
kukorica	64,4 millió tonna
bor	117,2 ezer hektoliter
szilvórium	8,6 ezer hektoliter
sör	128 257 hektoliter

(30 numbers)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

V. VOCABULARY AND TRANSLATION EXERCISE

1. Felvonulásokon díszegyenruhát viselnek a katonák.
2. Az élelmezési szolgálat katonái jól élnek.
3. Sokat javult a ruhaellátás a török háborúk óta.
4. Fegyvernemek szerint változhat az ellátási norma.
5. Az úszó világbajnokságot évente rendezik meg.
6. A fegyvermesterek segítenek a fegyverek karbantartásánál.
7. Az amerikai katonák fehérneműellátása nem ingyenes.
8. A felvételezés egyike a legfontosabb tevékenységeknek.
9. Nem minden évben lehet gyakorlócsizmát kapni.
10. Kimenőre nem viselnek gyakorlóruhát a Néphadsereg katonái.
11. Orvosok felügyelik a gyengélkedő vizsgát.
12. Rövid ideig maradnak a sebesültek a kiürítőkórházban.
13. A néphadsereg legnagyobb kórházai a helyőrségi kórházak.
14. Szakértők végzik a fegyverzet javítását.
15. Katonai kórházakban katonai orvosok kezelik a betegeket.
16. Cipőt kétévenként, téli sapkát háromévenként kapnak a tisztek.
17. A köpeny a hideg ellen, az esőköpeny az eső ellen véd.
18. Sokat eszik az, aki nehéz testi munkát végez.
19. A pénzügyi szolgálat nélkül nem kaphatnak fizetést a katonák.
20. A hadtápban több szolgálati ág munkájára van szükség.
21. A szolgálati idejétől is függ, hogy mennyi fizetést kap egy tiszthelyettes.
22. Kevesen mennek a futballpályára társasági ruhában.
23. Egyenruhák tisztítása a ruházati szolgálat feladata.
24. A tüzérfegyverzeti szolgálat közvetlenül a parancsnoknak van alárendelve.
25. Benzint az üzemanyag-ellátó szolgálat ad ki.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

VI. SUPPLEMENTS

Supplement A

Korszerű Technika - Korszerű Szemlélet

A Lobogó 1976. szeptember 11-i számában a fenti címen megjelent cikkből kivonatoltuk az alábbi részleteket. A szerkesztőség kérdéseire válaszol Sipula István mérnök alezredes a Néphadsereg korszerű technikájára, munkamódszereire és gazdaságosságára vonatkozóan.

1. Hogyan óvják és hogyan használják jó és megbízható technikánkat?

A Néphadsereg hosszú távú fejlesztési programjának eredményeként tömegével kerültek kezünkbe a legkorszerűbb haditechnikai eszközök. Ezek megóvása, hadrafoghatóságuk folyamatos biztosítása érdekében tervszerű hibamegelőző karbantartási rendszert alakítottunk ki.

2. Hogyan ítélhető meg a gazdálkodás és a takarékosság a szolgálati ág területén?

A szolgálati ágon belül komoly erőfeszítéseket teszünk a takarékos gazdálkodásra vonatkozó párt és kormányhatározatok megvalósítása érdekében. Megítélésünk szerint a gazdálkodás és a takarékosság egymással szorosan összefügg. Csak e kölcsönhatás helyes megítélése, lehetőségeink és tartalékaink lehető legjobb kihasználása esetén lehetséges a hatékonyabb gazdálkodás, a számokban is kifejezhető megtakarítás.

Ezzel összefüggésben fő feladatunknak tekintjük az egységes szemlélet kialakítását. A gazdálkodási szemlélet fejlődését tükrözi, hogy a takarékosság jegyében saját anyagi forrásból megkezdtük a berendezések fokozatos korszerűsítését.

3. Hogyan értékeli a szocialista versenyt?

Állományunkban jelenleg több száz élenjáró katona, örvendetesen sok élenjáró raj, szakasz és század, valamint két élenjáró zászlóalj van. A kiváló címet csaknem kétszáz katona, huszonkilenc raj, nyolc szakasz és két század nyerte el. A javító, karbantartó alegységek 40 százaléka ért el különböző címeket a szocialista versenymozgalom keretében. (183 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Supplement B

Az öltözködés

Társasági (dísz-) öltözet tiszteknek és tiszthelyetteseknek: sapka, fehér vagy zöld ing (a viselési alkalomra előírtak szerint), nyakkendő, zubbony, pantalló, nyaksál, köpeny, barna félcipő, kesztyű.

A sorkatonák díszöltözete (kötelékben) megegyezik a gyakorlóöltözettel, de a díszelgések alkalmával rohamsisak helyettesíti a sapkát. Viselési alkalom:

1. Szolgálati ténykedés közben:

a. Április 4-én, május 1-én, szeptember 29-én és november 7-én egész nap; a felsorolt ünnepek alkalmából a párt- és társadalmi szervek által rendezett ünnepségeken; a tiszti iskolák avatási ünnepségén az avatottak számára; a katonai akadémia diplomakiosztó ünnepségén a diplomát átvevőknek; a honvédelmi miniszter külön parancsával elrendelt alkalmakkor. A felsorolt alkalmak mindegyikénél fehér ing kötelező, továbbá a kitüntetéseket eredeti formában kell viselni.

b. Diszöltözethez alakzatban, diszöltözethez alakzaton kivül; diszelgésre, diszszemlére; hősi emlékműveknél történő ünnepélyeknél, katonai vagy polgári személyek temetésénél, gyászévfordulóra való kirendelések alkalmával; újoncok eskütételekor, továbbá, amikor a parancsnok elrendeli. Mindegyik alkalommal zöld ing viselendő, a kitüntetések viselését külön parancs szabályozza.

2. Szolgálaton kivül a tiszt és tiszthelyettes zöld inget is hordhat a társasági öltözethez. Szórakozóhelyeken (Opera, színház stb.), rendezvényeken és családi ünnepségeken azonban feltétlenül fehér ingben kell megjelenni. Ilyenkor a kitüntetéseket szalagsávon viseljük. (156 words)

Supplement C

Mi van a tányérban?

Végy harminc dekagramm marha- vagy sertéshúst, tizenöt dekagramm leveszöldséget, fél kilogramm burgonyát, aztán hagymát, sót, pirospaprikát, csövespaprikát, köménymagot, egy körömnyi babérlevelet, s két evőkanál olajat! Dolgozd fel az előírás szerint, s a végtermék: gulyásleves! Persze mindez két személyre. Az adagokat szorozd be több százzal, s akkor már elegendő ebéd készül akár egy egész laktanya katonái számára!

Óriási mennyiségeket kapunk eredményül, amit javarészt magunk szerzünk be, raktározunk, készítünk elő, s végül ízletes ételeket főzünk belőle - mondja Nagy Miklós főhadnagy, a parancs-

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

nok hadtáphelyettese. - De valójában az egész az íróasztalnál kezdődik az éves gazdálkodási terv előkészítésével. Ebben rögzítjük, hogy a helyi sajátosságoknak megfelelően milyen különleges dolgokra kell figyelnünk. A mi laktanyánkban különböző fegyvernemekhez tartozó alakulatok állomásoznak, s akad közöttük, amelynek katonái úgynevezett javított étkezést kapnak.

A papírok között lapozgatva érdekes adatra bukkanunk: tavaly 4168 kalória tápanyag jutott egy emberre naponként, s ez két százalékkal meghaladja a tervezettet. A megoszlásra is érdemes odafigyelni: a növényi eredetű fehérje aránya a tervezetthez viszonyítva 111, az állati 103, a zsír és a szénhidrátok aránya pedig 99 százalék volt. Ebből az látszik, hogy elsősorban könnyebben emészthető alapanyagokat használtak fel.

A körletekben az étrend a legnépszerűbb olvasmány, amely tíz napra előre tartalmazza a menüt. (178 words)

Supplement D

Tisztátlanság a tiszti lakóházak körül

Az egyik alföldi nagyváros új negyedében - ahol zömmel katonacsaládok élnek - régi ismerősömmel, egy őszülő halántékú alezredessel futottam össze. A találkozás örömére meghívott lakására, ahol egy pohár bor és egy csésze kávé mellett idéztük közös emlékeinket. A kellemes tavaszi napsütés kicsalogatott bennünket az erkélyre, de örömünk nem lett zavartalan. Az enyhe szellő szemetet - párnákból kihullot tollat, cérnafoszlányokat, kenyérmorzsákat és papírszeletkéket - sodort poharainkba. A járdán sétálók is alig győzték magukról sepergetni a lehullott szemetet. A járókelők közül valaki megjegyzést tett, mire egy asszonyság az erkélyen azonnal kontrázott: "Ha nem tetszik, ne álljon az erkély alá!"

Ismerősöm felesége magyarázni kezdte: ez szinte mindennapi eset. Reggel felsöpri, felmossa az erkélyt, de délutánra már vastag szemétréteget ráznak le a felső emeleten lakók. Ezért aztán tiszti lakóházak környéke is gyakran szemetes, pedig a katonacsaládoknak a rend megteremtésében is példát kellene mutatniok.

Közben hullott a szemét tovább. Rázták a pokrócot, a szőnyeget és a porrongyot az erkélyen napozók és az utcán sétáló emberek fejére. Mit sem törődtek a lépcsőházban kifüggesztett házirend előírásaival, miszerint az ablakból, az erkélyen szőnyeget, matracot, ágyneműt stb. porolni, leseperni, kirázni tilos.

Mit tehetünk? Próbáljunk magyarázgatni? Próbáljunk! Például azt, hogy legyünk tekintettel embertársainkra és környezetünk tisztaságára.

Mert a tisztaság fél civilizáció! (172 words)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School